CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA PERSONAL ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT

RAZBOI SECRET

între

TEL AVIV

și

CAIRO

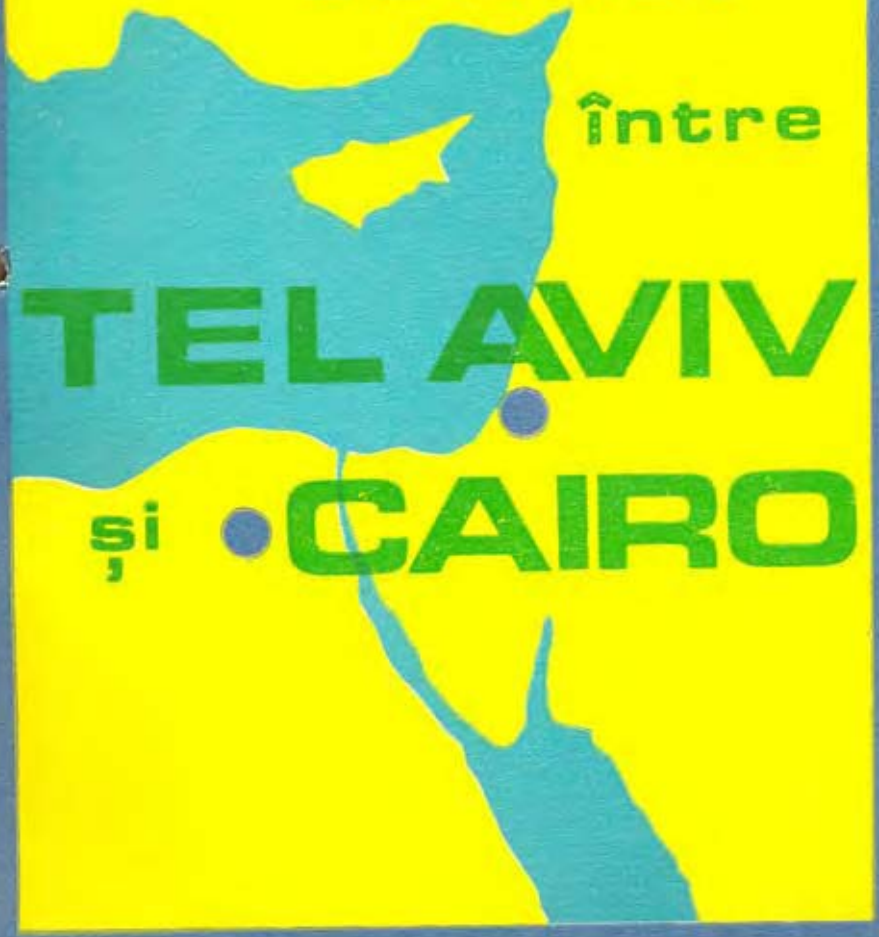

CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA PERSONAL ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT

SECRET

RĂZBOI SECRET ÎNTRE TEL AVIV ȘI CAIRO

Seria 1402

1972

Traducere de cpt. GEORGE ZAGÅR
și lt. maj. IOAN ROTAR
Coperta executată de cpt. EMILIAN GRASU

Victoria în „războiul de șase zile" i-a fost asigurată Israelului într-o importantă măsură de informațiile precise pe care le deținea despre inamic, de secretul în care și-a învăluit intențiile, de acțiunile de dezinformare întreprinse, de folosirea tehnicii electronice și de calcul în culegerea, prelucrarea și aprecierea informațiilor.

Operațiunea armată din anul 1967, cît și cele din anii anteriori, 1948 și 1956, ce au avut loc în Orientul Apropiat, au demonstrat în mod categoric lumii ce înseamnă pentru viața unui stat un organ informativ și contrainformativ de calitate, cît de mare poate fi contribuția adusă de el la cîștigarea uneia sau alteia dintre confruntări.

Înmănunchind în cuprinsul ei selecțiuni din trei materiale recente (apărute în anul 1970 în străinătate), lucrarea de față interesează nu numai prin exemplele de acțiuni de spionaj, contraspionaj și comando prezentate, ci și prin datele pe care le conține privind sistemul de organizare și funcționare, metodele și mijloacele de activitate ale serviciilor de informații și contrainformații ale Israelului și Egiptului. De asemenea, pentru a completa tabloul conflictului arabo-israelian, în lucrare a fost introdus și un capitol privind activitatea organizațiilor palestiniene.

Întrucît materialele care au stat la baza alcătuirii acestei lucrări au fost scrise de pe pozițiile uneia sau alteia dintre părțile în conflict, se impune ca ea să fie privită în mod critic și să se manifeste discernămîntul necesar față de anumite tendințe ale autorilor lor de exagerare sau de mistificare a realității într-o problemă ori alta.

SERVICIILE SECRETE ISRAELIENE

I. SERVICIILE PRINCIPALE

O dată pe săptămînă, cîţiva bărbaţi se întîlnesc undeva la marginea de nord a Tel Aviv-ului, într-o cameră mare a unui imobil modern, dintre cele nou construite în acea parte a capitalei israeliene. În holul imobilului, desigur că pe nici una din plăcuţele care indică numele şi apartamentele ocupate de diferiţi locatari, nu stă scris : „Serviciile secrete de informaţii ale Israelului".

Şedinţele de lucru, ţinute în această cameră, sînt prezidate de şeful *Mossad*-ului, organul însărcinat cu culegerea de informaţii şi cu întreprinderea de acţiuni în afara frontierelor ţării. În dreapta lui, se află şeful *Aman*-ului, serviciul de informaţii al armatei, al cărui rol este în continuă creştere după războiul de şase zile. La stînga, stă şeful *Shabak*-ului, serviciul securităţii interne, care se ocupă cu contraspionajul, contrasabotajul şi lupta împotriva acţiunilor teroriste. La şedinţă mai participă directorul Departamentului de cercetări din Ministerul Afacerilor Externe, însărcinat, îndeosebi, cu aprecierea situaţiei politice din capitalele arabe, şi şeful serviciului ce se ocupă exclusiv de comunităţile evreieşti din alte ţări. De asemenea, la aceste reuniuni săptămînale mai iau parte inspectorul general al poliţiei şi şeful unei secţii speciale din cadrul *Shabak*-ului, care are ca misiune lupta antiteroristă, devenită, după războiul fulger de şase zile, o problemă foarte importantă.

Toţi aceşti oameni sînt asistaţi de consilieri şi experţi aşezaţi pe nişte scaune capitonate de-a lungul pereţilor acoperiţi cu hărţi mari ale Israelului şi ale vecinilor săi. Dintre aceşti

consilieri și experți, majoritatea o constituie militarii (șefii de secții ai *Aman*-ului și comandanții militari ai regiunilor ocupate); ceilalți sînt economiști, sociologi, cunoscători ai lumii arabe, specialiști din afara serviciilor secrete.

Atmosfera este aproape întotdeauna foarte destinsă. Reuniunile săptămînale, în principiu, nu au niciodată ca obiect luarea unei hotărîri într-o anumită problemă concretă, ci constituie, pur și simplu, un prilej de schimb de informații între servicii, pentru a se evita supraîncărcarea sau suprapunerea sarcinilor și pentru a se simplifica pe cît posibil birocrația, în vederea creșterii operativității și asigurării conspirativității.

După această scurtă referire la stilul de lucru al șefilor serviciilor secrete israeliene, la cooperarea ce există între ei, să vedem care sînt principalele servicii secrete și caracteristicile lor.

MOSSAD-ul

Chiar dacă după războiul de șase zile importanța altor servicii a crescut foarte mult, *Mossad*-ul continuă să joace un rol esențial în cadrul sistemului informativ al Israelului. El rămîne înainte de toate organizația care a facilitat crearea statului Israel într-un moment în care Marea Britanie, putere mandatară, încerca să împiedice emigrarea evreilor și transportul armelor spre Palestina.

Sub numele de *Organizația pentru a doua imigrație*, *Mossad*-ul a fost înființat în 1937. Această denumire indica limpede că esențială pentru misiunea *Mossad*-ului era organizarea pe scară largă a emigrării clandestine spre Palestina, operație riguros controlată de către englezi. O altă misiune consta în procurarea de arme, dată fiind probabilitatea unei confruntări cu statele arabe. De asemenea, *Mossad*-ul avea și misiuni contrainformative, mai ales în ceea ce privește contracararea acțiunilor inițiate de englezi pentru a depista depozitele de armament ale organizațiilor clandestine evreiești, cunoașterea intențiilor comunităților arabe și supravegherea activității organizațiilor extremiste israeliene *Irgun* și *Lehy*.

Mijloacele care stăteau la dispoziția *Mossad*-ului erau foarte reduse, guvernul era abia pe cale de a se forma, iar crearea rețelelor informative în străinătate necesita multă muncă și perseverență. Primul centru al acestei organizații și-a avut sediul la Geneva. În 1938, *Mossad*-ul avea rețele pînă în inima Germaniei naziste. Dar, în timpul războiului, aceste rețele au funcționat numai în Elveția și Turcia.

În 1945, Parisul, mai întîi, apoi Geneva, devin capete de pod ale *Mossad*-ului și se începe o acțiune de mare anvergură. De această dată, organizația dispune de mijloace importante. Sute de oameni sînt gata de orice pentru a permite supraviețuitorilor din lagărele de concentrare să ajungă în Palestina. Dată fiind amploarea misiunilor, în cadrul *Mossad*-ului iau ființă trei servicii distincte. Astfel, *Hapala* se ocupă cu emigrările, *Bricha* cu scoaterea evreilor din lagărele de concentrare și îmbarcarea lor pentru Palestina, iar *Renech* are misiunea să achiziționeze arme de toate tipurile.

În America se cumpără vapoare vechi și demodate. La Marsilia, Zvi Divstein [1] fabrică în serie acte de identitate false. Cu bani grei se cumpără complicitatea consulilor unor republici sud-americane pentru obținerea vizei de emigrare. Trebuie pus pe picioare un sistem de comunicații care să permită diferiților șefi să ia legătura între ei, cu Tel Aviv-ul sau cu vasele aflate în larg. Sînt necesare camioane pentru a transporta prin Europa zeci de mii de persoane. În sfîrșit, trebuie luptat împotriva serviciilor de informații engleze. În acest context complicat se formează, de fapt, spiritul și unitatea *Mossad*-ului. Organizația devine un adevărat creuzet în care se întîlnesc cei mai tari, cei mai hotăriți supraviețuitori din lagărele morții, precum și tinerii palestinieni din trupele de șoc ale *Haganei* [2]. Secția marină a trupelor de șoc își trimite oamenii ca secunzi pe vasele clan-

---

[1] Ulterior, acesta a deținut funcții importante în guvern, inclusiv pe aceea de adjunct al ministrului de finanțe.

[2] Organizație paramilitară care a stat la baza formării forțelor militare israeliene.

destine ce transportă emigrații, pentru a supraveghea pe comandanții care nu întotdeauna prezintă garanții de loialitate.

În cursul acestei perioade, conducătorii *Mossad*-ului descoperă importanța bunăvoinței străinătății. Această „colaborare" va lăsa nenumărate urme și va crea precedente. Multă vreme, israelienii vor beneficia, cam peste tot, de complicitatea unor înalte eșaloane politice și administrative. Abia în iunie 1967, măsurile luate de către de Gaulle vor constitui un duș rece pentru agenții israelieni. În 1946 însă poliția franceză închide ochii la toate manevrele evreilor, în ciuda protestelor ministrului de externe, anglofilul Georges Bidault. Unul din emițătoarele clandestine ale *Mossad*-ului este instalat în locuința lui André Blumel, director de cabinet al lui Adrien Texier, ministrul de interne al Franței.

A doua sarcină principală în străinătate a *Mossad*-ului, în acea perioadă, era aceea a achiziționării de arme. Era o misiune deosebit de dificilă pentru Ehud Avriel, șeful rețelei din Europa, și pentru Iehuda Arazi, fostul șef al agenților care acționau în Italia. După război, Arazi, cu mult singe rece, înființează o unitate militară fantomă denumită *Compania de transport 412*, care dispune de vreo 50 de camioane militare americane. Această unitate va transporta mulți emigrați, arme și muniții spre porturi de îmbarcare discrete. Instalat într-o fermă din Magenta, aproape de Milano, Arazi își țese plasa în care vor cădea multe arme. Primii furnizori de arme erau soldații brigăzii evreiești din armata engleză. Aceștia făceau rost, mai ales, de armament ușor : pistolete, puști, grenade, toate recuperate de pe cîmpurile de luptă, sustrase echipelor de distrugere sau, pur și simplu, „împrumutate" de la armata americană care nu prea făcea economie de materiale. Cînd Arazi a reușit să încheie o înțelegere cu conducătorii firmei *Monti*, care avea o mică fabrică de utilaje pentru construcții în Milano, armele și munițiile, procurate pe diverse căi, erau ascunse în macaralele și buldozerele ce luau drumul Palestinei. Acest fel de transport era mult mai sigur, deoarece el se făcea cu îndeplinirea tuturor formalităților legale. Totuși, nici această acoperire nu s-a do-

vedit a fi suficientă și s-a creat un cap de pod maritim clandestin, mai ales pentru explozivele de care *Hagana* avea cea mai mare nevoie și a căror mînuire era prea periculoasă pentru a fi încredințată transportului legal. În acea perioadă, agenții israelieni, sub acoperirea de reprezentanți ai industriei miniere etiopiene, cumpărau cordită, un exploziv deosebit de periculos, pe care îl transportau legal pînă în apropierea țărmurilor palestiniene, ducîndu-l apoi prin contrabandă pe uscat.

Agenții *Mossad*-ului colindau Europa în lung și în lat, iar informațiile culese de ei erau din ce în ce mai alarmante. Armatele arabe echipate cu blindate și aviație aveau să declanșeze atacul în momentul în care Israelul își proclama independența. Emisarii *Mossad*-ului făceau tot ce depindea de ei pentru a procura arme din străinătate. Odată, vasul *Buria* se îndrepta spre rada portului Tel Aviv, sub pavilion panamez, cu o încărcătură de cinci tunuri de 65 mm, 6000 obuze, 200 mitraliere Castel și un milion de cartușe de 8 mm. Tot acest arsenal era acoperit cu 450 tone de ceapă. Se spera că mirosul de ceapă îi va determina pe vameșii englezi să renunțe la un control prea riguros. Spre consternarea generală, s-a cerut vasului să acosteze la Haifa, pentru a se inspecta încărcătura. Sub ceapă, vameșii au descoperit o încărcătură de... bulion, ultima pavăză a armelor. Căpitanul vasului s-a ales doar cu o amendă pentru contrabandă cu bulion.

Puțin mai tîrziu, *Mossad*-ul a procurat avioane din S.U.A. Se cumpărau aparate vechi Constellation și Curtis și se transportau prin America Centrală și Italia. Aceste fortărețe zburătoare erau transformate în momentul cumpărării în aparate civile, pentru ca apoi, la destinație, să recapete caracteristicile militare. Bombardiere Beaufighters părăseau Anglia pentru a ajunge, chipurile, în Corsica, spre a participa la turnarea unui film în cinstea aviatorilor neo-zeelandezi. Turnarea filmului nu a mai avut loc, deoarece casa de filme înființată a îndreptat avioanele respective spre Palestina. Toate aceste acțiuni au constituit epoca de aur a *Mossad*-ului, a acțiunii dezlănțuite, a curajului nebunesc, a improvizației permanente. După războiul

de independenţă, cîştigat în mare parte datorită *Mossad*-ului, vechea organizaţie a trebuit să evolueze şi să ia caracterul unui serviciu de informaţii clasic.

AMAN-ul

După *Mossad*, al doilea mare serviciu, însărcinat cu culegerea de informaţii militare, este *Aman*-ul. Acest organ cuprinde ataşaţii militari din străinătate, posedă propriul său serviciu de presă şi informaţii şi asigură cenzura a tot ceea ce are, într-un fel sau altul, tangenţă cu domeniul militar. Cu începere din 1956, efectivele şi rolul *Aman*-ului au crescut considerabil, fapt normal dacă ne gîndim că informaţiile asupra potenţialului şi intenţiilor armatelor arabe sînt de un interes vital pentru Israel.

Forţa *Aman*-ului rezultă din faptul că are în faţa sa adversari cunoscuţi, deoarece a avut deseori în mînă prizonieri de război, iar oamenii săi folosesc cu măiestrie mijloacele tehnice cele mai moderne, pe care le îmbină cu procedeele clasice. La urma urmei, misiunile unui serviciu de informaţii militare sînt în esenţă aceleaşi : cunoaşterea forţei şi intenţiilor duşmanului prin procurarea de informaţii, observare şi ascultare. În acest domeniu, Israelul foloseşte două arme puternice : psihologia şi ordinatorul.

Nu se poate vorbi de *Aman*, fără a aminti despre noţiunea de secret în Israel. Ea atinge proporţii de necrezut, devenind aproape un fel de maladie naţională ce exasperează pe străini. Chiar în timp de pace, este mai recomandabil, de exemplu, să faci propuneri necuviincioase unei tinere îmbrăcate în uniformă militară decît să o întrebi unde merge sau din ce regiment face parte. În toate localurile armatei sînt două afişe mari care reprezintă o limbă strangulată de un nod şi o mînă apucînd o regină de pe tabla de şah. Dovadă că secretele sînt bine păzite este şi faptul că sistemul de mobilizare a armatei, folosit în 1956 şi 1967, rămîne şi astăzi un mister.

SHABAK-ul

Shabak-ul este organizația israeliană similară în bună parte F.B.I.-ului american sau D.S.T.-ului francez. Misiunea lui este foarte importantă, deoarece problemele securității interne și ale contraspionajului sînt deosebit de acute în această țară. Este dificil de acoperit o imigrație de peste un milion și jumătate de persoane !

După războiul fulger, controlul arabilor din zona Gaza și din Cisiordania este deosebit de dificil, datorită politicii numite a „porții deschise", politică impusă de generalul Dayan.

Sediul *Shabak*-ului se află într-o construcție modernă, în plin centrul Tel Aviv-ului, a cărui amplasare ar uimi pe ziariștii străini dacă ar cunoaște-o. Primele două etaje sînt ocupate de birourile unei societăți filantropice, iar celelalte de serviciile speciale. Aici domnește atmosfera clasică a administrației israeliene : calm aparent, bufet la care se consumă mari cantități de ceai cu lămîie și cafea. Fișierele și ordinatoarele sînt la subsol. *Shabak*-ul își îndreaptă atenția asupra următoarelor patru probleme principale : problema arabă ; problema țărilor din Europa de est; problema arabilor israelieni; lupta antiteroristă, pe care o desfășoară în strînsă colaborare cu armata din teritoriile ocupate și cu poliția judiciară.

O mai bună înțelegere a sarcinilor specifice care revin *Shabak*-ului este facilitată dacă le privim în raport cu activitatea serviciilor secrete ale țărilor arabe împotriva Israelului.

Cel mai activ dintre serviciile secrete arabe a fost, mai ales în ajunul războiului de șase zile, serviciul de informații al armatei siriene, care conducea de la distanță activitatea organizației *El-Fatah*. Pe planul culegerii informațiilor, el acționa, în esență, în direcția exploatării informative a arabilor israelieni care, dintr-un motiv sau altul, treceau frontiera pentru a se refugia în Siria, Iordania sau Liban. Deși împotriva lor se luau măsuri de constrîngere, ei nu erau în stare să furnizeze informații interesante privitoare la potențialul militar și economic al Israelului. Trebuie notat că și în domeniul sabotajului, servici-

ile siriene au dat dovadă de amatorism ori de cîte ori au încercat să realizeze acțiuni în adîncime. Astfel, un agent sirian, care trebuia să pună la cale atentate în cîteva orașe mari și reușise să treacă frontiera în acest scop, a fost arestat deoarece pe pașaportul lui scria „Născut la Salonic — Turcia".

Cît despre arabii israelieni care au părăsit Israelul și au fost trimiși înapoi, după un stagiu de așa-zisă pregătire, s-au dovedit a fi inofensivi. Adesea, ei s-au prezentat la poliție de bunăvoie, povestind cele întîmplate, în timp ce alții au fost demascați de concetățenii lor. De altfel, în timpul războiului, trupele israeliene au pus stăpînire, la cartierul general al forțelor siriene, pe toate arhivele biroului doi, în care se afla și lista completă a rețelei arabilor israelieni, colaboratori ai Damascului. Același lucru s-a petrecut și cu lista rețelei cisiordaniene.

Serviciile secrete arabe cele mai periculoase pentru Israel sînt însă, indiscutabil, cele ale egiptenilor. Ele sînt puternice și active în lumea arabă, avînd poziții solide și în Europa. Cu toate acestea, trebuie arătat că serviciile de informații egiptene s-au dovedit a fi neputincioase în fața problemei pe care o reprezintă pentru ele Israelul. Prin 1950, consilierii militari străini ai Egiptului, majoritatea germani, au încercat să rezolve situația convingînd pe egipteni de necesitatea unui anumit „profesionialism". Consilierii germani erau îngroziți văzînd că egiptenii se mulțumesc, în pregătirea lor, cu lectura publicațiilor străine de specialitate sau chiar cu lectura marilor cotidiene.

După unele eșecuri, egiptenii se pare că au renunțat la infiltrarea agenților în Israel. Evident, este greu de afirmat cu certitudine că vreun as de la Cairo nu se află de ani de zile implantat la Tel Aviv. Ceea ce se știe sigur este faptul că egiptenii au fost rău informați despre adversarul lor în ajunul războiului de șase zile și că, datorită acestui fapt, șeful serviciilor secrete egiptene a fost judecat după înfrîngere.

Pe planul acțiunilor teroriste în interiorul Israelului, situația s-a modificat simțitor după războiul fulger. Arabii israelieni erau izolați de lumea arabă încă din 1948. După cîțiva ani de

tensiune păreau să se fi resemnat cu soarta, dar, după război, ei au putut merge în Cisiordania și Gaza, iar, la rîndul lor, și locuitorii acestor teritorii au avut posibilitatea să le întoarcă vizita. Unii arabi israelieni au luat cunoștință, cu această ocazie, de anumite aspecte dureroase și au acceptat să colaboreze cu organizații teroriste din afară. Rețelele pe care acestea au reușit să le pună pe picioare la Tel Aviv, Haifa și Saint-Jean d'Acre au pus probleme grele oamenilor *Shabak*-ului, obligați să lupte împotriva unui fel de coloană a cincea. Dar cea mai mare parte a acestor rețele a fost repede destrămată, datorită urzelii țesute de multă vreme în toate satele și cartierele arabe. Sabotorii au fost mai întotdeauna denunțați de coreligionarii lor, creștini sau musulmani, care nu doreau să aibă necazuri. Dacă organizațiile teroriste nu au reușit să se infiltreze în Cisiordania, în schimb în zona Gaza, care întotdeauna a fost ca un cazan sub presiune, chiar și în timpul administrației egiptene, au găsit condiții prielnice.

În ceea ce privește acțiunea preventivă, se apreciază că, în 1968, aproape o zecime din oamenii *Frontului popular de eliberare a Palestinei* și circa 20% din membrii organizației *El-Fatah* erau plătiți direct sau indirect de contraspionajul israelian. Anumite grupuri mici din Cisiordania erau compuse numai din oamenii Israelului. Comandourile palestiniene și-au dat seama de această situație și au reacționat cu violență. Mai multe zeci de oameni aflați în slujba inamicului au fost spînzurați și la est de Iordan s-a instaurat o supraveghere severă, care a făcut dificilă activitatea israelienilor. Cu toate acestea, se constată că și astăzi micile grupuri, care încearcă să se infiltreze în Israel sau în teritoriile ocupate, cad în ambuscade organizate din timp, ceea ce dovedește că oamenii *Shabak*-ului continuă să fie foarte precis informați. Se pare, totodată, că unele epurări din rîndul organizațiilor arabe au fost comandate de la Tel Aviv. Un procedeu simplu constă în eliberarea unui prizonier în fața căruia s-au pomenit „întîmplător" numele unor „colaboratori". La întoarcerea lui în patrie, fostul prizonier denunță „trădătorii".

II. SERVICIILE SECUNDARE

Mossad-ul, *Aman*-ul şi *Shabak*-ul reprezintă baza serviciilor secrete israeliene. Nu trebuie însă să uităm că şi şefii celorlalte două servicii asistă în fiecare săptămînă la şedinţele de la Tel Aviv. Mai discrete în activitatea lor, nedispunînd de agenţi de execuţie, aceste servicii sînt, mai ales, organisme de analiză. Avizele lor sînt, adesea, extrem de preţioase pentru celelalte servicii.

Serviciul de cercetări al Ministerului Afacerilor Externe este însărcinat, în principiu, să aprecieze forţele şi tensiunile politice şi sociale din interiorul lumii arabe, iar organul care se ocupă de comunităţile evreieşti centralizează toate informaţiile privind situaţia evreilor din ţările arabe, precum şi din alte state.

La Serviciul de cercetări al Ministerului Afacerilor Externe ajung informaţiile cele mai precise despre lumea arabă. Imediat după numirea unui nou ministru ori a unui înalt funcţionar la Cairo, la Damasc sau în orice capitală arabă, personalitatea, opiniile, resorturile cele mai intime ale noului promovat sînt discutate aici, iar aceste date fac obiectul unor sinteze care sînt înaintate celor interesaţi, civili sau militari. Acest serviciu a cunoscut o remarcabilă extindere, după războiul de şase zile, cînd la conducerea lui a venit Yossi, unul din cei mai străluciţi diplomaţi ai tinerei şcoli. El cunoaşte la fel de bine lumea arabă în care s-a născut, Africa neagră şi Europa, unde a îndeplinit funcţii diplomatice, precum şi Naţiunile Unite, unde a fost adesea chemat să participe la şedinţe deosebit de importante pentru ţara sa. Un om ca Yossi are arhive, memorie, contacte cu militarii şi un al şaselea simţ care-i permite adesea ca, pornind de la date foarte diverse şi fragmentate sau chiar de la un simplu reportaj apărut în presa străină, să discearnă un curent, o cotitură în politica unei ţări pe care o supraveghează. Diplomat de carieră, el exercită în postul său un fel de sudură între afacerile externe şi armată. Desigur că toate acţiunile serviciii-

lor secrete au întotdeauna și motivații de ordin politic. Israelul practică, de regulă, un fel de biliard și rareori primul obiectiv atins este cel vizat.

III. PROFILURI

ȘEFI AI SERVICIILOR SECRETE

Isser Harel, primul șef al serviciilor secrete israeliene, este un om scund, dar cu umerii lați și brațele puternice. Are ochi albaștri și este tot timpul în mișcare. S-a născut în 1912, în Rusia. În 1931 s-a stabilit cu familia în Palestina. Pentru început a lucrat la irigarea suprafețelor agricole, ocupîndu-se în același timp și cu culegerea de informații pentru *Hagana* despre satele arabe pe care le vizita. Îl interesau atitudinea primarului, a judecătorului, eventualele certuri între familii, construirea unor noi clădiri etc. Toate aceste informații erau prețioase. La ordinul șefilor săi, în 1936, s-a angajat în *Special Constabulary Police*, un fel de poliție creată de britanici. *Hagana* s-a folosit de acest organism pentru a-și instrui oamenii din punct de vedere militar într-o epocă în care ducea lipsă de armament și de experiență. Era, de asemenea, și o ocazie bună de a pătrunde în poliția engleză în scopuri contrainformative.

În 1937, Isser Harel a intrat în serviciul de informații al *Haganei*. Era începutul unei ascensiuni fulgerătoare, deoarece, foarte curînd, devine șeful sectorului Tel Aviv. În perioada respectivă l-a cunoscut pe Ben Gurion, cu care va fi prieten mult timp. Prima faptă mai deosebită a lui Harel va fi procurarea, la sfîrșitul anului 1947, a unui document oficial, emis de guvernul egiptean, în care se prevedea data declanșării atacului. Atît din punct de vedere strategic cît și politic, această informație era de mare importanță. În 1953, Ben Gurion a hotărît reorganizarea serviciilor secrete. *Mossad*-ul și-a dobîndit definitiv autonomia, iar șeful lui, Isser Harel, a fost numit și președinte al *Comitetului de coordonare a acțiunilor serviciilor secrete israeliene*. În această calitate, Isser Harel lucra în strînsă

colaborare cu primul ministru, fiind verificat numai de un serviciu de control financiar.

Dintre acțiunile deosebite pe care le-a realizat *Mossad*-ul, sub conducerea directă a lui Isser Harel, amintim numai două : cazul Eichmann, asupra căruia nu insistăm, fiind îndeobște cunoscut, și cazul Schumacher.

Acesta din urmă este mai puțin cunoscut, dar la fel de spectaculos. În anul 1962, Yossele, un băiat de 9 ani, fusese încredințat de părinții săi unui bătrîn bigot. După cîteva luni, acesta refuză să înapoieze băiatul, pe care îl ascunsese. Părinții apelează la Curtea Supremă, opinia publică este tulburată și Ben Gurion îl însărcinează pe Isser Harel să se ocupe personal de acest caz. Este o urmărire prin întreaga lume. Micul Yossele parcursese itinerarul Franța, Elveția, S.U.A. El a fost găsit în cartierul evreiesc din New York de către oamenii lui Harel deghizați în lăptari.

Prietenia lui Isser Harel cu Ben Gurion s-a destrămat însă, deoarece președintele Consiliului de Miniștri nu-i aprecia anumite inițiative. Este vorba, mai ales, de publicitatea făcută pe marginea cazului Israel Beer. Serviciile secrete au descoperit că Beer, consilierul militar al lui Ben Gurion, era, de fapt, agentul unei puteri străine. Ben Gurion s-a considerat ridiculizat și a găsit în acest caz un prilej pentru a strica prietenia cu Harel.

În 1963, din ordinul lui Harel, s-a declanșat o campanie de intimidare a savanților germani care încercau să fabrice, în Egipt, rachete comparabile cu V2. Colete cu explozive, amenințări, tentative de răpire a fiicei unui savant german, precum și alte mijloace erau folosite pentru a-i determina pe oamenii de știință germani să renunțe la colaborarea cu egiptenii. Și toate acestea se întîmplau într-o vreme cînd Germania cancelarului Adenauer furniza în mod secret Israelului mari cantități de arme. Furios, deoarece politica sa era în pericol de a fi compromisă de oamenii lui Harel, Ben Gurion i-a dat acestuia ordin să înceteze cu „prostiile". Isser Harel a demisionat imediat, dar, doi ani mai tîrziu, cînd Levi Eshkol i-a luat locul lui Ben Gurion,

i s-a oferit postul de consilier general pentru problemele de securitate, post pe care l-a deținut numai un an, nefiind mulțumit cu o funcție de mîna a doua.

Meir Amit, al doilea șef al serviciilor secrete ale Israelului, a fost numit în această funcție imediat după demisia lui Isser Harel. El va părăsi funcția încredințată cinci ani mai tîrziu, în 1968, la cîteva luni după războiul de șase zile. Contrar predecesorului său, Meir Amit nu era un om prea vorbăreț. S-a născut în Tiberiada, în 1921, din părinți originari din Rusia. În 1936, a intrat în *Hagana*, la secția de transmisiuni. După ce a făcut un stagiu militar în poliția britanică auxiliară, a devenit comandant al unei companii a *Haganei*, apoi comandant de batalion. În timpul războiului de independență, a plecat în S.U.A., unde a făcut studii administrative. Întors în Israel, a fost numit șeful *Aman*-ului. „Înainte de a fi numit șeful serviciilor secrete — spunea el — mă cunoștea multă lume, întrucît eram general și purtam uniformă militară. Apoi, după 20 de ani de serviciu în cadrul forțelor armate, a trebuit să dispar și să devin anonim. Am dispărut, ca și cum pămîntul s-ar fi deschis și m-ar fi înghițit dintr-o dată. Dar lucrul cel mai greu nu a fost să dispar, ci să reapar, după ce am fost șeful serviciilor secrete".

Iată niște confidențe interesante, care arată cît de important este, în Israel, secretul care înconjoară persoana șefului serviciilor de informații. Explicația pare destul de simplă : nu este vorba de o măsură menită să apere securitatea persoanei șefului, ci, mai degrabă, de a împiedica pe inamic să cunoască profilul psihologic al acestuia, ceea ce i-ar permite să anticipeze asupra unora dintre reacțiile și măsurile pe care le-ar lua într-o situație dată.

„Nici nu se pune problema la noi, spunea Meir Amit, ca serviciile secrete să ducă o politică independentă. La fel stau lucrurile și cu armata. În Orientul Apropiat, Israelul este singurul stat în care armata nu dă ordine guvernului, ci primește dispoziții de la acesta. Serviciile secrete nu formează decît o parte a infrastructurii țării și au obligația să respecte aceeași disci-

plină ca și armata. Dacă un funcționar de stat, oricît de înalt i-ar fi rangul, nu respectă disciplina, el trebuie să demisioneze".

Meir Amit a insistat întotdeauna asupra necesității ca Israelul să folosească mai mult știința în lupta cu adversarul și a acordat cea mai mare importanță recrutării cadrelor cu înaltă calificare : „Trebuie totdeauna să fim înaintea dușmanului. Ne trebuie tehnicieni de elită. Cea mai mare problemă a noastră este faptul că Israelul se află înconjurat de o lume ilogică. Ne vine greu să prevedem intențiile și acțiunile arabilor, deoarece aceștia trăiesc în ireal, fapt pentru care o perfectă analiză lucidă, științifică, sprijinită permanent pe psihologie este realmente indispensabilă". El afirmă că perioada în care s-a aflat în fruntea serviciilor secrete israeliene a fost cea mai interesantă din viața sa, datorită „interferenței dintre domeniile militar, economic, politic și psihologic".

Zvi Zamir. La cîteva săptămîni după retragerea lui Meir Amit, atașatul militar al Ambasadei Israelului la Londra dădea o recepție de adio, înainte de întoarcerea sa definitivă în patrie. Tînărul duce de Kent, care o reprezenta pe regină, întreba politicos pe generalul Zamir despre funcția pe care urma s-o ocupe în patrie. „Mă întorc în industria textilă", i-a răspuns el, deși știa că va fi al treilea șef al serviciilor secrete ale Israelului.

Zvi Zamir s-a născut în anul 1925, în Polonia. În același an, familia lui a emigrat în Palestina. La 17 ani a făcut parte din trupele armatei clandestine. Posesor al unei licențe în geografie și al alteia în istoria Orientului Apropiat, Zvi Zamir este un om meticulos, care nu pune bază pe întîmplare. „Mi-am cunoscut țara cu picioarele", va spune el, referindu-se la faptul că, pe vremea cînd comanda Frontul din sud, mergea în recunoaștere, uneori, pe jos.

De la 29 iulie 1968, nimeni în Israel nu mai pronunță numele lui Zvi Zamir. Mai mult decît predecesorul său, el a renunțat la orice viață socială în afara înaltei funcții pe care o îndeplinește. Dacă va ține cîndva vreo conferință de presă, este sigur că nu va spune mare lucru. Condițiile vieții și activității sale sînt o enigmă. Secretele Israelului au încăput pe mîini bune.

Yuval Neeman, actualmente decanul Facultății de științe din Tel Aviv, s-a născut în 1928. A fost un copil precoce, care, la 19 ani, a terminat studiile la Facultatea de științe din Haifa. Mic de statură, timid, miop, el a fost primit destul de greu în *Hagana*. În 1948, în timpul războiului de independență, era comandant adjunct de brigadă. După război s-a numărat printre primii ofițeri care au plecat la studii în Franța, de unde s-a întors cu diploma Școlii de stat major. În 1950, i s-a încredințat punerea în funcțiune a sistemului de mobilizare economică și umană, care provoacă admirația specialiștilor prin eficacitatea și rapiditatea lui, ca și prin misterul de care este înconjurat.

La sfîrșitul anului 1954, ajunge adjunctul șefului *Aman*-ului, dar, în 1957, cere să fie trecut în rezervă pentru a-și desăvîrși studiile. Moshe Dayan îi propune postul de atașat militar la Londra, unde își putea pregăti doctoratul în fizică. Reîntors în Israel, a fost numit director al Comitetului pentru energie atomică și director al Laboratorului de cercetări atomice militare, situat aproape de orașul Dimona, în regiunea Neguev.

În 1962, ocupă postul de profesor de fizică nucleară la Universitatea din Tel Aviv. În această perioadă, el descoperă, o dată cu profesorul american Murray Gellman, teoria lui „omega negativ", care permite corelarea mai multor date ale fizicii nucleare ce nu păreau să aibă vreo legătură între ele. În 1969, Neeman primește premiul Albert Einstein, pentru prima oară decernat de S.U.A. unui străin.

Neeman a înzecit eficacitatea serviciului de informații al armatei. La venirea sa în *Aman*, metodele de muncă erau meșteșugărești, dar el a revoluționat acest serviciu. Atunci cînd a propus instalarea computerelor în Ministerul Apărării Naționale, toți s-au uitat la el ca la unul care bate cîmpii. Prietenii îi spuneau : „Ești nebun ?! Se vede că citești prea multe cărți științifico-fantastice. Mașinăriile tale nu ne vor fi de nici un folos împotriva arabilor". Funcționarii de la serviciul financiar erau de părere că aceste aparate, fabricate în S.U.A., costau prea scump. Ordinatoarele *Aman*-ului, primele din Israel, aveau însă să se dovedească a fi deosebit de folositoare, a doua zi după cam-

pania din 1956, în asimilarea informațiilor furnizate de miile de prizonieri egipteni. Aceste informații, codificate, disponibile în fiecare clipă, vor fi îmbogățite în continuare, cu regularitate, și vor ușura considerabil pregătirea războiului din 1967.

După războiul fulger de șase zile, ordinatoarele vor primi o nouă porție copioasă de informații.

În 1956, cu ajutorul unor studenți în cibernetică chemați de la Universitatea Harvard din Statele Unite ale Americii, Neeman pune la punct grilele. Fiecărui ofițer egiptean care a absolvit o academie militară, el îi întocmește cîte un dosar. Acest dosar este completat treptat pe măsura promovărilor, schimbărilor de funcții etc., adesea anunțate în ziarele din Cairo sau Alexandria. Toate amănuntele sînt bune și se pot dovedi interesante și utile într-o bună zi. Așa cum am spus mai sus, în 1956, prizonierii egipteni au sporit considerabil „capitalul" ordinatoarelor israeliene. Prizonierii egipteni, ofițeri sau subofițeri, în majoritatea lor, nu erau nici lași, nici trădători. Ca atare, ei nu furnizau nici o informație de ordin militar. Dar cum să se ferească un prizonier de un interlocutor vorbăreț care discută cu el în fața unei cești de cafea și pune întrebări, în aparență anodine, de genul : „Apropo, ce automobil ai ? Cum se face că nu ți-ai luat o mașină mai bună, ca, de pildă, colegul dumitale X ? În cît timp ajungi cu mașina la serviciu ?". În general, în asemenea situații, un prizonier vorbește destins, încîntat de acest interludiu care sparge cît de cît monotonia vieții de lagăr. Iar ordinatoarele, nesățioase, digeră toate aceste informații. O simplă apăsare pe buton și specialistul va ști că omul care-l interesează este un tip molatic și nepăsător sau, dimpotrivă, un om prudent, vioi, îndrăzneț, un soldat cinstit sau coruptibil.

În acest fel, în dimineața zilei de 5 iunie 1967, toți comandanții israelieni vor avea „profilul psihologic" al adversarilor lor direcți și vor putea anticipa foarte adesea asupra unora dintre acțiunile pe care le vor întreprinde aceștia. De asemenea, tot cu ajutorul ordinatoarelor Ministerului Apărării Naționale, vor fi stabilite toate planurile campaniei fulger din 1967, pla-

nuri care necesită calcule din ce în ce mai complicate, datorită complexității crescinde a problemelor de ordin logistic. Munca era, de altfel, atît de complexă, încît ordinatoarele Pentagonului israelian au devenit repede saturate. În această împrejurare s-au folosit ordinatoarele marinei naționale franceze din Toulon, cu acordul lui Pierre Messmer, ministrul apărării de atunci. În acea vreme, existau destule forme de complicitate între Tel Aviv și Paris, și foarte puțini conducători arabi știu că, în mare măsură, ordinul de luptă al armatei israeliene pentru acest război a fost realizat în Franța.

După războiul de șase zile, Israelul a folosit aceleași metode de stoarcere a informațiilor ca și în 1956, fără ca prizonierii egipteni, dintre care mulți mai fuseseră în această situație cu un deceniu în urmă, să-și dea seama de cursa ce le era întinsă. Astfel, toți ofițerii superiori prizonieri au fost invitați să viziteze principalele orașe din Israel. Ei au părăsit lagărul de la Atlit, de lîngă Haifa, în grupuri de cîte doi-trei, însoțiți de cîte un agent israelian și au mers împreună să ia masa în restaurante luxoase sau la „gazde" israeliene, unde au avut loc schimburi de fotografii, discuții politice foarte largi pe marginea problemelor Orientului Apropiat, mici confidențe. Încă o dată, oamenii *Aman*-ului nu scăpau nimic din ceea ce se vorbea. În acest fel, au început pregătirile viitorului conflict arabo-israelian.

Yuval Neeman a fost și inițiatorul unei deosebit de rodnice campanii de culegere a informațiilor cu mijloace tehnice. Patrule infiltrate în Sinai au branșat mici aparate de înregistrare pe liniile telefonice ale inamicului. Tot Neeman a pus la punct și microfoanele direcționale extrem de sensibile, capabile să capteze, de la o distanță de mai multe sute de metri, conversațiile purtate, de pildă, într-un lagăr militar. El s-a preocupat, de asemenea, de echipamentul fotografic al avioanelor de recunoaștere, ca și de toate sistemele de apărare antielectronică, ce permit „orbirea" radarurilor adverse. În mare parte, datorită folosirii acestor procedee, aviația israeliană a putut lansa atacul surpriză din dimineața zilei de 5 iunie 1967.

Amator de călătorii, în contact permanent cu mulți universitari anglo-saxoni și francezi, Neeman este la curent cu ultimele invenții și mașinării susceptibile de a fi folosite de *Aman*, cu al cărui șef, generalul Aaron Yariv, se află în foarte bune relații.

Aaron Yariv. Generalul Yariv este un bărbat scund, cu părul cărunt. Pe vremea războiului fulger, el era, la 46 de ani, cel mai vîrstnic dintre generalii activi ai Israelului. Privit din punct de vedere fizic, ar părea o figură banală, dacă nu ar avea acea vioiciune extraordinară a privirii. El este capabil să țină cu răsuflarea tăiată, timp de două ore, cîteva sute de ziariști, fără a le furniza însă nici cea mai neînsemnată informație, ceea ce este realmente o performanță. Acest om, care vorbește cu ușurință engleza, franceza, araba, rusa, lituaniana și germana, a făcut din *Aman* cel mai important dintre serviciile de informații israeliene.

Născut în Lituania, în anul 1921, s-a stabilit cu familia în Palestina în anul 1935. A luat parte la campania din Africa de nord în cadrul unei unități engleze, apoi a fost transferat, la cererea sa, în brigada evreiască ce acționa în Europa. În această perioadă, se ocupa în secret cu organizarea emigrării clandestine și cu procurarea de arme. A făcut studii militare la Paris, după care a condus școala de stat major a armatei israeliene. În 1957, a fost numit atașat militar la Washington. Ulterior, a devenit adjunct al *Aman*-ului, iar din 1963 a preluat conducerea acestuia.

Yariv are o memorie prodigioasă : rareori are nevoie să răsfoiască dosare pentru a-și reaminti date pe care le-a citit cîndva.

Șeful *Aman*-ului crede, din toate fibrele ființei lui, în utilitatea informațiilor. El a ridicat informația, în armata israeliană, la rangul de dogmă. După părerea lui, în timpul unui conflict armat, unitățile militare trebuie să primească un flux continuu de informații. Fotografiile aeriene, hărțile geologice și geografice, sintezele ascultărilor radio, profilul psihologic al comandanților inamici trebuie să fie distribuite pînă la cele mai mici eșaloane, uneori simplilor subofițeri. Toate acestea cer

multă muncă, organizare şi metodă. „Noi nu avem dreptul să ne înşelăm, spune Yariv. Ceea ce într-o altă ţară ar fi o simplă greşeală, la noi este o crimă. Nu avem nici o metodă secretă. Singura noastră particularitate este că noi culegem mai multe informaţii decît alţii şi toţi soldaţii noştri cred în ele".

Printre colaboratorii lui Yariv se numără şi generalul *Shlomo Gazit*, care răspunde de teritoriile ocupate. Un alt colaborator este colonelul *Arieh Shalev*, care pregăteşte operaţiile de comando. În timpul războiului fulger, el a ocupat postul de şef al serviciilor de presă ale armatei. Acest post era deosebit de important, deoarece orice informaţie exactă, dată prematur publicităţii, putea fi dezastruoasă. Se impunea ca inamicul să fie indus în eroare în momentul în care se lua hotărîrea lansării unui nou atac, trebuiau ascunse pregătirile efectuate în acest scop, era, în sfîrşit, necesar ca proporţia primelor victorii să nu fie cunoscută. Toate acestea necesitau multă psihologie şi abilitate. Cu atît mai mult cu cît la centrul de presă din Tel Aviv mişunau cîteva sute de ziarişti avizi după informaţii.

Arieh Shalev a fost acela care a avut ideea de a i se sugera lui Moshe Dayan să ţină celebra conferinţă de presă din ziua de 3 iunie, cu 48 de ore înainte de declanşarea unei ofensive deja planificate în cele mai mici amănunte : „Este prea tîrziu pentru ca Israelul să reacţioneze împotriva blocadei de la Eilat şi prea devreme pentru a judeca rezultatele acţiunii diplomatice întreprinse... Am intrat în guvern într-un moment cînd trebuie aşteptat. Aprobăm această politică şi ne străduim să obţinem un sprijin internaţional pentru a ni se asigura libera trecere prin trecătoarea Tiran. Guvernul a obţinut unele promisiuni în acest sens, altfel nu ar fi acceptat să aştepte".

AGENŢII DE RÎND

Isser Harel spunea : „Agenţii noştri sînt nişte funcţionari în adevăratul înţeles al cuvîntului. Ei nu se bucură de nici un privilegiu. Statutul lor este un statut civil. Ei nu primesc în plus nici o centimă, chiar atunci cînd lucrează în zone periculoase. Singurul avantaj este un procent sporit al pensiei. Noi

folosim și femeile. Unele dintre ele au îndeplinit sarcini foarte importante și periculoase, căzînd la datorie. Pentru ele, avem o regulă specială : femeia nu trebuie, cu nici un preț, să-și folosească feminitatea în activitatea profesională".

Unul din principalele criterii de recrutare este echilibrul nervos și, pe cît posibil, echilibrul familial. Cea mai mare parte a agenților care lucrează în exterior sînt căsătoriți și au copii. Recrutarea lor are loc, de regulă, prin încercări succesive. Un bărbat sau o femeie care prezintă interes este contactat și i se propune o mică activitate pentru apărarea națională. I se cere ca, timp de cîteva săptămîni, să studieze sistematic presa unei anumite țări arabe și să extragă toate informațiile care i se par interesante. Așa a avut loc primul contact al *Mossad*-ului cu Elie Cohen, agentul de la Damasc. Dacă acest contact este satisfăcător, pregătirea poate începe : exerciții mnemotehnice, lucrări practice de filaj și contrafilaj, emisie-recepție radio, lupta corp la corp, inițiere în tehnica sabotajului, în mînuirea armelor și a explozivelor. Reacțiile psihice sînt sistematic verificate de medici specialiști, în toate etapele pregătirii. La sfîrșitul acestui stagiu, agentul poate fi trimis în misiune în exterior pentru o operație precisă, pentru a înlocui un rezident sau pentru o misiune de mai mare durată. Ceea ce, în Israel, constituie un avantaj față de alte țări, este faptul că diversitatea etnică a populației permite selecționarea fie a unui fals ofițer S.S., fie a unui „oriental" care vorbește araba mai bine decît mulți arabi, fie a unui individ născut la Williamsborrough sau Saint-Ouen.

A face parte din serviciile secrete israeliene nu atrage din partea opiniei publice nici glorie, nici oprobriu, deoarece mulți israelieni au lucrat pentru aceste servicii. Culegerea informațiilor este o necesitate vitală și nimic mai mult.

IV. ACȚIUNI INFORMATIVE ȘI CONTRAINFORMATIVE

Marea paradă aeriană pe cerul Tel Aviv-ului, a doua zi după războiul de șase zile, a fost frenetic aclamată de către

israelieni. Avionul care a obținut cel mai mare succes nu era însă unul din aparatele franceze care țintuiseră la sol, în 170 de minute, puterea arabă aeriană, ci un Mig 21. Prezența sa în Israel de peste un an era cunoscută, dar sutele de mii de persoane care asistau la paradă au avut în acea zi revelația bruscă a importanței pe care posesia acestui avion o avusese în pregătirea războiului. Aclamațiile cu care era întîmpinat avionul reprezentau, fără îndoială, și un omagiu discret adus agenților *Mossad*-ului, care organizaseră o operație deosebit de complexă.

Totul a început în luna iunie a anului 1963, cînd Franța a livrat Israelului primele avioane Mirage III C. În acea vreme, aviația arabilor fusese dotată cu primele aparate Mig 21. Ben Gurion, care s-a interesat întotdeauna de aviație, a cerut generalului Weizman, șeful armatei aerului, să-i prezinte date privind raportul de forțe aerian între Israel și vecinii arabi. Weizman, autorul butadei „Apărarea Tel Aviv-ului se face pe verticala orașului Cairo", a raportat că, în ciuda superiorității aviației israeliene, era jenantă ignorarea performanțelor și defectelor avioanelor Mig 21. Astfel se explică sarcina pe care au primit-o serviciile secrete israeliene, și anume : procurarea unui avion Mig 21.

La 16 august 1966, orele 7,52, un aparat neidentificat, zburînd la mare înălțime deasupra Iordaniei, s-a îndreptat repede în direcția frontierei cu Israelul. Trei radaruri israeliene l-au reperat aproape simultan și toată rețeaua de alarmă a intrat în acțiune. Maiorul Ran a decolat imediat de la baza din Neguev, urmat de un coechipier. Aparatul neidentificat și-a continuat zborul la înălțimea de 10 500 metri. Ran a urcat la 11 200 metri, pentru a fi la adăpost de orice surpriză. Avea ordin categoric de la comandantul bazei să nu deschidă focul. Acoperit de coechipierul său, Ran a intrat în picaj în direcția intrusului, a identificat un Mig 21 și a raportat bazei. El a avut surpriza să audă, în căști, vocea lui Motti Hod, noul șef al aviației israeliene: „Nu te juca și nu face pe eroul ! Mig-ul te va urma de bunăvoie".

Puţin neîncrezător, Ran s-a apropiat de aparatul inamic, ale cărui fotografii şi machete le contemplase adesea. Avionul purta pe aripi indicativele irakiene, dar pilotul nu părea animat de intenţii ostile. La apropierea lui Ran, Mig-ul şi-a redus viteza şi a scos trenul de aterizaj pentru a arăta că are intenţia să aterizeze.

Comandantul bazei a fost primul care l-a întîmpinat pe vizitatorul străin : „Aţi zburat bine ?". „Nu tocmai, i-a răspuns irakianul, care s-a recomandat căpitan Munir Rufa. Două avioane iordaniene de tipul Hunter au încercat să mă intercepteze deasupra oraşului Amman, dar nu au putut să urce atît de sus". Munir Rufa a fost condus, la bordul unui elicopter Alouette, însoţit de alte două aparate similare, spre nord.

În acest timp, Mig-ul a fost introdus într-un hangar şi, spre seară, a fost prezentat ataşaţilor militari străini, care s-au îngrămădit fascinaţi în jurul lui. Colonelul Ferney era primul ofiţer american care punea mîna pe un avion pentru care C.I.A. oferise, în repetate rînduri, prin manifeste şi mesaje radio, suma de un milion de dolari pilotului ce ar dezerta cu un asemenea aparat.

La ora la care ataşaţii militari nu-şi puteau stăpîni uimirea, pilotul irakian era ţinta curiozităţii ziariştilor întruniţi într-o conferinţă de presă, în cadrul căreia un ofiţer superior citea un document menit să dezlege misterul. Era vorba de o scrisoare pe care căpitanul Munir Rufa o trimisese din Bagdad, pe adresa unei căsuţe poştale din Nicosia, adresă găsită într-o revistă a forţelor israeliene. Textul era următorul : „Domnule, sper ca scrisoarea să vă parvină în mod secret, deoarece acest lucru este foarte important pentru mine. Sper, de asemenea, să credeţi în sinceritatea acestor rînduri. În ciuda îngrijorării de care sînt cuprins, cred că voi face ceea ce veţi afla din rîndurile de mai jos.

Sînt pilot pe un Mig 21, în aviaţia irakiană, şi am hotărît să vin cu avionul în ţara dumneavoastră. Am ajuns la această hotărîre după multă gîndire. Stimez mult ţara dumneavoastră şi sper că nu mă veţi trimite înapoi. M-am hotărît să vin peste

2-3 săptămîni. Vă rog să daţi ordin piloţilor dumneavoastră să nu mă atace, întrucît vin cu intenţii paşnice. Voi zbura la mare înălţime, între orele 7 şi 11 dimineaţa (ora Greenwich), venind dinspre est. Voi trece deasupra Iordanului pe la nord de Marea Moartă şi sper să aterizez cu bine la una din bazele dumneavoastră.

Vă rog, încă o dată, să daţi oamenilor dumneavoastră instrucţiunile necesare pentru a-mi asigura securitatea. Puteţi fi sigur că nu vă voi decepţiona. Cu sinceritate, un pilot de pe Mig 21.

P.S. Vă rog să scuzaţi faptul că nu semnez, dar cred că bănuiţi motivele".

Răspunzînd întrebărilor ziariştilor, Rufa a explicat că şi-a părăsit ţara datorită represaliilor dezlănţuite împotriva kurzilor şi a discriminării a cărei victimă era în calitate de creştin dintr-o ţară musulmană.

Primul om implicat în această operaţie a fost Mohammed Raglub, din Bagdad, fost ajutor de pilot la *United Arab Airlines* (U.A.A.). Concediat pentru beţie, el a intrat în aviaţia forţelor armate irakiene. La începutul anului 1964, el a obţinut autorizaţia de a merge în permisie cinci săptămîni în Europa. În 1965, se afla tot în Europa, şi anume la Frankfurt, în mare criză de bani. Micile sale economii nu-i permiteau să ducă viaţa de petreceri pe care şi-o dorea, fapt pentru care căuta orice mijloc de a face rost de bani. În luna martie, una dintre prietenele sale, colaboratoare a *Mossad*-ului, i-a spus : „Am un prieten care învîrteşte afaceri serioase. Dacă-i poţi fi de folos, în vreun fel, te-ai aranjat cu banii".

Întîlnirea a avut loc la hotelul *Intercontinental*.

— Ai vrea să cîştigi 10 000 de dolari ? îl întrebă pe Raglub individul care se prezentase sub numele de herr Franz.

— Ce trebuie să fac ?

Herr Franz i-a răspuns că, deocamdată, el era cel care punea întrebări. Aşa se face că Mohammed Raglub a povestit despre studiile pe care le făcuse la Colegiul din Bagdad, despre

timpul petrecut la Şcoala de aviaţie, despre activitatea sa în U.A.A.

Totul a fost foarte interesant pentru herr Franz, care a pus multe întrebări referitoare la prietenii interlocutorului său. La sfîrşitul celei de-a treia zi de conversaţii, şeful *Mossad*-ului în Europa, adică herr Franz, a dat cărţile pe faţă : „Mă interesează un avion Mig 21". Raglub a rămas năuc. Se aştepta la o mare afacere de contrabandă, la stupefiante, la orice altceva, numai la o chestiune de spionaj israelian, nu. Cu toate acestea, nu a refuzat să ia în studiu afacerea şi a propus o nouă întîlnire. Dar, la această întîlnire, herr Franz, prudent, nu a mai venit. El şi-a trimis prietena, o nemţoaică, care i-a dat lui Raglub 500 de dolari şi un bilet de tren pentru Paris. Întîlnirea cu herr Franz a avut loc într-un mare hotel din Piaţa Piramidelor. Între timp, Raglub devenise lacom şi a încercat un şantaj. I-a spus lui herr Franz că avea posibilitatea să contacteze cîţiva prieteni care zburau pe avioane Mig, dar pentru aceasta cerea 250 000 de dolari. Pentru a obţine suma respectivă, îl lăsa pe herr Franz să înţeleagă că şi serviciile militare speciale irakiene ar fi fost încîntate şi ar fi plătit bine pentru a fi informate în anumite privinţe. Spunînd acestea, Raglub comitea o mare imprudenţă. Cuvintele lui au displăcut peste măsură lui herr Franz. Două zile mai tîrziu, dintr-un tren rapid care se îndrepta cu peste 100 de km pe oră spre Frankfurt, a fost aruncat un individ. Era Raglub. Cadavrul lui avea să fie identificat, cîteva zile mai tîrziu, de către poliţiştii germani.

„Pierderea" lui Raglub nu însemna totuşi că *Mossad*-ul renunţase la ideea achiziţionării unui Mig 21. Această organizaţie avea informaţii că patru dintre piloţii care zburau pe aparate Mig erau dispuşi să-şi părăsească ţara. Unul dintre aceştia era căpitanul Munir Rufa. S-a început un studiu atent asupra lui şi s-a ajuns la concluzia că era un caz interesant. Absolvise cu rezultate foarte bune Şcoala de aviaţie şi era nemulţumit că bătea pasul pe loc la gradul de căpitan. Fiind creştin, el era mai puţin favorizat la avansare decît tovarăşii săi, musulmani. Căsătorit, tată a doi copii, era totuşi puţin probabil că ar fi ac-

ceptat să părăsească Irakul, lăsîndu-şi familia ostatică în mîinile poliţiei irakiene. S-a luat în mod discret legătura cu el şi Rufa s-a declarat de acord să fugă cu avionul în Israel, dacă i se punea familia la adăpost. Condiţia pe care o punea însemna o operaţie deosebit de dificilă, deoarece familiile ofiţerilor erau supravegheate îndeaproape, mai ales cele creştine. Acestor persoane nu li se elibera viză de ieşire din ţară. Serviciile *Mossad*-ului şi-au frămîntat mintea luni de zile pentru a găsi o soluţie.

În cele din urmă, un medic a sugerat ideea ca unul din copiii lui Rufa să înghită o pilulă trimisă, pe căi ocolite, de la Tel Aviv. Efectul acestei pilule se manifesta prin nişte simptome de poliomielită. Rufa a obţinut autorizaţia de a-şi trimite copilul la Londra, spre a fi examinat de un medic specialist. Copilul era însoţit, firește, de mama lui. Cum celălalt copil nu avea cu cine rămîne acasă, a trebuit să plece şi el. Imediat ce a avut confirmarea sosirii familiei sale la Londra, Munir Rufa a început pregătirile de plecare. El şi-a fixat data sosirii în Israel între 10 şi 24 august, în funcţie de posibilităţile care urmau să i se ofere. În Israel, numai cîţiva oameni erau la curent cu această operaţie : preşedintele Consiliului de Miniştri, şeful Statului major, şeful serviciilor secrete, şeful serviciilor de informaţii militare şi şeful forţelor militare aeriene, Motti Hod. În ziua de 9 august, s-a dat ordin secret tuturor comandanţilor de escadrile să nu deschidă sub nici un motiv focul asupra avioanelor neidentificate : exista temerea ca nu cumva vreun pilot nervos să distrugă Mig-ul aşteptat. Pentru a preîntîmpina vreo greşeală, Motti Hod a rămas în birou mai mult de o săptămînă, intervenind adesea în reţeaua radio a aviaţiei, astfel încît piloţii să-i recunoască vocea de îndată ce radarurile aveau să identifice Mig-ul. Numai aşa se explică faptul că maiorul Ran a reuşit să-şi stăpînească la timp reflexul său de vînător.

Cu patru ani mai înainte, un alt avion arab aterizase la baza din Neguev, un Yak 15, pilotat de egipteanul Abbas Hilmi. Yak-ul era un model mai vechi, care nu prezenta interes pentru israelieni, dar, cu toate acestea, Hilmi primise 100 000 de dolari, pentru a nu descuraja eventualele încercări vizînd

Mig-ul 21. Numai că soarta lui Hilmi a fost destul de crudă : cu un act eliberat de ambasada argentiniană din Israel, el a plecat la Buenos Aires. Încă de la prima sa vizită la clubul arab din capitala Argentinei a fost reperat de agenții serviciilor secrete arabe și, șase zile mai tîrziu, a fost lichidat.

Posedarea unui Mig 21 în perfectă stare de funcționare a fost un atu important pentru aviația israeliană și a permis piloților săi să se antreneze împotriva celui mai bun aparat al inamicului. În momentul izbucnirii războiului de șase zile, Mig-ul 21 nu mai prezenta nici un secret pentru piloții israelieni. Ei știau că Mig-ul era mai ușor de mînuit la altitudine mică decît avioanele Mirage și-l obligau pe adversar să lupte la mare înălțime. Ei cunoșteau, de asemenea, punctul slab al Mig-ului : faptul că sistemul de aprindere era bazat pe benzină. Acest sistem mărea autonomia aparatului, în sensul că acesta era capabil să decoleze fără intervenția unor aparate de aprindere auxiliare, dar, pe de altă parte, implica un mare pericol de explozie în zbor, în cazul în care rezervorul de benzină destinat aprinderii era atins de vreo schijă.

Operațiile aeriene au jucat întotdeauna un rol deosebit de important în conflictul din Orientul Apropiat. Embargoul francez asupra celor 50 de aparate Mirage V, imposibilitatea de a comanda cele 100 aparate Mirage F 1, care trebuiau să constituie noua generație a forței de atac a Israelului, au determinat pe conducătorii israelieni să ia hotărîrea de a construi un avion de luptă, oricare erau greutățile întîmpinate.

Încă o dată, *Mossad*-ului i-a revenit o misiune delicată, atunci cînd, la 26 februarie 1969, s-a dat la iveală o afacere fără precedent în istoria destul de agitată a spionajului din Elveția. Procurorul federal Hans Walder anunța arestarea lui Alfred Frauenknecht, inginer elvețian, acuzat de a fi vîndut unor agenți israelieni o parte din planurile avionului Mirage III S pentru suma de 860 000 de franci elvețieni. În acest sens, procurorul federal, un om blazat, care știa multe, declara : „Este vorba de cea mai mare afacere de spionaj din Elveția, de la sfîrșitul războiului". Patru zile mai tîrziu, colonelul Zvi

Allon, atașat militar al ambasadei Israelului la Roma, acreditat și la Berna, a fost declarat persona non grata.

Ce se întîmplase ? Cu cîtva timp înainte, Hans Rotzinger, director al unei societăți de import-export, inspecta întîmplător unul din depozitele firmei, situat aproape de frontiera vest-germană. Cînd a ajuns la depozit, a fost intrigat de prezența unuia dintre funcționarii săi, Hans Strecker, de origine germană, care se afla la volanul unei mașini Mercedes, proprietate personală. Ceea ce l-a intrigat pe director a fost faptul că, de îndată ce a fost văzut de Strecker, acesta a demarat scurt, dispărînd din curtea depozitului. Pus pe gînduri, directorul a inspectat amănunțit depozitul și a descoperit o ladă care avea înscrise pe ea cuvintele : „Secret militar". A deschis-o și a găsit înăuntru planuri și schițe purtînd ștampila „secret". A informat imediat contraspionajul elvețian. Strecker a fost arestat. În anchetă, a declarat că lui îi revenea misiunea de a transporta lădițele cu planuri în R. F. a Germaniei. Numele celui pentru care lucra era Frauenknecht, șeful sectorului mașini propulsate al firmei *Sulzer*. Frauenknecht lucra la firma *Sulzer* de 23 de ani. Arestat, el a recunoscut că era în slujba spionajului israelian din martie 1968, cînd fusese contactat de agenții *Mossad*-ului, în cursul uneia dintre numeroasele sale deplasări prin Europa. Activitatea lui Frauenknecht era foarte simplă. Întreprinderea *Sulzer* încredințase construirea unor piese pentru reactorul Atar unui număr de vreo 20 de firme elvețiene, cărora le înaintase planurile obținute de la firma franceză *SNECMA*. Imediat ce planurile erau înapoiate firmei *Sulzer*, lui Frauenknecht îi revenea sarcina de a le distruge prin ardere în incineratorul uzinei. El ardea însă alte hîrtii și transporta apoi planurile secrete ale avionului în depozitul pe care îl închiriase la firma *Rotzinger*. Strecker, funcționarul firmei *Rotzinger*, trecea cu mașina frontiera germano-elvețiană de mai multe ori pe zi și-i cunoștea pe vameși. În felul acesta, el transporta în R.F.G. lădițele pe care le preda agenților israelieni. Peste 20 de lăzi, cîntărind mai mult de 200 de kg de documente ultrasecrete, avuseseră timpul să ajungă la Tel Aviv.

După războiul de șase zile, Al Schwimmer, marele patron al aeronauticii israeliene, a fost convocat la Ministerul Apărării, unde Moshe Dayan l-a întrebat :

— Putem construi un avion ?

— Nu ne va fi prea ușor, dar vom încerca, a răspuns el.

Efectivele societății naționale israeliene de aeronautică *Bedek* au crescut brusc și au atins cifra de 11 000 de persoane. În mod oficial, aici se construiește Arava, un avion capabil să transporte 20 de persoane sau 2 tone de încărcătură, și Commodore Jet, un mic avion de lux. De fapt, după război, prioritatea este rezervată aparatului de luptă israelian, care trebuie să fie un super-Mirage. Construirea avioanelor Arava și Commodore Jet era menită să formeze constructori de avioane și să facă posibilă procurarea din Europa, mai ales din Franța, a mașinilor-unelte necesare și a anumitor metale rare pentru aliajele speciale.

Mai trebuia însă știut cu ce mașină-unealtă se putea confecționa cutare sau cutare piesă și modul de reglare a mașinilor. De aici a rezultat operația întreprinsă în Elveția, prin care inginerii israelieni au aflat că unele piese, pentru care își bătuseră capul mult timp, erau fabricate de firme mici cu unelte cu care confecționau cutiile faimoaselor ceasuri elvețiene.

În ciuda arestării destul de timpurii a lui Frauenknecht, recolta avea să fie rodnică, reducînd termenul de fabricare a avionului cu trei ani față de prevederi. Astfel, zborul noului avion, prevăzut inițial pentru anul 1974, trebuia să aibă loc, potrivit încredințărilor date de Schwimmer lui Moshe Dayan, la sfîrșitul anului 1971.

Dacă avionul va fi așa cum se așteaptă, el își va merita numele de super-Mirage : va fi mai puternic, mai rapid și va putea transporta o cantitate mai mare de bombe. Atașații militari occidentali, deși cu multe îndoieli, au luat în serios acest super-Mirage israelian. Ideea că o mică țară poate construi atît de repede un aparat supersonic nu era nici logică, nici rezonabilă. De altfel, acești atașați militari nu greșeau prima dată. Ei negaseră cîndva existența reactorului atomic din regiunea

Neguev, construit cu ajutor francez şi descoperit întîmplător, mult mai tîrziu, de un avion spion al S.U.A.

Comunitatea evreiască nu a avut niciodată vocaţia mării. Marina va fi întotdeauna arma sacrificată în mod deliberat în Israel. Această ţară mică nu poate întreţine în acelaşi timp o aviaţie puternică, importante unităţi blindate şi o marină militară considerabilă. Faptul că marina ocupă ultimul loc pe lista priorităţilor nu a împiedicat ca istoria marinei militare israeliene să fie marcată şi de afaceri cu vapoare, la fel de spectaculoase şi de îndrăzneţe ca cele aeriene.

1948. Cei 500 000 de evrei din Palestina trăiesc în aşteptarea atacului arab prevăzut încă de la proclamarea independenţei. Armele automate de care dispune *Hagana* sînt atît de puţine, încît sînt trimise de la o unitate la alta, în funcţie de gravitatea situaţiilor. Agenţii *Mossad*-ului, răspîndiţi în lumea întreagă, continuă febril achiziţionarea de arme.

În acest context, unul din agenţi este informat în noaptea de 27 martie despre sosirea unui lot important de arme şi muniţii în portul Triest. Este vorba de 400 de lăzi conţinînd 8 000 de puşti şi 6 milioane de cartuşe. Agentul „Chayke", care se ocupa cu culegerea de informaţii referitoare la achiziţionarea de arme, află că ele nu erau destinate Palestinei. Se întreprinde o anchetă discretă. Două zile mai tîrziu, se află că armele şi muniţiile aparţin sirienilor, care abia le cumpăraseră şi care, cu ajutorul vasului italian *Lino*, le transportau în Siria.

Acţiunea *Mossad*-ului va începe cu discreţie maximă încă din Italia. Trei agenţi sînt însărcinaţi cu îndeplinirea operaţiei. Prima soluţie preconiza bombardamentul aerian asupra vasului, ceea ce era posibil datorită existenţei unui mic aerodrom al *Mossad*-ului lîngă Roma. În mod oficial, acest aerodrom aparţinea unei companii panameze. Dar, în timp ce se examina aplicarea acestei soluţii, vasul *Lino* ridică ancora.

Cîteva zile mai tîrziu, o avarie mecanică îl imobilizează în portul Bari. Se pune la cale un sabotaj în rada portului. Unul din cei mai buni specialişti în sabotaj, Yossef Dror, este chemat

de urgență. Problema nu era simplă, deoarece englezii bănuiau că oamenii *Mossad*-ului erau pe urmele vasului, fapt pentru care vasul *Lino* era însoțit de un distrugător. În timpul nopții, vasul încărcat cu armament era puternic luminat de proiectoare, în scopul feririi lui de vreo surpriză. La 6 aprilie, Dror trimite șefilor săi raportul următor : „Pentru nimic în lume nu trebuie să mai așteptăm. Pasărea își poate lua zborul din clipă în clipă. Trebuie acționat mîine seară. Istoria nu ne va ierta niciodată dacă aceste arme vor ajunge la destinație și vor face să curgă sîngele camarazilor noștri".

O primă încercare este efectuată în seara următoare. Dror se apropie pînă la 20 de metri de vas, dar trebuie să bată în retragere, pentru a nu fi descoperit de proiectoarele distrugătorului britanic. A doua zi, agenții *Mossad*-ului organizează o operație de dezinformare, făcînd să parvină englezilor informații potrivit cărora o vedetă torpiloare se apropie de port pentru a scufunda vasul cu arme. Distrugătorul ridică ancora pentru a patrula în largul portului Bari. Scafandrii lui Dror nu întîmpină astfel nici o dificultate. Ei se apropie de vas și fixează încărcăturile explozive sub linia de plutire. Patru ore mai tîrziu, este expediată o telegramă : „Vas scufundat stop urmează detalii stop toți teferi stop sfîrșit". Vasul s-a scufundat, fără a cauza stricăciuni instalațiilor portuare și fără victime.

În Siria, știrea a produs consternare. Războiul era iminent și cîteva regimente siriene nu așteptau decît arme pentru a fi lansate în luptă. La sfîrșitul lunii aprilie, maiorul sirian Fuad Marden Bey a sosit la Bari pentru a încerca să recupereze, măcar în parte, armele scufundate. În acest scop, el a angajat trei scafandri italieni, care au reușit să scoată la suprafață o parte din lăzile cu arme, deoarece vasul se scufundase de-a lungul unui chei, unde puteau fi instalate macarale. La circa 10 zile de la sosire, ofițerul sirian telegrafia la Damasc : „Arme recuperate. Trimitere neîntîrziată". Din lene sau din neglijență, maiorul sirian nu și-a codificat textul telegramei. El l-a dat

portarului de la hotel şi, în aceeaşi seară, agenţii *Mossad*-ului au luat cunoştinţă de conţinutul lui.

S-a hotărît o a doua operaţie. De altfel, agenţii israelieni luaseră măsuri de precauţie încă de cînd constataseră că şi adversarii lor încercau să cumpere arme din Europa. Amnon Yona a primit comanda unei noi secţii a *Mossad*-ului, însărcinată cu distrugerea armelor cumpărate de inamic în străinătate. Sediul acestei mici unităţi de şoc era instalat la Milano, pe strada Principele Amedeo nr. 2, în imobilul în care se afla şi emiţătorul-receptor cu care se ţinea legătura. Pentru oamenii acestei unităţi fusese amenajată o bază de antrenament la Formia.

Cea mai bună „ureche" a lui Amnon Yona era „Mario", un fost căpitan în marina italiană, însărcinat cu relaţiile cu autorităţile portuare italiene şi cu contactele cu cercurile marinăreşti. Potrivit informaţiilor culese de „Mario", sirienii urmau să transporte armele la Gênes, de unde să le încarce pe pachebotul *„Khedive Ismail Ibrahim"*. Două căi de transport sînt posibile între Bari şi Gênes : şoseaua şi marea. În cazul transportării lăzilor cu arme pe şosea, cu camioanele, s-a prevăzut interceptarea convoiului de către agenţii *Mossad*-ului, neutralizarea şoferilor şi a însoţitorilor, precum şi ascunderea armelor, în mod provizoriu, înainte de a fi expediate în Palestina. Această soluţie prezenta însă riscuri : puteau avea loc vărsări de sînge, puteau interveni autorităţile italiene. Cea de-a doua soluţie era mai subtilă : Giuseppe Menaro, omul însărcinat să efectueze transportul armelor şi al muniţiilor, a fost convins cu două milioane de lire să le transporte pe mare şi să nu se ocupe de compoziţia echipajului vasului. Unii dintre „marinarii italieni" erau oamenii *Mossad*-ului, care aveau sarcina ca, de îndată ce se aflau în larg, să pună stăpînire pe vas şi să-i oblige pe sirieni să-l îndrepte spre Haifa.

Aşa a început operaţia *Gur*. În realizarea planului lor, israelienii au recurs la serviciile unei femei, Geri Pelma, o demimondenă, care a acceptat să-l seducă pe maiorul sirian Fuad în contul *Mossad*-ului. La puţin timp după ce a făcut cu-

noștință cu tînăra seducătoare, ofițerul sirian a părăsit hotelul și s-a mutat la vila acesteia, unde a început să organizeze petreceri. Geri Pelma l-a prezentat pe „Mario" maiorului sirian. Prin „Mario", *Mossad*-ul a fost informat că armele urmau să fie expediate nu la Gênes, cum fusese stabilit inițial, ci direct la Beirut, cu vasul *Argiro*. În echipajul vasului au fost introduși doi italieni, de fapt agenți israelieni : mecanicul și ajutorul său. Vasul a părăsit portul Bari la 12 august, urmat la o distanță respectabilă de o vedetă pe care se aflau oamenii *Mossad*-ului. Cele două vase au navigat astfel pînă la 21 august, cînd cei doi „mecanici" au constatat o pană la motor și au determinat aruncarea ancorei. O oră mai tîrziu, de vas s-a apropiat o vedetă de pe care au urcat doi „ofițeri egipteni" în uniforme și înarmați. Ei au declarat că erau trimiși de maiorul Fuad pentru a lua măsuri de apărare a vasului împotriva unui eventual atac din partea evreilor. Prima lor grijă a fost să intre în cabina căpitanului de vas, unde au instalat un post de radio prin care „țineau legătura cu superiorii". În timpul nopții, au transmis mesajul, însă nu spre Cairo sau Damasc, ci spre Tel Aviv. Mesajul era adresat lui Levi Eshkol, și avea următorul conținut : „Capturat vasul stop botezat „Tilharul" stop noul căpitan Dodele stop noul secund Oved stop trimiteți instrucțiuni stop".

Cei doi falși ofițeri egipteni au explicat comandantului și echipajului că maiorul Fuad a dat ordin să se îndrepte spre Alexandria, pentru a evita o cursă întinsă de sioniști. Apoi au trimis la Tel Aviv o altă telegramă : „Sugerăm îndreptarea spre Haifa stop vasul va fi descărcat stop echipajul trimis în Italia stop".

Dar ei n-au primit nici un răspuns. Ministerul Afacerilor Externe își dădea seama de efectul pe care-l va avea asupra opiniei publice intrarea unui vas încărcat cu arme în portul Haifa. După părerea diplomaților, trebuia avută în vedere și atitudinea pe care o vor adopta italienii la aflarea știrii răpirii unei nave în plină mare. Era o adevărată piraterie. În fața acestei situații, Tel Aviv-ul a propus o soluție de compromis : echipa-

jul vasului să fie îmbarcat în largul mării pe un alt vas și depus într-un port oarecare, iar vasul cu arme să fie scufundat. Shaul Avigur, de la *Mossad*, a fost de altă părere : el a propus lui Ben Gurion să-i încredințeze aducerea armelor în Israel. I s-a aprobat, și Avigur a plecat cu vasele *Hagana* și *Wedgwood* în întîmpinarea vasului *Argiro*. Echipajul italian a fost debarcat într-un port, armele au fost capturate, iar vasul scufundat.

La Roma, Yossef Dror a fost arestat și condamnat la trei ani închisoare. El era furios : „Dacă în trei luni nu mă scoateți de aici, evadez", spunea el reprezentanților consulului israelian care-l vizitau la închisoare. I s-a cerut să aibă răbdare șase luni. Drept garanție că va fi scos din închisoare, i s-a anunțat sosirea în Italia a lui Yossi Harel, cel mai bun expert în evadări al *Mossad*-ului. Dror a fost amnistiat imediat după întoarcerea în Italia a echipajului vasului *Argiro*. Eroul cel mai nefericit al acestei afaceri a fost însă maiorul Fuad Marden Bey. După ce *Argiro* a ridicat ancora din portul Bari, Fuad a plecat cu avionul la Beirut, unde a așteptat sosirea vasului cu arme. Dar „Mario" l-a avizat telegrafic despre necesitatea unei escale tehnice a vasului în portul Alexandria. Fuad a plecat la Alexandria, unde, după cîteva zile de așteptare febrilă, a hotărît să plece în Italia, spre a lua urma vasului. Din nou a fost dezinformat și a crezut că vasul și-a reluat drumul spre Beirut.

Întors la Damasc, la 24 martie 1949, a fost judecat pentru înaltă trădare și condamnat la închisoare pe viață. Numai intervenția unuia dintre verii săi, o persoană cu o funcție înaltă în guvern, l-a scăpat de plutonul de execuție.

Toamna anului 1956 a fost tulbure. La 22 octombrie, cînd lumea se aștepta la o nouă acțiune de represalii împotriva Iordaniei, Ben Gurion declară brutal : „Adevăratul pericol care ne amenință nu este reprezentat nici de Iordania, nici de bandele de teroriști care operează de-a lungul frontierelor noastre. Pericolul este Egiptul". Discursul lui Ben Gurion nu prea este luat în seamă la Tel Aviv, Paris și Londra, deoarece se vorbește de prea multă vreme de o intervenție militară împotriva Egip-

tului. În schimb, egiptenii sînt mult mai conștienți de pericolul care-i amenință. Șefii de stat major din Siria, Iordania și Egipt reînnoiesc solemn la Amman tratatul de asistență mutuală în caz de agresiune. La 27 octombrie, la Damasc, în prezența a peste 40 de experți militari egipteni, Egiptul și Siria semnează un nou pact de apărare. Două zile mai tîrziu, experții egipteni pleacă spre Cairo la bordul a două avioane militare. La mai puțin de o oră de la decolarea din Damasc, pilotul unuia dintre cele două avioane reușește să transmită un mesaj de disperare : „Explozie la bord !". Apoi urmează tăcerea, o tăcere definitivă. Avionul cade în mare, în largul orașului libanez Sidon.

Atentat israelian ? Nu se va ști probabil niciodată, deși presa din Beirut va afirma că agenții *Mossad*-ului au reușit să plaseze o bombă la bordul avionului, vizînd pe generalul Abdel Hakim Amer, considerat, pe vremea aceea, ca unul dintre cei mai străluciți și eficace șefi militari egipteni.

Imediat ce s-a anunțat catastrofa, vasul *Ibrahim El Awal* a primit ordin să părăsească Port Said-ul și să plece la locul catastrofei. În ciuda dimensiunilor sale relativ modeste, acea navă era o unitate puternică pentru Orientul Apropiat. Ea dispunea de patru tunuri de 102 mm, 2 tunuri antiaeriene de 40 mm, de un echipament antisubmarin și de un radar modern. Vasul a ajuns destul de repede la locul presupus al dispariției avionului, unde deja avioane egiptene, libaneze și siriene făcuseră zboruri de recunoaștere. După o zi de căutare, nici un indiciu. În cursul serii, căpitanul vasului a primit un mesaj codificat. Amiralul Ezzat îi anunța atacul israelian în Sinai și-i încredința misiunea de a bombarda, cu titlu de represalii, portul Haifa și rafinăriile din Kishon. În această misiune, vasul *Ibrahim El Awal* urma să fie sprijinit și de alte unități egiptene, care aveau să sosească în cursul dimineții. Dar căpitanul vasului preferă să folosească efectul surprizei și nu mai așteptă sosirea ajutoarelor în cursul dimineții, cînd aviația israeliană putea intra în acțiune.

La ora trei și jumătate, vasul *Ibrahim El Awal* se afla la șase mile în larg de Haifa. Unele din cele 220 de obuze pe care

le-a tras în scurt timp au atins cheiurile și șantierele navale. Radarurile israeliene îl descoperiseră, dar nu-l identificaseră ca vas inamic. La ora 3,38, distrugătorul francez *Kersaint* reperează vasul egiptean și deschide focul asupra lui, după care alarmează statul major al marinei israeliene. Acesta aruncă în luptă două distrugătoare, *Jaffa* și *Elath*. Ele pornesc spre nord și, în jurul orei cinci, pe ecranul radarelor apare silueta vasului inamic. Începe vînătoarea. Deodată, israelienii reperează patru nave de mare tonaj. Întăriturî egiptene sau siriene ? Nu, patru nave americane din flota a 6-a, care-și văd de drum. La ora 6, se angajează un dialog între urmărit și urmăritori. *Jaffa* și *Elath* somează nava egipteană, care nu se mai poate îndrepta spre Egipt și se retrage spre nord : „Identifică-te în 30 de secunde ! Altfel, deschidem focul". Vasul *Ibrahim El Awal* nu are de ales. Forțînd mașinile, fuge cu toată viteza și deschide și el focul. Între timp, se face ziuă. Avioanele israeliene, întîi un Dakota, apoi două Uragane atacă vasul egiptean cu proiectile perforante de 16 mm. Prora este avariată, circuitele electrice întrerupte, ascensorul de muniții blocat. Vasul arborează drapelul alb.

Comandantul dă ordin de scufundare a vasului prin deschiderea robinetelor de sub linia de plutire. Dar acestea, fiind ruginite, sînt imposibil de manevrat. Ultimul schimb de mesaje radio între *Ibrahim El Awal* și amiralitatea din Alexandria este următorul : „7 h 32 : Abandonăm nava stop ne predăm stop" ; „7 h 37 : Ați îndeplinit misiunea fiți mîndri stop vom avea grijă de familiile voastre stop. Dumnezeu cu voi stop" ; „7 h 50 : Sîntem între două distrugătoare israeliene stop".

Echipajul egiptean are șase morți și răniți. Israelienii pescuiesc vreo 50 de marinari care vor să scape cu o șalupă ciuruită de schijele proiectilelor trase de avioane. Primul care se urcă la bordul vasului captiv este comandantul vasului *Elath*. El cere mateloților, cuprinși de panică, să se adune pe puntea din față. Un ofițer israelian recurge la un procedeu curios, care însă se dovedește a fi eficace : dă ordin unuia din maiștrii săi, originar din Irak, să cînte un cîntec popular arab. Cîntecul

este reluat în cor de marinarii egipteni, care în acest fel se liniștesc și se adună pe punte. La ora 13,45, *Ibrahim El Awal* își face intrarea în portul Haifa, remorcat de *Elath* și arborînd pavilionul israelian.

Cîteva zile mai tîrziu, după ușoare reparații, o nouă unitate a marinei de război israeliene participă la operațiile împotriva Egiptului : vasul *Haifa*, fostul *Ibrahim El Awal*.

Afacerea vedetelor din Cherbourg izbucnește în mod oficial în noaptea de Crăciun a anului 1969. Ea începuse, de fapt, cu aproape un an în urmă, la 3 ianuarie 1969, cînd generalul de Gaulle hotărîse instituirea embargoului total asupra livrărilor de arme către Israel, ca urmare a atacului acestuia asupra aerodromului internațional din Beirut. Și, pentru ca sancțiunea să fie pe măsura ofensei, ea nu va fi anunțată oficial celor interesați, ci va fi cunoscută de aceștia prin intermediul vameșilor.

Cu toate acestea, un înalt funcționar francez, Jean Blancard, încearcă să împace oarecum lucrurile. El are o întrevedere cu amiralul Limon, șeful misiunii israeliene pentru cumpărarea armelor din Franța, în cursul căreia își exprimă încrederea că viitorul va aduce condiții mai bune de cooperare pentru țările lor. După întrevedere, primul lucru pe care l-a făcut Limon a fost să ia legătura telefonică cu orașul Cherbourg. A doua zi, într-o sîmbătă, vedetele rapide nr. 6 și 7, încă neterminate, construite pentru marina de război israeliană de către firma *Construcții Mecanice Normandia*, părăsesc orașul Cherbourg pentru a face probe în larg. Luni dimineața, lucrurile sînt limpezi : cele două vase nu se vor mai întoarce. Ele au fost reperate în Marea Mediterană, unde se alimentau cu combustibil adus de un vas petrolier din Haifa.

Interogat la Paris, amiralul Limon a declarat că aceste vase civile, achiziționate pe cale normală și oficială, au primit, în timp ce se aflau în larg, ordin să se îndrepte spre Israel. Era de fapt o violare deliberată a embargoului instituit de generalul de Gaulle. Vedetele beneficiaseră de împrejurarea că vama franceză nu fusese informată cu privire la acest embargo și

de faptul că israelienii jucaseră cartea foarte repede și hotărîți.

În 1962, marina israeliană nu mai putea face față vedetelor rapide purtătoare de rachete tip „Komar" ale egiptenilor. În această situație, statul major a trebuit să comande în R.F.G. 12 vedete destinate să transporte rachetele tip Gabriel, construite în Israel cu ajutorul societății *Marcel Dassault*. După livrarea primelor trei vedete, la sfîrșitul anului 1964, o indiscreție a ziarului New York Times provoacă o criză politică. Cabinetul cancelarului Erhard, vizibil jenat de revelațiile documentate privind amploarea colaborării germano-israeliene, a hotărît transferarea restului comenzii unui șantier naval străin. Așa s-a ajuns la construirea celorlalte vedete la Cherbourg.

După instituirea embargoului și fuga celor două vedete, urmează o perioadă marcată de o serie de neînțelegeri, decepții, promisiuni rău formulate sau rău înțelese. Personalități de vază franceze lasă să se întrevadă o posibilă evoluție încurajatoare a politicii acestei țări în ceea ce privește embargoul. Dar, de fapt, nu se ia nici o măsură în acest sens. În Israel, Statul major al marinei nu mai reușește să asigure supravegherea coastelor și cere cu insistență vedetele rapide. Exasperat de cuvintele frumoase, dar tergiversante ale francezilor, Limon cere aprobare pentru a pune la cale răpirea vedetelor nr. 8, 9, 10, 11, 12. În acest scop, Mila Brenner, om de afaceri israelian și principal acționar al unei companii din Panama, înființează în această țară o societate fantomă, *Starboat*, pentru care închiriază la Oslo o căsuță poștală, spre a da acestei societăți o mai mare prestanță decît cea conferită de simpla acoperire panameză. Pentru ca totul să pară mai serios, Brenner încredințează reprezentanța firmei *Starboat* lui Martin Siem, om de afaceri norvegian, care întreține excelente relații cu Israelul. Martin Siem negociază cu Franța cumpărarea celor cinci vedete, care, datorită embargoului, nu mai pot fi livrate Israelului. La rîndul său, Israelul, prin amiralul Limon, declară, într-o scrisoare adresată șantierelor navale, că renunță la cele cinci vedete aflate la Cherbourg. La 18 noiembrie 1969, o comisie interministerială se declară de acord cu această rezolvare a afacerii ve-

detelor. A doua zi, în mod secret, israelienii încep pregătirile de plecare. Sînt aduși la Cherbourg marinarii care vor forma echipajele navelor. Sînt aleși, în special, tineri evrei și marocani francofoni. Serviciile secrete franceze și siguranța maritimă își dau seama că are loc o agitație neobișnuită. Un agent francez de la Tel Aviv ajunge la aceeași concluzie, dar oficialitățile franceze se prefac că nu observă nimic deosebit. De fapt, ele nu-și imaginează nici măcar o clipă că israelienii vor răpi navele. La palatul Elysée se ignora modul de acțiune, tip comando, al Israelului și faptul că, în cazul de față, era vorba de un stat care, atunci cînd îi sînt în joc interesele, folosește mijloace ce nu prea sînt în concordanță cu regulile diplomației.

La 20 decembrie, Ministerul de Interne din Paris este din nou alarmat. Serviciile de informații din Cherbourg semnalează cu multe amănunte că vedetele se pregătesc să ridice în curînd ancora. Acest fapt figurează la începutul tuturor rapoartelor de sinteză adresate de serviciile secrete celor mai înalte autorități. Nici o reacție. Pasivitatea francezilor este de neînțeles. Credeau, probabil, că israelienii se mulțumeau cu promisiunile care li se făcuseră privind desființarea treptată a embargoului. Este cel puțin ciudat faptul că, la Paris, nimeni nu a ridicat nici cea mai mică obiecție, nu a cerut întreprinderea nici unei anchete. Amiralul Limon nu a exclus posibilitatea ca guvernul francez să dezaprobe operația israeliană, rezervîndu-și dreptul de a cere unui tribunal internațional sechestrarea vedetelor, în cazul cînd lucrurile luau o întorsătură nedorită. În după-amiaza zilei de 24 decembrie, amiralul Limon se află la Cherbourg cu toate documentele vaselor în ordine. La ora două dimineața, cu toate farurile aprinse, cele cinci vedete ies din rada portului. Timp de 24 de ore, domnește o tăcere desăvîrșită. Operația reușește și vedetele se îndreaptă spre Israel. Corespondentul unei agenții de presă franceze la Cherbourg a constatat plecarea vaselor, dar a așteptat să treacă 24 de ore pînă să trimită mesajul. Agențiile americane au fost informate de urgență. În cursul nopții de 25 spre 26 decembrie, hărțuit de întrebări, ministrul apărării naționale se hotărăște să dea un comunicat, culme a

stîngăciei : „Este vorba de vase civile, care au fost cedate unei societăți norvegiene". Israelienii nu pretinseseră niciodată că societatea *Starboat* era norvegiană. Dimpotrivă, toate documentele atestau că era o filială a unei societăți panameze. Această gafă a francezilor va antrena reacții imediate. Asaltată de ziariști, ambasada norvegiană din Paris a arătat că societatea *Starboat* nu figurează în registrul comercial norvegian.

În acest timp, Gibraltarul anunță trecerea a cinci vase foarte rapide spre est. La Paris se studiază posibilitatea luării în stăpînire a vaselor. Dar marina franceză nu dispune de nave atît de rapide. Totodată, era puțin probabil ca o intervenție aeriană să impresioneze pe israelieni. De deschis focul asupra unor vase neînarmate nici nu putea fi vorba.

La 31 ianuarie, factorii responsabili din guvernul francez, reuniți la Elysée, caută țapi ispășitori. De fapt, fiecare dintre ei fusese prevenit despre pregătirile israelienilor, dar toți crezuseră că fuseseră luate măsurile necesare. Cine era vinovatul ? Toată lumea ridica din umeri, toți crezuseră că... se gîndiseră că... nu-și închipuiseră că... etc. Vinovați sau nu, au fost trași la răspundere inginerul Boute, director al afacerilor internaționale în Delegația ministerială pentru armament, și generalul Paul Cazelles, secretar general al Ministerului Apărării Naționale.

În acest fel, onoarea guvernului era salvată.

Contrar unei idei destul de răspîndite, nu toate acțiunile serviciilor speciale israeliene au fost încununate de succes. În anumite cazuri, inițiative nefericite au avut urmări dezastruoase și au provocat crize politice grave în Israel. Așa a fost, de pildă, „Afacerea Lavon", ai cărei actori rămîn și astăzi desemnați prin : „ofițerul superior", „al treilea om", „ofițerul de rezervă"... „Afacerea Lavon", în esență o acțiune destul de simplă, constituie un episod nereușit al războiului secret, una din hotărîrile luate de cîte un irresponsabil și ale cărei consecințe dezastruoase se repercutează adesea în lanț asupra întregii vieți politice și sociale a unei țări.

Anul 1954 a fost un an rău pentru Israel. Atacurile teroriștilor, ce își aveau bazele în zona Gaza, erau din ce în ce mai frecvente, unele comandouri infiltrîndu-se pînă la 15 km de Tel Aviv. Situația internațională nu era cîtuși de puțin încurajatoare pentru statul evreiesc. Trupele britanice se pregăteau să evacueze bazele din zona Canalului de Suez, intenționînd să lase egiptenilor stocuri considerabile de arme, muniții, piese de artilerie, blindate. Nici relațiile dintre Washington și Israel nu puteau fi considerate prea bune. Eisenhower luase hotărîrea să întărească Pactul de la Bagdad, socotit singurul mijloc capabil să stăvilească influența pe care o exercita comunismul în Orientul Apropiat. Pe de altă parte, Israelul suferise o pierdere politică prin retragerea lui Ben Gurion din guvern, unde fusese înlocuit, în calitate de prim-ministru, de către Moshe Sharett, iar în funcția de ministru al apărării naționale de Pinhas Lavon. În același timp, Israelul trebuia să fie pregătit pentru orice eventualitate, adică pentru a face față unui război cu lumea arabă, deși lipsa de arme nu fusese parcă niciodată atît de acută. Statele Unite ale Americii și Marea Britanie refuzau să vîndă arme Israelului. Franța se arăta însă dispusă să-i livreze blindate moderne, avioane cu reacție care să țină în șah aviația egipteană, dar Pinhas Lavon s-a pronunțat împotriva unor afaceri cu această țară.

Așa arăta cadrul general în care a izbucnit „Afacerea Lavon", care va otrăvi, timp de un deceniu, viața publică israeliană și din cauza căreia aveau să cadă mai multe guverne. Ideile de la care a pornit Lavon erau următoarele : pentru a determina S.U.A. să aibă o atitudine mai favorabilă față de Israel trebuiau să-i fie destrămate cu orice preț legăturile cu Egiptul, iar pe de altă parte, era necesar să fie împiedicată prin toate mijloacele plecarea trupelor britanice din zona Canalului de Suez. Mijlocul de realizare a acestor obiective urma să-l constituie dinamitarea unor instalații americane din Cairo și Alexandria, pentru a face să se creadă că era vorba de atentate puse la cale de serviciile secrete egiptene. De asemenea, prin același fel de acțiuni de diversiune îndreptate împo-

triva unor baze britanice, să se provoace o nouă criză în relaţiile dintre Egipt şi Anglia.

Ministrul apărării, izolat în sînul guvernului, nu avea la dispoziţie nici un organ care să fie capabil să execute asemenea acţiuni. *Mossad*-ul depindea direct de preşedinţia Consiliului de Miniştri, iar cu Isser Harel, Lavon nu se afla în termeni prea buni. Lavon nu putea conta nici pe *Aman*. Ca urmare, el şi-a îndreptat atenţia spre două mici departamente din Ministerul Apărării Naţionale, şi anume : cel al acţiunii psihologice şi cel al sarcinilor speciale, conduse de Motke Ben Tzur şi Dov Harari.

Acţiunea proiectată de Lavon ar fi fost imposibil de realizat, dacă nu s-ar fi bucurat de neutralitatea binevoitoare a şefului *Aman*-ului, colonelul Benjamin Gibli, al cărui raţionament era simplu şi egoist : dacă acţiunea reuşea, el îi putea culege roadele ; dacă eşua, nu era tras la răspundere în mod direct. Deci, în ce-l privea, urma să supravegheze discret acţiunile celor două departamente care nu aveau experienţă în acţiunile operative. Datorită lui Gibli, Ben Tzur şi Harari au primit autorizaţia de a dispune de unitatea 131, care se compunea dintr-un grup de evrei din Egipt, membri ai unor organizaţii sioniste de tineret. Printre aceştia se aflau Victorine Nino, o fată frumoasă, de 21 de ani, funcţionară la o firmă engleză din Heliopolis, şi medicul Mussa Lieto Marzuk, de la spitalul israelian din Cairo. Grupul fusese contactat cu mult timp înainte de către John Darling, un agent al *Aman*-ului, care mergea adesea în Egipt, sub acoperirea de comerciant englez. El a organizat grupul în două celule, una la Cairo, alta la Alexandria, legate între ele prin agentul „Marcelle", pseudonimul Victorinei Nino.

Cînd acţiunea a început să prindă contur, patru membri ai grupului au plecat în Europa şi de acolo în Israel unde, timp de şase luni, cîte 14 ore pe zi, au făcut antrenamente intense şi au învăţat să mînuiască explozivele şi aparatura radio. În momentul în care unitatea 131 terminase pregătirile şi era gata de acţiune, John Darling a părăsit Egiptul, deoarece primise o

altă misiune, în Europa, iar unitatea urma să lucreze cu Max Benett, unul din aşii *Aman*-ului, aflat în Egipt.

Inginer electrician, Max Benett făcuse parte din *Hagana* şi fusese unul din primii piloţi de vînătoare ai Israelului. A intrat în serviciile de informaţii, iar în 1951 lucra în Germania. Ulterior a preluat conducerea reţelei din Irak, sub acoperirea de agent comercial britanic, calitate în care inspecta activitatea unor magazine din peste 20 de oraşe irakiene. În 1952, a plecat în Egipt ca reprezentant al unei firme engleze ce se ocupa cu comercializarea protezelor. Sub această acoperire, a intrat în contact cu generalul Naguib, care se interesa îndeaproape de egiptenii schilodiţi în războiul din 1948. Informaţiile despre armata egipteană, pe care Benett le-a transmis la Tel Aviv cu ajutorul unui emiţător ascuns într-o carte, s-au dovedit a fi deosebit de preţioase.

Benett s-a opus să lucreze cu amatorii unităţii 131. În cele din urmă, disciplinat, a executat ordinul, dar a evitat să se întîlnească cu membrii reţelei. Singurul său contact cu aceştia îl menţinea prin agentul de legătură, Victorine Nino. A comis însă şi el o imprudenţă, aceea de a se fi prezentat cu maşina personală la întîlnirea pe care o avea cu Nino. Ulterior, Victorine Nino avea să dea poliţiei egiptene unele detalii despre marca, culoarea şi numărul maşinii care, în cele din urmă, s-au dovedit a fi suficiente pentru a-l descoperi pe Benett.

Omul ales să conducă direct acţiunile de diversiune a fost Avni Weisenfeld, cunoscut sub numele britanic de Paul Frank.

Avni s-a instalat la Cairo, unde primea instrucţiunile prin intermediul „emisiunii gospodinei", difuzate zilnic de radioul israelian. Obiectivele care urmau să constituie ţinta actelor de diversiune executate de unitatea 131 erau indicate, codificat, prin nume de legume şi articole de băcănie. Partea hazlie a operaţiei a constat în aceea că redacţia acestei emisiuni a primit o corespondenţă pe cît de abundentă, pe atît de contrariată şi, mai ales, indignată. Multe gospodine, care încercaseră să aplice fidel reţetele transmise, au obţinut rezultate foarte curioase,

care nu se potriveau cîtuşi de puţin cu cele indicate de redactorii emisiunii.

Avni a făcut apoi prima experienţă. Doi dintre membrii reţelei au pregătit trei încărcături explozive din pulbere de magneziu şi de aluminiu, pulbere neagră şi acid. Amestecul acesta, ascuns în trei cutii de ochelari, a fost depus de agenţi în cutiile de la poşta centrală din Alexandria. Era ora 11,40 şi Piaţa Ismail cunoştea obişnuita animaţie de la ora prînzului. Zece minute mai tîrziu, din două cutii poştale a început să iasă fum negru, ca urmare a două mici explozii. Experienţa fusese concludentă şi se putea trece la acţiune.

În ziua în care purtătorul de cuvînt al Casei Albe anunţa la Washington o apropiată livrare de blindate ţărilor arabe, iar Churchill anunţa în Camera Comunelor iminenta evacuare a trupelor din zona canalului, unitatea 131 a primit ordin să acţioneze. Membrii unităţii 131 au reuşit să provoace incendii la centrele culturale americane din Cairo şi Alexandria, au dat foc cîtorva cinematografe, precum şi biroului de bagaje din gara centrală a capitalei egiptene. La Alexandria însă, lucrurile au luat o întorsătură dramatică. În faţa cinematografului Rio, atenţia unui sergent de stradă a fost atrasă de un tînăr care alerga ţipînd şi din buzunarul căruia ieşea fum. Sergentul a raportat imediat superiorilor săi acest incident şi, cîteva ore mai tîrziu, tînărul a fost găsit şi arestat. Făcînd mărturisiri complete, majoritatea membrilor unităţii 131 au fost puşi în lanţuri. În apartamentul Victorinei Nino, un membru al grupului a mai avut doar timpul să se spînzure în baie cu frînghia de rufe. Avni Weisenfeld, reţinut şi el timp de 48 de ore, a fost eliberat şi a plecat în Germania. Ulterior, el avea să afirme că, în timpul anchetei, reuşise să convingă serviciile speciale egiptene de nevinovăţia sa. Mai tragică avea să fie soarta doctorului Marzuk şi cea a unui oarecare Shamuel Azar care, în ciuda tuturor intervenţiilor internaţionale, au fost spînzuraţi. În închisoare, Max Benett şi-a tăiat venele şi a decedat. Dacă nu ar fi făcut acest gest, după 14 ani de detenţie ar fi fost eliberat, aşa cum s-a întîmplat cu membrii unităţii 131, care, după războiul de

șase zile, în cadrul unui schimb de prizonieri, au fost redați statului Israel.

La cîteva zile după căderea unității 131, în Israel a izbucnit scandalul. Primul ministru a luat cunoștință de cele ce se întîmplaseră din telegramele de presă și l-a convocat de urgență pe șeful serviciilor secrete. Acesta, spre rușinea lui, a mărturisit că nu știa nimic. Șeful *Aman*-ului a afirmat că el cunoștea planul de acțiune al unității 131, dar că nu era el cel care a dat ordinul de transpunere a lui în practică și l-a învinuit pe Avni Weisenfeld. Agenții *Mossad*-ului au cutreierat Europa în căutarea lui Weisenfeld, omul eliberat de egipteni a doua zi după arestare, și care, printr-o scrisoare, a comunicat șefilor săi că s-a săturat de război secret, în viitor urmînd să se ocupe numai de afaceri. Totul părea cu atît mai suspect cu cît agenții *Shabak*-ului descoperiseră la domiciliul lui documente secrete care nu ar fi trebuit să părăsească niciodată seifurile centralei. O informație capitală a parvenit de unde nimeni nu se aștepta. Victor Levy, unul din membrii unității 131, a reușit să expedieze din închisoarea din Cairo un mesaj scris cu cerneală simpatică rudimentară (zeamă de ceapă), printre rîndurile unei scrisori obișnuite. El i-a informat pe cei din Tel Aviv că a fost arestat pe o stradă din Alexandria, unde urma să aibă întîlnire cu Weisenfeld. La locul întîlnirii a dat însă peste poliția secretă egipteană.

După multe investigații, oamenii *Mossad*-ului l-au găsit pe Weisenfeld și l-au convins că era în interesul lui să se întoarcă în Israel spre a fi judecat numai pentru deținere ilicită de documente secrete. În cursul anchetei, el a făcut mărturisiri complete.

Învățămintele „Afacerii Lavon" aveau să fie utile în anumite privințe. Serviciile paralele depinzînd de Ministerul Apărării Naționale vor fi integrate în *Aman*, iar autoritatea șefului serviciilor secrete israeliene va spori considerabil. Tot cu această ocazie, a luat ființă un „Comitet de coordonare a activității serviciilor de securitate și informații". Tristul sfîrșit al unității 131 folosise, totuși, la ceva.

V. ACȚIUNI DE COMANDO

Noaptea de Crăciun a anului 1969 a fost o noapte albă nu numai pentru amiralul Limon și echipajele vedetelor din Cherbourg, ci și pentru mulți israelieni, deoarece tot atunci a avut loc un raid al comandourilor în teritoriul inamic. Această acțiune a trupelor de comando israeliene ilustrează cît de bine cunoștea serviciul de informații militare situația inamicului, îndrăzneala executanților și, în general, puterea de disimulare a serviciilor secrete. Se regăsesc în această acțiune, cu o deosebită claritate, trei caracteristici ale activității serviciilor de informații ale Israelului : minuțiozitatea pregătirii, repeziciunea fulgerătoare a execuției și secretul care învăluie întreaga acțiune.

La 27 decembrie, generalul Haim Bar Lev, șeful statului major, într-o cuvîntare rostită cu prilejul unei festivități, sublinia și omagia tocmai aceste caracteristici, care, încă o dată, au fost puse în evidență cu prilejul acțiunii de comando pe care o vom prezenta în continuare.

În cursul nopții de 25 decembrie, o mică unitate de parașutiști a traversat golful Suez la bordul unor ambarcațiuni rapide și a debarcat la aproximativ 300 de km sud de orașul Suez. Pînă dimineața, s-a infiltrat 3 km în interiorul Egiptului. Aici a tăiat sîrma ghimpată din jurul unei unități militare egiptene stabilite lîngă un deluşor pe care se înălța o mare antenă radar ce măturа orizontul pe 180°. La ora 4,30, după o ultimă privire aruncată ceasului, maiorul Ithzak, în fruntea a 40 de oameni, a luat cu asalt unitatea inamică. Soldații egipteni, total surprinși, nu au opus nici o rezistență, în timp ce ofițerii au fugit cu jeep-urile. În același timp, avioanele israeliene au atacat în valuri succesive pozițiile egiptene pe un sector larg, pentru a împiedica sosirea unor eventuale întăriri și pentru a dezorganiza dispozitivul adversarului.

După ocuparea unității, Ithzak a transmis prin radio : „Am ajuns". Treizeci de minute mai tîrziu, două elicoptere Super-Frelon au debarcat 12 specialiști de geniu și transmisiuni. Tre-

buia demontat radarul pentru a fi transportat în Israel. Deoarece cîntărea șapte tone, radarul trebuia secționat cu aparatele oxiacetilenice. Unul din aparate s-a defectat, ceea ce a obligat un elicopter să mai facă o cursă, neprevăzută în program, pentru a aduce un altul. După șase ore de activitate nestingherită, operația de demontare a luat sfîrșit. Una dintre piese, cîntărind patru tone, a fost suspendată de unul dintre elicoptere. Deasupra golfului Suez unul din cabluri a cedat și încărcătura a început să se balanseze, dezechilibrînd în mod periculos aparatul. Totuși, în jurul amiezii, operația s-a încheiat cu succes. Radarul răpit de israelieni era de tipul P 12, mobil, destinat să detecteze, în special, avioanele ce zburau la mică înălțime și să dirijeze asupra lor rachetele Sam 2. Fără a fi ceva cu totul ieșit din comun, P 12 trezise un viu interes în tabăra israelienilor, care constataseră că egiptenii făcuseră progrese serioase în interceptarea avioanelor ce aveau caracteristica amintită.

De îndată ce israelienii au plecat cu radarul, comandantul unității egiptene respective, care se refugiase într-o unitate vecină, a revenit, prudent, la fața locului. În același timp, oamenii lui Yariv, care interceptau transmisiunile armatei egiptene, rămîneau stupefiați : ofițerul respectiv raporta cartierului general al regiunii militare, cu sediul în orașul Suez, că israelienii au atacat baza, că au aruncat în aer instalația radar, dar că au fost respinși printr-un viguros contraatac. În tot raportul nu se spunea nici un cuvînt despre răpirea radarului. Un avion Mirage, special echipat pentru efectuarea de fotografii aeriene, a fost trimis imediat la fața locului. Pentru a scăpa de răspundere, ofițerii egipteni ai bazei au îngrămădit unele peste altele blocurile de beton, aruncate în aer de israelieni, precum și unele părți, mai puțin importante, ale instalației, care nu fuseseră luate de răpitori. Cînd guvernul egiptean va afla adevărul, datorită revelațiilor ziarului Daily Express, confirmate de purtătorul de cuvînt al armatei israeliene, cinci ofițeri egipteni vor fi judecați, condamnați și executați în aceeași zi.

Exasperarea guvernului nu mai cunoștea margini, deoarece nu era primul caz în care era dezinformat cu privire la raidurile israeliene. Astfel, la 9 septembrie 1969, un comando israelian compus din 90 de oameni, îmbarcat pe șase vehicule blindate, a debarcat la Ras Zaafaran, în nordul golfului Suez, distrugînd totul în cale pe o distanță de 100 km. Deși acțiunea ar fi trebuit să rămînă secretă pînă la întoarcerea comandoului, corespondentul din Ierusalim al unei companii americane de televiziune a anunțat telefonic redacția care, la rîndul ei, a dramatizat informația vorbind despre „invadarea Egiptului" de către forțele armate israeliene. Guvernul egiptean a luat cunoștință de cele întîmplate din telegramele agențiilor de presă străine.

Lista acțiunilor de comando în teritoriul inamic întreprinse de israelieni este destul de lungă. După războiul de șase zile, prima operație de acest gen, cu atît mai spectaculoasă cu cît a fost realizată cu efective mici și foarte adînc în teritoriul inamic, a avut loc în toamna anului 1968. Barajul de la Uena și centrala electrică de la Nag Hammadi, din Egiptul superior, situate la 100 și respectiv 140 de km nord de orașul Luxor, au fost aruncate în aer. Cum au ajuns israelienii pînă acolo ? Nu au folosit avioanele pentru transportarea parașutiștilor, întrucît acestea puteau fi reperate de radaruri, ci au îmbarcat, pur și simplu, două elicoptere pe o navă care le-a dus pînă aproape de coastele egiptene. De acolo, cele două elicoptere au zburat spre vest, folosind la maximum configurația terenurilor deasupra cărora zburau, pentru a nu intra în raza de acțiune a radarurilor. Au aterizat într-un loc pustiu și apoi din ele au ieșit două jeep-uri cu 16 oameni care s-au îndreptat spre obiective. 16 oameni au operat la 300 km distanță de bază și au reușit să facă demonstrația cerută de Moshe Dayan : teritoriul egiptean nu era invulnerabil ; oricînd comandourile israeliene puteau lovi orice obiectiv, indiferent de locul în care era situat.

Aceste raiduri executate de efective puțin numeroase sînt posibile numai dacă există informații precise. În alegerea obiectivelor și a metodelor ce urmează a fi folosite se ține seama de

mulţi factori : poziţia radarurilor, numărul şi forţa unităţilor inamice ce ar putea interveni, personalitatea comandantului sectorului respectiv, lungimea de undă şi codul reţelei de transmisiuni etc. Pregătirea comandourilor se face în condiţii asemănătoare, dacă nu chiar identice, cu cele în care vor acţiona. Toată această pregătire are loc în regiunea Neguev.

Prima unitate israeliană de comando, unitatea 101, se compunea iniţial din 18 oameni, bine antrenaţi de Arik Sharon în deşertul Neguev prin: marşuri de noapte, suportarea setei, lupta în încercuire, mînuirea tuturor tipurilor de arme de care dispunea inamicul, supravieţuirea fără hrană. În această unitate nu existau grade. Membrii ei au fost aleşi numai în funcţie de hotărîrea şi capacitatea lor. Se întîmpla adesea ca cel care avea comanda unei acţiuni să fie un simplu soldat. Patru oameni compuneau un grup de acţiune care constituia nucleul de bază pentru celelalte formaţii. La sfîrşitul verii anului 1953, gradul de pregătire era similar nivelului celor mai bune comandouri din cel de-al doilea război mondial. Arik a trecut la antrenamente practice în spatele liniilor inamice şi unitatea 101 a devenit un fel de bandă de lupi, în interiorul căreia domnea o disciplină de fier, dar liber consimţită. Prima ocazie de a arăta ce ştiau s-a ivit curînd pentru membrii unităţii 101. În noaptea de 13 octombrie a aceluiaşi an, un grup de arabi, veniţi din Iordania, s-au infiltrat în inima teritoriului israelian, în regiunea Herzlya. Trecînd prin sătuleţul Yehudia, ei au aruncat o grenadă prin fereastra unei case în care serveau masa o mamă şi cei şase copii ai săi. Rezultatul : trei morţi şi patru răniţi. Cercetările întreprinse au dus la concluzia că banda era din satul iordanian Kybiah. Unitatea 101, al cărei efectiv sporise la 60 de oameni, a primit ordin să răzbune prin violenţă fapta arabilor. Comandoului i s-au mai alăturat încă 43 de paraşutişti. Planul de atac, bazat pe efectul surprizei, era destul de complex şi necesita un personal relativ mare. Două grupuri urmau să meargă în cursul nopţii în satele vecine cu satul Kybiah, deoarece acolo se găseau cantonate detaşamente ale legiunii arabe. Misiunea celor două grupuri consta în provocarea de dezordini, astfel încît să împie-

dice detaşamentele respective să intervină în Kybiah. În acelaşi timp, grupul principal urma să intre în sat, să evacueze populaţia şi să arunce în aer primăria, clădirile administrative şi locuinţele teroriştilor. Unitatea 101 s-a apropiat în linişte. Nu a fost descoperită decît în ultima clipă, cînd satul fusese deja înconjurat. Arabii au deschis focul, dar unitatea 101, adăpostită şi protejată de întuneric, nu a ripostat. După o oră de tensiune nervoasă, probabil epuizantă pentru apărătorii satului, aceştia au fugit. Israelienii au trecut pe străzi şi au cerut locuitorilor să iasă din case, apoi au aruncat în aer clădirile indicate prin ordin. Dar nu toţi cetăţenii şi-au părăsit locuinţele ; unii au considerat că înăuntru erau mai la adăpost. Rezultatul : 46 de morţi. Pentru a evita în viitor astfel de „isprăvi", membrii comandoului au primit lanterne puternice cu care, înainte de a arunca în aer obiectivele, controlau dacă nu cumva au mai rămas oameni în clădirile respective.

În decembrie 1960, generalul Moshe Dayan a inspectat unitatea 101 şi i-a invitat pe membrii acesteia la un banchet. Ştirea pe care le-a anunţat-o generalul cu această ocazie a constituit o surpriză uluitoare. Se hotărîse desfiinţarea unităţii 101 şi integrarea ei în regimentul de paraşutişti. În acest fel, de „spiritul" şi metodele specifice unităţii 101 avea să beneficieze o unitate mai mare.

Cel mai de temut membru al comandourilor israeliene, omul care pune la punct operaţiile de represiune cele mai reuşite în teritoriul inamic, este Rafael Eytan, cunoscut sub numele de Raful. Acesta este un om dur, periculos, cu faţa plină de cicatrici şi cu un cap şi o privire care amintesc vag de Humphrey Bogart.

Raful făcea notă discordantă printre ceilalţi militari, cărora le plăcea să studieze istoria sau filozofia. El aparţinea rasei lupilor. Toţi ofiţerii care au servit sub ordinele lui au încercat zadarnic să-i copieze felul de a fi insolent, vocabularul dur şi coroziv, înfăţişarea de sălbatic, totdeauna singuratic şi urmat de un cîine enorm.

Înrolat de la vîrsta de 16 ani în trupele de şoc ale *Haganei*, el a acumulat cu timpul o experienţă greu de egalat. Înaintea operaţiilor, indiferent de anvergura lor, el alege personal pe fiecare dintre cei care urmează să ia parte la acţiune, ţinînd seama de calităţile şi defectele lor, precum şi de caracterul misiunii. De asemenea, supraveghează personal antrenamentul lor, le verifică reflexele, rezistenţa, hotărîrea. A participat personal la mai multe acţiuni în Egipt. El a fost cel care a comandat operaţia împotriva aeroportului din Beirut, destinată să distrugă cît mai multe avioane arabe, ca represalii împotriva mitralierii de către un grup de palestinieni a unui avion Boeing al companiei *El-Al*, pe aerodromul din Atena.

Se întîmplă ca şi militarii să ceară organelor politice aprobarea de a efectua raiduri în teritoriul inamic, în scopul capturării vreunui material de tip nou sau a unor prizonieri de la care să obţină informaţii preţioase pentru *Aman*, dar în imensa majoritate a cazurilor aceste acţiuni sînt hotărîte de guvern.

De îndată ce inamicul, prin vreo acţiune teroristă, a cauzat pierderi de vieţi omeneşti în rîndul populaţiei civile, opinia publică israeliană nu-şi pune întrebarea dacă va urma o ripostă, ci cînd şi unde va avea loc. Luarea hotărîrii cuprinde trei faze. În prima fază, *Aman*-ul stabileşte o listă de obiective din teritoriul inamic ; numărul lor este în funcţie de gravitatea incidentului. Colonelul Arieh Shalev, împreună cu generalul Yariv studiază apoi toate formele posibile de ripostă şi fac propuneri unui Consiliu de Miniştri restrîns, ale cărui reuniuni nu sînt niciodată anunţate şi la care participă : preşedintele Consiliului de Miniştri, un vicepreşedinte, ministrul apărării şi ministrul afacerilor externe. În afară de aceştia, mai pot participa anumiţi miniştri, ca cel al transporturilor sau cel al afacerilor interne. Şeful Statului major, generalul Haim Bar Lev, supune spre aprobare propunerile lui Yariv, după care încep dezbaterile. Ministrul afacerilor externe este întotdeauna îngrijorat de consecinţele internaţionale posibile, deşi ceilalţi nu prea iau în consideraţie aceste reacţii. Acţiunile de represalii sînt mai degrabă

întreprinse în funcție de reacțiile din interiorul țării, de opinia publică, de opinia presei, de pozițiile adoptate de diversele partide politice și de dezbaterile din cadrul comisiilor parlamentare. Este de neconceput, de exemplu, ca moartea unui copil într-un atentat terorist să nu antreneze o reacție aproape imediată și de o violență extremă.

La Tel Aviv se apreciază că cel mai neînsemnat comunicat fantezist, publicat la Cairo, Damasc sau în altă parte, este susceptibil să șteargă imediat toate consecințele psihologice ale unui raid israelian. De aceea, aceste consecințe psihologice sînt calculate de israelieni în funcție de emoția pe care o vor provoca statelor majore arabe. Așa se explică, de asemenea, de ce majoritatea acțiunilor de comando sînt anunțate de către israelieni, în ciuda condamnărilor internaționale pe care și le atrag. Se face acest lucru în scopul informării militarilor inamici, care, în felul acesta, pot să verifice adevărul cuprins în cele date publicității la Tel Aviv.

Cînd Consiliul de Miniștri restrîns a ales una dintre propuneri, intră în scenă Raful, pentru a pregăti operația din punct de vedere tehnic. Ministrul apărării urmărește îndeaproape pregătirile și desfășurarea acțiunii. La pregătire se întîmplă să participe și oameni ce au părăsit de mult armata, cărora li se cere un sfat, o părere, o idee.

★

Acțiunile inspirate de către serviciile secrete israeliene joacă un rol deosebit. În aceste condiții, este de așteptat ca și în viitor rolul serviciilor secrete, precum și cel al armatei, să crească în viața politică și socială a Israelului.

SERVICIILE SECRETE EGIPTENE

Serviciile secrete egiptene, grupate sub numele de *Mukhabarat* (informații), ocupă, prin numărul agenților și întinderea activității lor, locul al cincilea printre serviciile secrete de pe glob. Pentru ca o țară ca Egiptul să ocupe în acest domeniu un loc imediat după marile puteri, trebuie ca asemenea servicii să joace un rol de prim plan. Într-adevăr, agenții *Mukhabarat*-ului folosesc ca acoperire o mare parte a serviciilor publice, chiar și pe cele care, în mod logic, nu ar trebui să aibă nici o legătură cu serviciile secrete, cum este, de exemplu, compania de aviație *United Arab Airlines*.

Serviciile secrete egiptene nu se limitează numai la spionaj și contraspionaj. Propaganda, subversiunea, terorismul sînt activități tot de domeniul lor. Organizate la început de Gamal Abdel Nasser, ministru de interne în primul guvern egiptean de după revoluție, aceste servicii se compun din patru mari compartimente. Cel mai important este compartimentul însărcinat cu spionajul propriu-zis, cu propaganda politică în interiorul țării și cu acțiunile subversive în străinătate. În fruntea lui s-a aflat, pînă la războiul de șase zile, generalul Salah Nasser. În 1967, el a fost îndepărtat, ca urmare a faptului că nu a prevăzut atacul israelian. În interiorul acestui compartiment a fost creat, cu vreo 10 ani în urmă, un „serviciu secret special", însărcinat cu operațiile delicate din străinătate. Acest serviciu a fost mult timp condus de o personalitate foarte puțin cunoscută, dar, se pare, deosebit de eficientă, numită Hassan Al-Aish.

Al doilea compartiment al serviciilor secrete egiptene, și anume cel al informațiilor militare, cuprinde pe toți atașații militari ai Egiptului în străinătate și îl are în frunte pe generalul Salah Hadidi.

Cel de-al treilea compartiment, serviciul de securitate internă, are în secția sa de contraspionaj unul din cele mai active organe. Cu toate acestea, fostul șef al acestui organ, Mohammed Khalifa, a fost îndepărtat de la conducerea compartimentului în 1966, deoarece o conspirație a organizației *Frații musulmani* și a unui grup de ofițeri nu a fost descoperită decît în ultima clipă.

În sfîrșit, al patrulea compartiment aparține președinției Consiliului de Miniștri. El era condus de Sami Sharaf, subordonat direct președintelui Egiptului, căruia îi prezenta rapoarte privind activitatea serviciului. De altfel, toți șefii celor patru departamente puteau, dacă doreau, raporta despre activitățile lor direct președintelui.

Agenții egipteni în străinătate, indiferent de compartimentul din care fac parte, se bucură, în general, de imunitate diplomatică, deoarece majoritatea lor figurează pe listele oficiale ale personalului ambasadelor. Alții au acoperirea de funcționari ai Agenției egiptene de import-export *Al-Nasr*, care își are filialele mai ales în Africa și în țările arabe. O altă instituție care servește ca acoperire serviciilor secrete egiptene este Agenția de presă *Middle East News Agency*, ai cărei corespondenți au fost acreditați în majoritatea capitalelor lumii. Se știe, de asemenea, că la *United Arab Airlines* își au sediul o serie de spioni egipteni. În aceste condiții, nu este întîmplător faptul că numărul „diplomaților" și al altor persoane oficiale egiptene declarate persona non grata este atît de mare. S-ar putea întocmi o listă de 18 țări din Africa, Asia, Europa și America de Sud care, între anii 1952-1970, s-au văzut obligate să expulzeze, din cauza activităților lor, o serie de diplomați egipteni. Astfel, în 1962, Ghana, și, în 1963, Guineea închid atașaturile culturale ale ambasadelor egiptene în aceste țări, pe care le acuză de activitate subversivă. Arabia Saudită, Sudanul și Liberia s-au văzut obli-

gate să expulzeze ambasadorii egipteni care aparţineau mai puţin Ministerului Afacerilor Externe din Cairo şi mai mult serviciilor secrete.

Centrii nervoşi din străinătate ai serviciilor secrete egiptene se află la Zürich şi Geneva în Elveţia, la München şi Frankfurt în R. F. a Germaniei, la New York în Statele Unite, la Beirut în Liban, la Dakar, Nairobi şi Brazzaville în Africa.

Centrul spionajului arab din Europa a fost, începînd din 1960 şi pînă la războiul de şase zile, Roma, apoi s-a mutat la Paris. O dovadă că aşa stau lucrurile o constituie faptul că, în luna mai a anului 1970, ambasadorul egiptean la Paris a fost rechemat în ţară şi numit şef al serviciilor secrete.

În ambasadele egiptene din capitalele Europei occidentale, de regulă, primii secretari sînt ofiţeri ai serviciilor secrete. Astfel, cînd, în anul 1964, agenţii egipteni care acţionau la Roma sub acoperire de diplomaţi au încercat răpirea lui Mordekhai Luk, alias Joseph Dahan, prima persoană declarată persona non grata şi expulzată din Italia a fost un personaj bine cunoscut, şi anume, Osman El Sayad, însărcinatul cu afaceri ad-interim al ambasadei Egiptului. Faptul că un asemenea personaj conducea activitatea agenţilor serviciilor secrete egiptene demonstrează importanţa pe care o căpătase din acest punct de vedere ambasada din Roma, după închiderea, în 1956, a ambasadei din Paris, ca urmare a conflictului privind Canalul de Suez. Din Roma se dirijau reţelele care acţionau în Franţa, Republica Federală a Germaniei, Elveţia, în ţările Africii şi în Orientul Apropiat. Nu este mai puţin adevărat că şi climatul politic şi psihologic al Italiei era mai favorabil acestor „diplomaţi" decît acela, net mai auster, de la Londra sau Bonn. Imediat după cel de-al doilea război mondial, în marile oraşe italiene au început să se înfiinţeze tot felul de agenţii de călătorie, case de comerţ, birouri oficiale, care, în realitate, se ocupau cu cumpărarea de arme de tot felul sau cu tranzitarea şi expedierea lor în ţările din Orientul Apropiat. Climatul deosebit de propice aventurierilor internaţionali, care exista în Italia, i-a determinat, desigur, pe agenţii egipteni să rişte operaţia ră-

pirii lui Mordekhai Luk în „valiza diplomatică", faptă pe care nu ar fi îndrăznit, poate, s-o întreprindă la Zürich, Londra sau New York.

Serviciul secret special egiptean nu se ocupă, bineînțeles, numai de răpiri. El are, de asemenea, sarcina să prevină diversele atentate sau comploturi îndreptate împotriva regimului. Astfel, el a reușit să descopere și să prevină un complot îndreptat împotriva lui Nasser. Printre complotiști se afla și atașatul militar al ambasadei egiptene la Bonn, colonelul Ramadan. El a fost chemat la Cairo, chipurile, pentru a lua parte la o ședință de instruire, însă imediat ce a ajuns în capitala egipteană a fost arestat, iar pe timpul anchetei a făcut mărturisiri complete. Altă dată, agenții acestui serviciu au aflat de un complot pus la cale la Cairo și nu mică le-a fost surpriza cînd au descoperit că printre principalii conspiratori se afla tot un atașat militar egiptean, dar de data aceasta cel din Siria, colonelul Zaglul Abdul Rahman. Și el a fost invitat să se prezinte imediat la Cairo pentru o ședință de instructaj, ce urma să aibă loc la Marele stat major, dar, mai prudent decît colegul său de la Bonn, nu s-a grăbit să dea curs invitației.

O altă acțiune a serviciului secret special egiptean este cea referitoare la cazul fizicianului german doctorul Hans Erhardt. Acesta era profesor la Facultatea de electronică a Universității din Cairo. În această calitate, fizicianul german s-a angajat să construiască pentru Egipt o armă secretă deosebit de eficientă. Autoritățile egiptene i-au pus la dispoziție în acest sens sume de bani considerabile. După un anumit timp însă, serviciile secrete egiptene au descoperit că doctorul Erhardt nu numai că nu înregistra progrese vizibile în construirea armei secrete, sau cel puțin așa se părea, dar că era în legătură cu israelienii. În această situație, serviciul secret special a pus la cale otrăvirea savantului. Acțiunea nu a reușit, întrucît Erhardt a fost imediat internat în spital, la München, unde, în cîteva zile, a fost pus în afara pericolului.

Unii specialiști francezi în contraspionaj sînt de părere că una din cauzele eșecurilor acțiunilor întreprinse de serviciile

secrete egiptene o constituie faptul că agenții lor nu sînt destul de discreți. Ei sînt prea „romantici", spun francezii, și le place prea mult să semene cu James Bond. Lor le plac efectele spectaculoase, trîmbițate zgomotos de ziare. Un exemplu în acest sens îl constituie următorul caz, cunoscut în Israel sub denumirea de „Ziaristul".

Într-o sîmbătă seara din luna iulie a anului 1958, șaizeci și șase de deținuți din închisoarea israeliană Shattah, situată la circa cinci kilometri de granița cu Iordania, au evadat. Majoritatea erau membri ai comandourilor arabe, care pătrunseseră pe teritoriul israelian și comiseseră acte de diversiune. După ce au pătruns în magazia de armament a închisorii și au golit-o de mitraliere, puști și pistoale, au omorît cîțiva gardieni și au fugit peste graniță în Iordania.

Această evadare a dat naștere unui scandal de proporții în Israel. Parlamentul a cerut efectuarea unei anchete amănunțite asupra măsurilor luate pentru paza deținuților.

Ancheta a scos la iveală că paza închisorii era foarte vulnerabilă, mai ales la sfîrșitul săptămînii, cînd directorul și adjuncții săi erau plecați să ia parte la slujba religioasă. În acest timp, paza închisorii era asigurată de un ofițer, trei sergenți și o gardă.

În închisoarea Shattah, deținuții aveau un regim destul de liberal. Ei puteau să se plimbe în voie prin închisoare și se îndeletniceau cu diverse meserii. În ziua evadării, aceștia terminaseră de împletit niște rogojini în atelierele de lîngă poarta închisorii și se întorceau în curtea interioară pentru apelul de seară. Imediat după ora 18, un deținut cu numele de Subchi, care avea cheile de la poarta curții interioare, a fost rugat de ceilalți colegi de detenție să le permită să măture curtea exterioară de rămășițele de trestie și papură ce fuseseră aruncate acolo. Subchi, un student egiptean condamnat pentru spionaj, a fost de acord. De îndată ce a deschis poarta curții interioare, vreo douăzeci de deținuți, conduși de un arab al cărui nume era Ahmed Utman, au dat buzna afară, avînd în mîini torțe făcute din trestie. Au fugit apoi la corpul de pază și au între-

rupt sistemul de alarmare și de comunicații interne. De la corpul de gardă s-au îndreptat spre magazia de armament, dar, neputînd-o sparge, au plecat în căutarea sergentului de serviciu care avea cheile.

Santinelele de pe zidurile exterioare nu vedeau ce se petrecea în curtea interioară a închisorii. În acest timp, un deținut evreu, văzînd cine-i conducea pe răsculați, în momentul în care Utman trecea pe coridor, l-a lovit cu o bară de fier în cap și l-a băgat într-o celulă. Apoi a alarmat cîteva santinele, care au deschis focul împotriva celor ce evadau. Dar pînă să ajungă deținutul evreu la santinele, răsculații l-au găsit pe sergentul cu cheile de la magazie, l-au omorît și au împărțit armamentul. Între timp, Utman și-a recăpătat cunoștința și a preluat comanda deținuților, care s-au îndreptat în grupuri mici spre frontiera iordaniană.

Santinelele de pe zidurile exterioare erau prea puține ca să reziste, iar cele din turnul închisorii nu au deschis focul de teamă să nu fie acuzate, mai tîrziu, că au comis un masacru. Astfel, șaizeci și șase din cei o sută nouăzeci de deținuți au evadat pînă cînd a putut interveni cu succes paza închisorii.

Evadarea a fost posibilă nu numai datorită sistemului defectuos în care era organizată paza, ci și ingeniozității lui Utman. Cunoscut sub numele de „Ziaristul", Utman era arestat pentru spionaj. Personalitatea, erudiția și inteligența sa l-au ajutat să cîștige repede încrederea deținuților din închisoarea Shattah. Împreună cu cîțiva deținuți de încredere, el a studiat sistemul de securitate și pază și, în scurt timp, i-a depistat punctele slabe.

Este curios faptul că serviciul de contraspionaj israelian nu a recunoscut în persoana lui Utman un cadru de bază al serviciului de spionaj egiptean și a admis să fie trimis la o închisoare ca Shattah.

Cine era, de fapt, Utman ?

El era cunoscut de către corespondenții străini din capitala egipteană ca fiind un om amabil la prima vedere, inteligent și

foarte viclean. În calitatea lui de şef al secţiei externe a Ministerului Informaţiilor, el se ocupa cu cenzurarea telegramelor corespondenţilor agenţiilor de presă străine. Această muncă îi oferea posibilitatea să intre în contact cu diverşi ziarişti străini pentru care organiza, dacă îi convenea, conferinţe de presă şi le acorda interviuri. Din cînd în cînd, încerca, de asemenea, să recruteze cîte un ziarist străin, fie în scopul determinării lui să facă propagandă cauzei arabe, fie pentru a-l folosi în alte direcţii.

În 1956, serviciul de spionaj egiptean a înscenat fuga din ţară a lui Utman, care s-a oprit la Paris. Aici, Utman nu a întreprins nimic suspect, timp de cîteva săptămîni, apoi a început să se apropie de liderii emigraţiei egiptene ostile guvernului de la Cairo, care aveau un post de radio în Franţa, şi le-a oferit serviciile sale. El pretindea că fuga sa din Egipt se datora faptului că regimul îl deziluzionase. Fiind fiul unui mare moşier ale cărui pămînturi fuseseră confiscate, legenda lui Utman era credibilă. Aşa a reuşit el să pătrundă în cercurile emigraţiei egiptene.

Utman a transmis în Egipt numele liderilor emigraţiei, iar rudele acestora au fost arestate şi deţinute drept ostatici. În felul acesta, guvernul încerca să-i determine pe emigranţi să nu mai desfăşoare propagandă potrivnică. Totodată, prin presiuni, căuta să-i facă pe unii lideri ai emigraţiei să se întoarcă în Egipt, iar aici erau judecaţi şi condamnaţi.

Altă misiune a lui Utman a fost aceea de a culege informaţii cu privire la relaţiile franco-israeliene. Această misiune avea prioritate, deoarece, în perioada respectivă, se pregătea intervenţia anglo-franco-israeliană şi serviciul de informaţii egiptean mirosise ceva din ceea ce se punea la cale. Dar, de îndată ce a făcut prima mişcare pentru a trece la îndeplinirea misiunii, serviciul de contraspionaj francez l-a arestat şi l-a expulzat din Franţa.

Puţine lucruri se cunoşteau despre activitatea lui Utman la Cairo, după ce a fost expulzat din Franţa. Detalii în acest sens au fost aflate mult mai tîrziu de către contraspionajul is-

raelian și, de aceea, în septembrie 1957, cînd Utman s-a prezentat la ambasada israeliană din Londra, dîndu-se drept ziarist cu concepții potrivnice guvernului egiptean, nimeni nu știa nimic cu privire la cariera lui. Iată-l, prin urmare, pe Utman, legendat ca ziarist, sugerînd evreilor înființarea unui post de radio la Ierusalim, de unde să facă propagandă dușmănoasă împotriva regimului de la Cairo.

Cei de la ambasada israeliană s-au îndoit, bineînțeles, de intențiile lui Utman, dar tot atît de adevărat este faptul că au fost impresionați de personalitatea acestuia. În orice caz, sugestia lui a fost transmisă celor interesați de la Tel Aviv și, două săptămîni mai tîrziu, „Ziaristul" era pe aeroportul *Lydda* din Ierusalim. El s-a instalat la un hotel de lux și a început să frecventeze barurile, teatrele și să viziteze orașul. Deși era supravegheat îndeaproape de către serviciul de contraspionaj, nu s-a observat nimic în activitatea lui care să-l deosebească de cel mai obișnuit turist.

Unele oficialități israeliene s-au întîlnit de mai multe ori cu el și, în timpul convorbirilor, Utman a demonstrat că îi cunoștea bine pe președintele Egiptului și pe cei din anturajul lui. Comentariile sale arătau că era bine informat asupra tuturor problemelor din Egipt. În plus, vorbea cîteva limbi străine : engleza, franceza și germana. Chiar și ebraica o poseda în mod mulțumitor. Semne de întrebare cu privire la adevărata identitate a lui Utman au apărut însă în momentul în care a început să vorbească limbile rusă și polonă. Se știa că egiptenii de rînd nu vizitau țările socialiste și apărea evident că Utman fusese trimis în U.R.S.S. și R. P. Polonă de către o instituție guvernamentală egipteană și că stătuse acolo perioade îndelungate, dacă fusese în stare să învețe aceste limbi. Toate acestea nu erau decît bănuieli și nimeni nu-l putea acuza pe Utman că ar fi spion.

Dar, în timp ce Utman își repeta „convingerile" politice în discuțiile cu ofițerii de informații din Tel Aviv, o serie de agenți israelieni încercau să-i reconstituie biografia, investigînd activitatea pe care o desfășurase la Cairo, Paris și Londra.

După o lună, autoritățile israeliene l-au întrebat cînd va trece la fapte, adică la organizarea programelor de propagandă defavorabilă autorităților de la Cairo. Utman a ocolit această problemă, dar a prezentat serviciului de informații israelian un plan îndrăzneț cu privire la organizarea comiterii unor acte de diversiune în Egipt. Astfel, a propus să se întoarcă la Cairo și să recruteze cîțiva dintre prietenii săi care-i împărtășeau concepțiile și, cu ajutorul lor, să înjghebeze o organizație cu caracter subversiv în scopul desfășurării unor activități de diversiune și terorism pe teritoriul egiptean. Această activitate urma să fie îndreptată, în primul rînd, împotriva personalităților egiptene și apoi împotriva personalului și a localurilor ambasadelor străine din Cairo.

Întrebat cum va face rost de explozive și de restul de echipament necesar unei asemenea activități, el a cerut ca acest lucru să cadă în sarcina agenților israelieni din Egipt. Această propunere a pus și mai mult sub semnul întrebării intențiile lui Utman. Cu toate acestea, lipseau dovezile necesare arestării și condamnării lui. Cîteva zile mai tîrziu însă, un evreu, care tocmai fugise din Egipt, l-a zărit pe Utman în holul hotelului în care se instalase. El s-a prezentat imediat la poliție și a declarat că Utman fusese vecinul lui de apartament în Cairo și că era unul dintre cei mai de seamă ofițeri ai serviciului de informații egiptean.

Pe baza acestui denunț, Utman a fost arestat, sub acuzația de a fi agent al inamicului. Arestarea a avut loc în luna noiembrie a anului 1957 și tribunalul a hotărît să-l rețină pentru cercetări. Pe timpul anchetei, el a negat că ar fi fost trimis în Israel de către serviciile de informații egiptene cu misiunea de a pune la cale incidente internaționale supărătoare pentru statul israelian și de a descoperi agenții evrei plantați în Egipt.

Imediat după arestarea lui Utman, ziarele egiptene au anunțat că acesta fusese răpit și că era torturat pentru a mărturisi crime pe care nu le comisese. În perioada în care se desfășura ancheta, Utman a pus la cale evadarea din închisoarea Shattah, unde fusese închis preventiv. Totuși, el nu a reușit să

treacă granița în Iordania. A fost prins și judecat, dar a refuzat să recunoască că era ofițer de informații și spion inamic. În această situație, tribunalul nu a putut să-l condamne decît la șase ani închisoare pentru organizarea evadării deținuților din închisoarea Shattah. Și-a ispășit pedeapsa în perioada iunie 1960 — aprilie 1966. În prezent, se pare că se află la Cairo. În timpul executării pedepsei, el a dat cîteva interviuri presei. Fiind întrebat cum învățase ebraica, a răspuns că toți ofițerii de informații din Egipt sînt obligați să învețe această limbă. Cînd a fost eliberat din închisoare a declarat deschis că era ofițer de informații și se mîndrea cu evadarea pe care o pusese la cale. Cazul lui Ahmed Utman dovedește că orice fisură în sistemul de pază a închisorilor poate avea urmări deosebit de grave. El demonstrează, în același timp, că, în munca de informații, orice amănunt este important și că, pentru fiecare situație în parte, trebuie folosite metode specifice.

Spre exemplificare, vom da și cazul unei alte acțiuni, care ar fi putut da rezultate deosebite, dacă modul de lucru ar fi fost cel adecvat.

O fabrică textilă oarecare din Kiryat-Gat, localitate situată în cadrul regiunii Neguev, exporta țesături la Paris și la Londra. Dar ea trebuia să servească, în același timp, și ca loc de întîlnire a spionilor egipteni — infiltrați în Israel sub acoperirea de specialiști și consilieri în industria textilă — cu agenții lor din această țară. Planul egiptean, îndrăzneț în intenții, nu a fost însă realizat. Toate amănuntele acestei acțiuni au fost aflate în timpul unui proces din anul 1965, care a avut loc la un tribunal din Ierusalim. Eroul principal al procesului a fost industriașul de naționalitate franceză Samuel Baruch, condamnat la 18 ani închisoare pentru acte de spionaj.

Familia lui Baruch locuia în Israel de patru generații. În anul 1961, el a construit întreprinderea *Argadin*, care se ocupa cu exportul de țesături. La scurt timp după punerea ei în funcțiune, industriașul a constatat că era amenințat de faliment. Costul mîinii de lucru, impozitele, celelalte cheltuieli legate de producție erau atît de mari, încît cu greu putea rezista concu-

rentei de pe piața europeană sau israeliană. În ciuda eforturilor sale de a face întreprinderea rentabilă, după doi ani, Baruch era datornic. În septembrie 1963, a plecat la Geneva cu scopul de a studia o posibilitate de redresare a situației sale financiare. Niște rude de aici i-au mijlocit atunci o întrevedere cu un emisar al serviciilor secrete egiptene. Acesta, perfect informat asupra situației financiare a industriașului israelian, i-a propus să-l însoțească într-o altă țară, fără a-i preciza care, pentru a-i prezenta o ofertă atrăgătoare. Baruch a acceptat. I s-a înmînat un pașaport egiptean și a plecat la Cairo unde, timp de patru zile, s-a întîlnit cu ofițeri ai serviciilor secrete egiptene. Oferta care i s-a făcut era pe cît de simplă pe atît de vicleană. Egiptenii s-au oferit să-i furnizeze fondurile necesare achitării datoriilor și s-au angajat să-i faciliteze exportul mărfii în Occident. Baruch urma să-și continue activitatea, să-și conducă singur întreprinderea și să facă pentru serviciile de informații egiptene doar un singur lucru : sub acoperirea de tehnicieni textiliști, cîțiva ofițeri egipteni să vină în Israel și să lucreze în întreprinderea lui. În fața ezitării de început a lui Baruch, egiptenii i-au spus că nu așteptau un răspuns imediat, precizînd, totodată, că ei nu-i pretindeau să culeagă și să le transmită informații despre Israel. Între timp, Baruch s-a dus să viziteze capitala Egiptului și piramidele. Pretutindeni, unde admira frumusețile peisajului, egiptenii au avut grijă să facă fotografii de așa manieră încît oricine să poată recunoaște ușor, în spatele lui Baruch, peisajul specific egiptean. Apoi i s-au prezentat fotografiile, dîndu-i-se de înțeles că nu avea de ales între prea multe variante.

Rezultatul a fost că, după înapoierea în Israel, la 20 octombrie 1963, Baruch a păstrat printr-un intermediar din Geneva legătura cu serviciile secrete egiptene. Mai mult decît atît, în cursul anului 1964, el a trimis egiptenilor de două ori informații privitoare la Israel. Pentru a transmite aceste informații, a amenajat o ascunzătoare clasică în coperta metalică a unei cărți de rugăciuni pe care prieteni sau rude, străini de asemenea fapte, o depuneau la o anumită adresă în Europa. În ambele

cazuri, era vorba despre niște sinteze asupra situației generale economice și militare din Israel, pe care Baruch le redactase studiind presa locală și diferite zvonuri. Nu era nimic ultrasecret în datele deținute de Baruch, dar sintezele foarte bine documentate și întocmite nu erau lipsite de interes pentru Cairo.

În vara anului 1964, Baruch dădea semne că ar fi cuprins subit de temeri. În loc să aștepte capitalul promis de egipteni, și-a vîndut toată averea, și-a achitat creditorii, și-a schimbat numele și s-a pregătit să emigreze în Australia. În acest timp, soseau continuu scrisori de la Geneva și de la Zürich : egiptenii, prin diferiți intermediari, făceau presiuni asupra lui Baruch. Hotărît să nu mai respecte contractul semnat la Cairo, el a evitat un timp să răspundă, dar, în cele din urmă, a comunicat serviciilor secrete egiptene că își schimbase planurile și că intenționa să facă politică, să intre în parlament, de unde ar fi putut să le furnizeze informații de cea mai mare importanță. Egiptenii însă nu voiau să dea vrabia din mînă pe cioara de pe gard și l-au anunțat pe Baruch că în Elveția îl așteptau banii promiși. Acesta însă și-a continuat pregătirile de emigrare în Australia. Deoarece în Israel era foarte greu de obținut o viză de emigrare, a hotărît să plece în Europa, cu gîndul s-o procure din Franța. Totodată, el intenționa să se supună și unei operații chirurgicale, care să-i schimbe puțin fizionomia. Nu a apucat însă să părăsească Israelul, deoarece, la 25 noiembrie 1964, a fost arestat la Haifa, în momentul în care urma să se îmbarce pe un pachebot. În urma controlului vamal, i s-au găsit în valiză tăieturi din ziarele israeliene, un studiu scris de el în limba engleză asupra situației economice din Israel, adresa intermediarului său din Geneva, o notă despre o eventuală livrare de rachete americane de tipul Hawk armatei israeliene și un memoriu despre invenția unui nou tip de tanc.

În timpul anchetei și al procesului, Baruch a recunoscut trei din capetele de acuzare ce i se aduceau, și anume : vina de a fi întreținut legături cu inamicul, în scopul furnizării de informații cu caracter secret despre statul Israel; vina de a fi transmis inamicului o seamă de informații privind securitatea

statului; vina de a fi deținut informații cu caracter militar și secret.

A fost condamnat la 18 ani închisoare. Comentatorii presei israeliene au considerat sentința ca fiind severă, dar justă. Verdictul era sever dacă se luau în considerare serviciile oarecum minore aduse dușmanului, dar era just dacă se aveau în vedere consecințele pe care ar fi putut să le aibă o asemenea activitate. El trebuia să constituie, în același timp, și un avertisment pentru cei de teapa lui Baruch.

Există însă și succese reale obținute de către serviciile secrete egiptene, multe dintre ele denotînd trecerea lor într-o etapă superioară de organizare și modernizare, iar metodele folosite se potrivesc, în mai mare măsură, scopurilor propuse. Aceste schimbări sînt ilustrate, printre altele, de cazul așazisului „lup singuratic".

Într-o dimineață ploioasă din luna decembrie a anului 1963, o mașină a poliției s-a oprit în fața unei căsuțe din Ashkelon, localitate situată pe țărmul mediteranean al Israelului. Patru polițiști în uniformă au înconjurat clădirea, în timp ce doi detectivi civili au sunat la ușa pe care scria „Iţak Kociuk". N-au așteptat însă să li se deschidă, ci, forțînd intrarea, au pătruns în casă și l-au arestat pe singurul locatar al imobilului. Unul din detectivi a scos niște cătușe, iar celălalt a citit ordinul de arestare a lui Kobruk Iakovian, alias Iţak Ben Solomon Jacky Kociuk, care era acuzat de spionaj împotriva Israelului. În ordinul de arestare se arăta că Iakovian făcea spionaj în favoarea unui serviciu secret egiptean.

Șocul a fost prea mare ca cel arestat să mai poată riposta. În timp ce era dus la secția de poliție din Ashkelon, s-a trecut la percheziționarea amănunțită a locuinței acestuia. În urma cercetărilor efectuate, au fost descoperite un laborator foto foarte bine dotat, echipament electronic de transmisiuni, precum și cerneală simpatică. Serviciul de contraspionaj israelian era încîntat de succesul obținut prin arestarea lui Iakovian, un

armean din Cairo care fusese plantat în Israel de către organele de informații egiptene, după lungi și meticuloase pregătiri.

Legătura lui Kobruk Iakovian cu aparatul informativ egiptean data din timpul cînd armeanul, fotograf de meserie și cunoscător al cîtorva limbi străine, se afla într-o închisoare din Cairo, unde ispășea o pedeapsă de două luni și jumătate pentru comiterea unor acte nu prea însemnate. Aici s-a prezentat la el un ofițer al unui serviciu secret egiptean care i-a făcut propunerea să lucreze, timp de trei ani, pentru serviciul de securitate guvernamental. După mai multe insistențe, Iakovian a acceptat.

În perioada aceea, la sugestia unor specialiști străini în munca de informații, egiptenii și-au trimis spioni, sub diverse acoperiri, în Israel, unde, un timp, nu li s-a cerut să întreprindă nimic. Scopul unui asemenea procedeu era acela de a li se consolida mai întîi legenda sub care erau trimiși, urmînd ca, apoi, să fie folosiți în condiții de conspirativitate mai bune. La fel s-a procedat și cu Iakovian.

În decembrie 1961, Iakovian venea cu vaporul din America de Sud spre Haifa. Cînd a sosit în portul israelian, funcționarii agenției care se ocupau de persoanele ce emigrau în Israel i-au cerut actele. Iakovian le-a prezentat o viză de emigrant cu nr. 180 598, acordată de ambasada israeliană din Rio de Janeiro, și un certificat prin care Națiunile Unite atestau că un evreu de origine turcă emigrase mai întîi în Egipt, apoi în Brazilia, iar de aici își manifestase dorința să se stabilească în Israel. La întrebarea unui funcționar dacă avea rude sau cunoscuți în Israel, Iakovian a răspuns că în viitoarea lui patrie nu cunoștea pe nimeni altcineva decît pe un oarecare Argaman și pe soția acestuia din kibuțul Bror Chail, regiunea Neguev. I s-au înmînat bilete de autobuz pentru Bror Chail și o dovadă care îi dădea dreptul la locuință. În felul acesta, dîndu-se drept emigrant evreu, Iakovian s-a stabilit în Israel. Nimic din înfățișarea și din comportamentul său nu-l deosebea de miile de

evrei originari din țările orientale care emigraseră deja în Israel.

Ajuns în kibuț, Iakovian a fost salutat călduros de soții Argaman, care-i spuneau Jacky, iar în seara aceea au cinat împreună, amintindu-și de împrejurările în care se cunoscuseră, în timpul unei călătorii spre Brazilia, cu șase luni în urmă. Familia Argaman, care se îmbarcase la Haifa, mergea la Rio de Janeiro în vizită la niște rude, iar Iakovian, dorind să ajungă în Brazilia, luase același vapor, însă din portul italian Genova. Armeanul s-a împrietenit cu copiii familiei Argaman, le-a făcut fotografii, le-a spus povești și le-a cumpărat înghețată și bomboane din toate porturile în care acosta vaporul. Felul său de a fi, vesel și politicos, i-a atras prietenia soților Argaman. Ei l-au compătimit sincer pentru viața pe care o dusese pînă atunci. Se născuse în Turcia și emigrase împreună cu părinții în Egipt. La puțină vreme, părinții îi muriseră. Pentru a întări cele spuse, le-a arătat celor doi soți niște fotografii care reprezentau mormîntul mamei sale din cimitirul evreiesc din Cairo. Iakovian lăsa impresia unui evreu care ținea foarte mult la familia și rudele sale și dorea să afle cît mai multe lucruri despre Israel. El a încercat chiar să-și îmbogățească puținele cunoștințe de limbă ebraică, conversînd cu soții Argaman în această limbă.

La Rio de Janeiro relațiile lor prietenești s-au menținut. Cînd Eli Argaman, împreună cu familia sa, după o ședere de două luni, a părăsit Brazilia, ei au fost conduși pînă în port de către armean. La despărțire, Eli i-a propus armeanului să se stabilească în Israel. Iakovian a zîmbit enigmatic și a răspuns că nu era exclus să facă acest lucru.

În timpul voiajului spre Israel, Eli a discutat de mai multe ori cu soția lui despre ignoranța lui Iakovian în probleme de istorie și obiceiuri evreiești. Deși spusese că vizitase de nenumărate ori sinagoga din Cairo, el nu cunoștea lucruri elementare din cultul evreiesc. El nu știa, de asemenea, ce era sionismul și avea foarte puține cunoștințe despre istoria poporului evreu.

Toate acestea i-au făcut pe soții Argaman să bănuiască că ceva nu era în regulă în trecutul lui Iakovian.

De îndată ce a sosit în Israel, Iakovian s-a înscris la un curs de ebraică, dar nu a strălucit ca elev. Nu s-a împrietenit cu nimeni și-și petrecea majoritatea timpului ascultînd muzică și emisiuni radio, mai ales pe cele transmise de posturile arabe. Totuși, nu era nimic neobișnuit în toate acestea, întrucît și alți emigranți din țările musulmane ascultau posturile de radio arabe. Cînd era timp frumos, hoinărea prin împrejurimi și fotografia priveliștile mai deosebite, tranșeele părăsite din timpul războiului din 1948 etc. Curios putea părea doar faptul că nimeni nu văzuse nici o fotografie făcută de el. După terminarea cursului de ebraică s-a împrietenit cu o fată de 16 ani, cu care spunea că dorea să se căsătorească, deși locuitorii kibuțului aveau unele rezerve în privința intențiilor sale.

Iakovian avea aptitudini deosebite pentru limbi străine: el vorbea araba, turca, franceza, germana, italiana, spaniola și ebraica. Cînd a fost întrebat cum reușise să cunoască atîtea limbi străine, a răspuns că le învățase în timpul cînd, copil fiind, peregrinase prin mai multe țări ale lumii.

Tot în perioada aceasta, i s-a cerut să precizeze unde voia să se stabilească, iar el a ales un cartier al emigranților evrei, în localitatea Ashkelon. Funcționarii agenției de repartizare a locuințelor nu puteau înțelege de ce un om necăsătorit, cum era Iakovian, dorea să se izoleze la marginea unui oraș neînsemnat și nu solicita să se stabilească într-unul din orașele mari, ca, de exemplu, Tel Aviv.

Dar căsuța de beton din Ashkelon era tocmai locuința de care avea nevoie Iakovian.

La scurt timp după ce s-a mutat în noua locuință, a fost luat în armată. A făcut tot ce i-a stat în putință să fie repartizat la tancuri, dar, spre regretul său, s-a trezit trimis într-o unitate de transporturi. Nu-i plăcea armata și, motivînd că împlinise 28 de ani și că voia să se însoare, a făcut raport prin care cerea să fie scutit de satisfacerea în întregime a stagiului militar, raport care, spre surprinderea sa, a fost aprobat.

După ce s-a eliberat din armată, a încercat să obțină un post de fotoreporter la vreun ziar sau la un birou de reclame comerciale, însă nu a reușit. Acest eșec l-a făcut să se considere victima unor discriminări și a început să-și petreacă timpul prin cafenele, angajînd discuții îndelungate cu noii emigranți și cu soldații aflați în permisii. În discuții îi lua apărarea președintelui statului egiptean, argumentînd că, deși dușman neîmpăcat al Israelului, el era cel mai bun șef de stat pe care-l avusese vreodată Egiptul.

Deși în cei doi ani cît a stat la Ashkelon cunoscuse multă lume, nu-l vizitase nimeni acasă în afară de prietena lui, Mira, și un alt prieten, Albert Amiel, din Tel Aviv. De asemenea, în acești doi ani, lucrase foarte puțin și unii cunoscuți începuseră să se întrebe de unde își procura banii necesari pentru a trăi.

În cele din urmă, viața de trîndav, discuțiile prin cafenele și desele lui referiri la o eventuală călătorie în Italia, unde spunea că avea depuși bani, au atras atenția serviciului de contraspionaj israelian. Tot în perioada respectivă, i-a confiat Mirei că, întrucît nu găsea o slujbă pe măsura pregătirii sale, se gîndea că era mai bine să plece din Israel.

Serviciul de contraspionaj l-a luat în lucru și, la scurt timp după aceea, s-a constatat că primea un mare număr de scrisori recomandate din străinătate. Examenul de laborator a arătat că printre rînduri erau scrise cu cerneală simpatică instrucțiuni privind informațiile cu caracter militar pe care trebuia să le culeagă Iakovian. În același mod, datele culese erau trimise la niște adrese din Europa. Cînd contraspionajul și-a încheiat investigațiile și a strîns probele necesare, s-a ordonat arestarea lui Iakovian.

În anchetă s-a aflat că el era primul spion arab prins de contraspionajul israelian care acționase ca un „lup singuratic". Serviciile secrete egiptene investiseră luni de zile în pregătirea lui Iakovian în domeniul criptografiei, al microfilmărilor și al mijloacelor de comunicare în secret. I s-au predat lecții de organizare socială și politică, de geografie a Israelului, de ebraică. Pentru a-și construi legenda de evreu emigrat din Egipt, și-a

schimbat numele în Iţak Ben Solomon Jacky Kociuk, a început să viziteze sinagoga evreiască din Cairo şi chiar a acceptat circumciziunea.

Serviciile secrete egiptene i-au dat lui Iakovian un document de identitate cu care s-a prezentat la biroul O.N.U. din Cairo şi a solicitat un certificat de refugiat, sub pretextul că autorităţile refuzau prelungirea vizei sale de şedere în Egipt. Apoi, s-a adresat consulatului brazilian din Cairo, care i-a acordat viza de emigrare în Brazilia. În drum spre noua sa patrie, Iakovian şi-a consolidat legenda, împrietenindu-se cu familia Argaman. Ajuns la Rio de Janeiro, a început să viziteze sinagogile şi să frecventeze cercurile evreieşti, întreţinînd relaţii amicale mai ales cu tinerii evrei. Legătura sa în Brazilia era Aziz Es Said, şeful reţelei de spionaj egiptean din această ţară. Oficial, Aziz Es Said era cunoscut ca şef al *Agenţiei comerciale egiptene*. Cu ajutorul lui, Iakovian a primit documente de identitate braziliene în care, la rubrica naţionalitatea, i s-a trecut că era evreu. După cîtva timp de şedere în Brazilia, s-a adresat reprezentanţei diplomatice evreieşti din Rio de Janeiro şi şi-a exprimat dorinţa de a se stabili în Israel. Cererea i-a fost aprobată şi, curînd, a ajuns în Israel unde, aşa cum am văzut, după ce s-a convins că nu era suspectat de organul de contraspionaj israelian, a trecut la îndeplinirea sarcinilor pentru care fusese trimis.

La proces, Kobruk Iakovian a recunoscut opt dintre cele nouă capete de acuzare susţinute de procuror, fiind condamnat la 18 ani închisoare.

Serviciile secrete egiptene nu-şi desfăşoară activitatea împotriva Israelului numai cu spionii infiltraţi din exterior. Ele folosesc din plin şi pe conaţionalii lor din Israel, care au cetăţenie israeliană. Un exemplu în acest sens îl constituie cazul prelatului creştin de origine arabă Ioachim Al Antoni. Acesta, în calitatea lui de şef al bisericii copte din Israel, era o persoană stimată şi apreciată nu numai de credincioşii săi, dar şi de autorităţile israeliene, care niciodată nu avuseseră să-i re-

proşeze ceva. De altfel, după cum se ştie, arabii creştini sînt persecutaţi de egipteni, ceea ce face ca majoritatea coreligionarilor lor din Israel să fie loiali faţă de inamicul principal al Egiptului. Ca atare, atitudinea autorităţilor israeliene faţă de Al Antoni era conformă cu aforismul „duşmanul duşmanului meu îmi este prieten".

Aşadar, acestui preot creştin i s-a permis să treacă graniţa în Iordania cînd voia şi, în plus, i s-a acordat statut de persoană diplomatică, ceea ce însemna că el nu era controlat sau chestionat de către autorităţile de la frontieră.

Reşedinţa lui Al Antoni era la Jaffa, într-o locuinţă frumoasă din apropierea bisericii la care slujea. Duminica, biserica se umplea de credincioşi pe care Al Antoni îi cunoştea foarte bine, deoarece, în mod frecvent, aceştia îi cereau sfaturi atît în probleme spirituale, cît şi în chestiuni strict materiale. În timpul săptămînii, treburile bisericii erau lăsate în seama unui preot mai tînăr, deoarece Al Antoni avea obiceiul să călătorească prin ţară vizitîndu-şi credincioşii, arabii creştini, care se deciseseră să rămînă în Israel după războiul din 1948. În mod regulat, Al Antoni vizita Haifa, Nazaretul, Ierusalimul şi satele arabe, deşi credincioşii ar fi vrut să-l scutească de această oboseală. Al Antoni era un om vorbăreţ, accesibil, totdeauna interesat de ultimele evenimente petrecute în fiecare sat pe care-l vizita. Se părea că-i plăcea să fie la curent cu tot ce se întîmpla în ţară.

Dacă Ioachim Al Antoni ar fi fost mai precaut, probabil că activitatea lui nu ar fi fost descoperită, dar uşurinţa cu care trecea graniţa în Iordania, unde se întîlnea cu agenţii de legătură ai serviciilor secrete egiptene, precum şi respectul ce i se arăta la punctul de trecere de la poarta Mandelbaum, l-au făcut să fie prea încrezător în propriile forţe. Îşi formase convingerea că autorităţile israeliene nu ar fi îndrăznit niciodată să încalce statutul său de persoană diplomatică şi că nimeni nu bănuia că el vizita Iordania şi în alte scopuri decît pentru rezolvarea problemelor bisericii copte din cele două ţări vecine.

Într-o dimineață de iarnă, în anul 1957, în timp ce înaltul prelat se îndrepta cu mașina spre graniță, a intrat de serviciu vameșul Abba Manilewitz. Sergentul de poliție Malka studia niște hîrtii. Aceasta era situația cînd la punctul de control a apărut automobilul lui Al Antoni. Manilewitz l-a recunoscut imediat, lîngă șofer, pe preot, iar în spatele lui pe însoțitor, fiecare avînd cîte o servietă voluminoasă în brațe. Vameșul și-a amintit că în legătură cu Al Antoni citise ceva în niște însemnări de serviciu. A căutat într-un dosar nota respectivă și a aflat că Al Antoni deținea de 16 ani funcția de șef al bisericii copte din Israel și că, recent, fusese ales să conducă și biserica coptă din Iordania. El și-a mai amintit apoi că ultima dată Al Antoni declarase că va sta în Israel o lună jumătate, înainte de a trece din nou în Iordania și, după cum reieșea din documente, perioada de timp declarată nu expirase încă.

Manilewitz a ezitat înainte de a-i cere bagajele lui Al Antoni pentru a le controla, deoarece nu era ușor să faci acest lucru cu o persoană ce se bucura de statut diplomatic. Suspiciunea i-a dat însă curaj și, cînd l-a rugat pe prelat să-i arate conținutul servietei, acesta cu greu și-a ascuns supărarea. Al Antoni l-a întrebat pe vameș ce s-a întîmplat, deoarece 15 ani de zile nimeni nu-l controlase la trecerea granitei. Manilewitz i-a răspuns că era un control obișnuit și l-a întrebat dacă avea ceva de declarat. Răspunsul a fost negativ. Vameșul i-a cerut să deschidă servieta și a găsit în ea trei anuare israeliene și cîteva hîrtii scrise în limba arabă. Pentru că nu știa de ce avea nevoie prelatul de trei anuare și ce scria pe hîrtiile în limba arabă, vameșul a cerut sprijinul sergentului Malka, care a ordonat o percheziție completă. Această situație l-a supărat teribil pe Al Antoni, care i-a amenințat atît pe vameș cît și pe polițist că se va plînge președintelui Israelului și ministrului cultelor pentru încălcarea flagrantă a imunității sale diplomatice. Apoi s-a repezit la niște hîrtii întinse pe masă, le-a luat și a fugit cu ele într-un W.C. Cînd a ieșit de acolo a declarat supărat că nu mai pleacă în Iordania. Cîteva bucățele de hîrtie din documentele rupte în W.C., pe care apa nu le luase, atestau

natura compromițătoare a lor. În această situație, s-a trecut la percheziția corporală amănunțită. Sub fotografia actului său de identitate s-a găsit un cifru scris cu cerneală verde.

În anchetă, Al Antoni a negat că desfășura activitate de spionaj împotriva Israelului. El a motivat prezența documentelor asupra lui prin aceea că voia să scrie o carte despre Israel. Potrivit celor declarate de el, datele și documentele le obținuse de la unii dintre credincioșii săi care fuseseră înalți demnitari pe timpul mandatului britanic asupra Palestinei și, în această calitate, cunoșteau o seamă de informații strict secrete. Alte detalii le aflase de la restul credincioșilor, în timpul călătoriilor prin țară. Aceste răspunsuri nu i-au mulțumit pe anchetatori. Ei bănuiau că prelatul făcea parte dintr-o rețea de spionaj, dacă nu era chiar unul dintre conducătorii ei. S-a hotărît reținerea lui și continuarea cercetărilor. A fost închis într-o celulă împreună cu doi contrabandiști arabi, care aveau să fie eliberați în scurt timp. Unul dintre aceștia, pe nume Ahmed Abu Marish, urma să se înapoieze în Iordania. După mai multe tatonări, Al Antoni l-a rugat pe Ahmed Abu Marish ca la înapoierea în Iordania s-o anunțe pe o oarecare persoană din această țară despre arestarea sa. Contrabandistul avea o concepție aparte despre lume, pe care el o împărțea în două categorii de oameni : cei care îi puteau fi de folos și cei de pe urma cărora putea să aibă neplăceri. Pe Al Antoni l-a trecut în cea de-a doua categorie și s-a hotărît să spună israelienilor tot ce afla de la prelat, pentru a nu fi amestecat în încurcăturile acestuia. În consecință, a început să-i cînte în strună și i-a spus lui Al Antoni că el cunoștea cîțiva ofițeri din legiunea arabă. Printre alții, el l-a numit și pe un oarecare Sadek Nazif, un ofițer care reprezenta Iordania în comisia mixtă de armistițiu.

Cînd a auzit acest lucru, Al Antoni s-a luminat la față și a exclamat : „Alah te-a trimis la mine ca să lucrăm pentru sfînta cauză arabă. Cînd ajungi la Ierusalim, du-te la Nazif și spune-i că preotul copt este în închisoare. Nimeni nu știe nimic despre activitatea lui. Este anchetat zi și noapte, dar este tare ca stînca. Nu a divulgat nimic". În continuare, Al Antoni l-a

rugat pe Abu Marish să-i sugereze lui Nazif ideea ca țările arabe să ceară prin O.N.U. eliberarea lui. Totodată, el i-a înmînat un mesaj pe care Marish urma să-l ducă bisericii copte din Iordania. În mesaj scria : „Preotul vostru a fost arestat. Nu vă faceți griji, el nu vorbește. În ceea ce privește hîrtiile găsite asupra lui, a spus că voia să le folosească ca material documentar pentru o carte despre Israel. Ancheta continuă, dar preotul vostru nu va spune nimic mai mult. Vă veți convinge de acest lucru. Avertizați-i pe ceilalți".

În loc să ducă acest mesaj la destinație, Marish l-a predat poliției israeliene. Procesul care a avut loc s-a ținut cu ușile închise, astfel încît nu s-a aflat valoarea informațiilor culese de Al Antoni pentru serviciile secrete arabe. Hîrtiile și documentele găsite asupra sa, precum și mărturia lui Marish, privind discuțiile sale cu acuzatul, mesajul pe care acesta i-l dăduse pentru biserica coptă din Iordania, constituiau dovezi suficiente pentru a îndreptăți acuzația de spionaj.

La proces a devenit cunoscut faptul că Al Antoni era în legătură cu serviciile secrete arabe din anul 1956, cînd au avut loc cele mai multe raiduri ale fedainilor împotriva așezărilor de la granița israeliană. Aceste incursiuni erau lansate din Iordania și Liban, iar întreaga activitate a comandourilor se afla sub conducerea a doi ofițeri de informații egipteni. În Iordania, conducerea raidurilor o avea colonelul Azzam Hilmi Al Mirzi, iar în Liban, căpitanul Ali Halil. Aceștia au aranjat o întîlnire cu Al Antoni, în timpul uneia din numeroasele sale vizite în partea arabă a Ierusalimului. Ofițerii egipteni i-au transmis lui Al Antoni salutări de la șeful bisericii copte din Egipt, precum și o scrisoare din partea acestuia, prin care era rugat să sprijine „cauza sfîntă" a arabilor. Ulterior, întîlnirile lor s-au repetat.

Al Antoni a recunoscut la proces aceste întîlniri, dar a încercat să lase impresia că a fost un agent dublu. Manevrele lui nu au reușit, deoarece autoritățile israeliene au adus probe elocvente cu privire la modul cum acuzatul culegea informații cu caracter secret. El dispunea de o vastă rețea de agenți și

folosea biserica din Jaffa ca o acoperire a activității sale. Tribunalul l-a condamnat la 12 ani închisoare. Nu a ispășit din aceștia decît șapte, pentru că, la 20 noiembrie 1964, a fost eliberat și astăzi trăiește la Cairo.

În sfîrșit, o ultimă acțiune a serviciilor secrete egiptene, pe care o mai relatăm în prezenta lucrare, este cea cunoscută sub numele de „Spionul din valiza diplomatică".

În ziua de 18 noiembrie 1964, la orele 17 și 50 de minute, o ploaie măruntă cădea pe *Fiumicino*, aeroportul internațional din capitala Italiei. Pe pista numărul șase tocmai se termina încărcarea bagajelor în avionul Comet al companiei *United Arab Airlines*, ce urma să-și ia în curînd zborul spre Cairo. Aparatul avea două ore întîrziere și reactoarele sale erau deja puse în funcțiune. În acel moment, o camionetă a companiei egiptene U.A.A. a intrat cu mare viteză pe pistă și s-a oprit sub aripa avionului. Din ea au sărit doi oameni care s-au legitimat ca funcționari ai ambasadei egiptene și i-au rugat pe încărcătorii italieni să ia din camionetă un cufăr și să-l încarce de urgență în avion. Dimensiunile cufărului erau oarecum neobișnuite : aproximativ 1,50 m lungime, 0,60 m lățime și tot atîta înălțime. Pe o etichetă mare se puteau vedea inscripțiile clare în franceză, engleză și arabă : „Valiză diplomatică — Ambasada R.A.U. din Roma". Destinația : „Ministerul Afacerilor Externe — Cairo". Aceasta însemna că vama italiană trebuia să-l considere obiect intangibil și nu putea să-l deschidă decît în prezența unui reprezentant al ambasadei respective. Potrivit convențiilor internaționale, un colet constituind „valiză diplomatică" nu poate conține decît documente diplomatice sau obiecte de folosință oficială.

„Grăbiți-vă", îi îndemna pe hamali unul din cei doi care veniseră cu cufărul. „Încărcați-l cît mai repede, avionul pleacă imediat". Italienilor li s-a părut stranie pretenția egiptenilor ca „valiza diplomatică" să fie pusă în avion în compartimentul destinat transportului animalelor. Dar nu au avut timp să se gîndească prea mult la aceasta pentru că, ridicînd cufărul, unul

dintre hamali a auzit gemete care proveneau din interiorul lui. În mod discret, el s-a îndepărtat puțin de camionetă și i-a cerut inspectorului vamal care controla încărcătura avionului să vadă miraculosul obiect. Și vameșului i s-a părut că aude zgomote suspecte, care semănau foarte bine cu gemetele unui om. Cei doi egipteni păreau vizibil jenați de atenția care se acorda „valizei diplomatice", iar la întrebarea vameșului cu privire la conținutul cufărului au răspuns că înăuntru se găseau niște instrumente muzicale, ce erau trimise la Cairo pentru a fi reparate. Unul dintre cei doi funcționari egipteni și-a pierdut răbdarea și, împingîndu-l brutal pe vameș, a cerut hamalilor să încarce cît mai repede valiza, deoarece pleca avionul. Vameșul nu s-a lăsat intimidat și, cînd și-a lipit urechea de cufăr, a auzit o voce slabă care striga în engleză, franceză și italiană : „Ajutor ! Asasinii !". Vameșul a trimis îndată după șeful său, ordonînd, totodată, să nu se încarce cufărul respectiv în avion. În acea clipă, unul din egipteni a sărit în camioneta cu care venise și a demarat rapid, în timp ce colegul său a fost imediat înconjurat de italieni. Doi dintre aceștia au avut prezența de spirit să sară într-o Alfa Romeo roșie, care se afla pe pistă, lîngă avion, lansîndu-se în urmărirea camionetei. Fugarul a fost ajuns din urmă, prins și condus la poliția din Ostia, unde între timp fusese adusă și „valiza diplomatică", împreună cu celălalt egiptean. Sub supravegherea comisarului s-au rupt sigiliile și s-a ridicat capacul valizei. Înăuntru se afla un bărbat ghemuit și legat fedeleș. Cufărul era capitonat și prevăzut cu cîteva orificii pentru aerisire. Individul stătea cu genunchii strînși, cu mîinile legate la spate, îmbrăcat doar într-un pantalon și o cămașă, desculț și cu labele picioarelor fixate pe unul din pereții laterali ai cufărului. Dinăuntru se degaja o căldură insuportabilă și un miros de anestezic. Era limpede pentru toată lumea că acest cufăr fusese special construit și amenajat ca să transporte prizonieri. El era prevăzut cu niște curele bine fixate, care permiteau legarea victimei, cu o cască pentru sprijinirea capului, cu umerași și cu o perniță dorsală pentru amortizarea izbiturilor, cu o curea ventrală și cu o serie de șireturi.

După gradul de uzură al echipamentului interior se părea că acest cufăr mai fusese folosit de cîteva ori.

Individul a fost scos de acolo și, în contact cu aerul, și-a pierdut cunoștința. Medicul adus la fața locului i-a aplicat un tratament de reanimare. Fusese drogat și nu putea vorbi coerent, delira și voma. În cele din urmă, și-a revenit și astfel a putut începe interogatoriul, care urma să fie continuat a doua zi la poliția din Roma. Interogatul pretindea că se numea Joseph Dahan, născut în Maroc la 5 martie 1934, și că fusese naturalizat israelian. Asupra lui a fost găsit un pașaport marocan, eliberat la Damasc în 1961. După spusele lui, sosise la Roma cu cîteva zile în urmă. În timp ce se afla la o masă din localul *Café de Paris*, în plin centrul Romei, a fost zărit de funcționarii ambasadei egiptene, care-l cunoșteau, deoarece lucrase cu ei în calitate de interpret. Egiptenii se așezaseră la masa lui și îi oferiseră mai multe feluri de băuturi alcoolice, care îl amețiseră bine. Își amintea că, în acea stare, a fost dus de cei doi egipteni într-o vilă de la marginea Romei, unde petrecuse noaptea și dimineața următoare. I s-a dat să bea un ceai cu un gust ciudat și nu a mai simțit nimic altceva decît că i se făceau niște injecții. Pierzîndu-și cunoștința, s-a trezit abia cînd era legat și înghesuit în cufăr. Drogurile trebuiau să-l țină adormit în avion pînă aproape de Cairo, dar, întrucît decolarea întîrziase cu două ore, efectul lor trecuse mai repede decît ar fi fost nevoie.

De ce fusese răpit Joseph Dahan ? După părerea lui, pentru că, în calitatea pe care o avusese de interpret al ambasadei egiptene din Roma, intrase în posesia unor date secrete privind pe de o parte organizarea serviciilor de informații secrete egiptene, iar pe de altă parte furniturile militare procurate de R.A.U. din Italia și din alte țări occidentale. Dar anchetatorii italieni nu au dat crezare celor declarate de Dahan, întrucît în cursul interogatoriului făcuse unele declarații contradictorii. O dată declarase că venise la Roma de la Neapole, unde trăise sub un nume fals, iar altă dată că sosise direct de la Frankfurt. Scopul declarat al venirii sale la Roma era de a încasa o mare

sumă de bani de la un individ al cărui nume a refuzat să-l dezvăluie. Poliția italiană se întreba, fără să găsească răspuns, dacă Joseph Dahan poseda, într-adevăr, asemenea informații compromițătoare despre Egipt, care să-i atragă sechestrarea în cufărul ce avea destinația Cairo „par avion".

Aceasta fiind situația, italienii au hotărît să afle cine era în realitate Joseph Dahan. Nici o ambasadă din Roma nu-l revendica. Marocul se ferea să se amestece în această afacere rocambolescă. Autoritățile israeliene declarau că individul le era necunoscut. Ziariștii din Roma difuzau știri potrivit cărora Dahan era un „periculos agent dublu sau chiar triplu", lucrînd pentru serviciile secrete egiptene, cărora le vindea secrete israeliene și informînd, în același timp, organizația N.A.T.O. atît despre secretele israelienilor, cît și despre cele ale egiptenilor.

Între timp, cei doi funcționari ai ambasadei egiptene din Roma, care escortaseră cufărul la aeroport, Abdel Moseim El Neglawy și Selim Osman El Sayad, ambii avînd calitatea de primi secretari la ambasadă, dar aparținînd, fără îndoială, serviciilor secrete, au fost declarați persona non grata și expulzați. Ca urmare, ambasadorul egiptean, Ahmed Naguib-Hashin, a înaintat un protest viguros, sub formă de notă diplomatică, Ministerului Afacerilor Externe italian. În această notă, el susținea sus și tare că poliția italiană înlocuise valiza diplomatică obișnuită cu un cufăr cu aspect similar, dar în care se găsea spionul israelian Joseph Dahan. Ambasadorul egiptean a fost convocat de urgență la Ministerul Afacerilor Externe, unde șeful protocolului, contele Guerino Roberto, a protestat energic împotriva versiunii date de ambasador și a cerut o seamă de explicații.

Pentru a pune capăt speculațiilor în legătură cu cazul Dahan, Nicolas Scire, șeful brigăzii mobile a prefecturii poliției din Roma, a declarat ziariștilor că serviciul italian de contraspionaj a primit misiunea să lămurească acest caz, investigînd, la nevoie, și în străinătate. Nu după mult timp, o telegramă expediată din Ierusalim arăta că adevăratul nume al lui Joseph Dahan era Mordekhai Massud Luk. El se născuse în 1933 în

Marocul spaniol și în 1949 emigrase în Israel, unde se căsătorise și devenise tată a patru copii. Soția sa, de origine irakiană, trăia în localitatea Petah Tikva, aproape de Tel Aviv. Tîmplar de meserie, Luk era cunoscut ca fiind un om necinstit. El falsificase niște documente și comisese o serie de furturi, pentru care fusese condamnat la 2 ani și jumătate închisoare.

Adevărata identitate a lui Luk fusese descoperită cu ajutorul amprentelor digitale, puse de poliția italiană la dispoziția celei israeliene. Autoritățile israeliene îl acuzau pe Luk că era agent al serviciilor secrete egiptene, dezmințind cu tărie orice legătură între serviciile secrete israeliene și acest individ. O sursă oficială lăsa să se înțeleagă că Luk urma să facă obiectul unei cereri de extrădare din partea guvernului israelian.

Investigațiile contraspionajului italian au continuat și au scos la iveală dispariția misterioasă a mai multor agenți israelieni care acționau în Italia. Potrivit spuselor unui fost ofițer al serviciilor secrete egiptene, acest tip de „valiză diplomatică" a fost amenajat în 1958 de un fost colonel S.S., Helmut Herbinger. Dar nu numai ambasada egipteană din Roma era dotată cu asemenea „valize diplomatice". Ceva asemănător exista și la ambasadele din Beirut și Bonn.

Astfel, în ianuarie 1964, un ofițer egiptean, maiorul Nabel Metwai, a dispărut de la domiciliul său din Beirut. El fugise în Liban, unde obținuse azil politic, datorită faptului că, ridicîndu-se împotriva guvernului egiptean, se temea că va fi arestat. Ultima dată cînd a fost văzut, ieșea din casă în tovărășia a doi necunoscuți. Potrivit unor martori, bine informați cu privire la acțiunile serviciilor secrete egiptene, ofițerul ar fi fost drogat și transportat, tot într-o „valiză diplomatică", la Cairo. Aici a fost judecat, condamnat și executat.

Cufărul de la Bonn a servit, la 12 septembrie 1962, la răpirea fizicianului german Heinz Krug, acțiunea desfășurîndu-se în orașul München. Krug era în legătură cu serviciile secrete egiptene și lucra la Institutul de cercetări spațiale din Stuttgart, fiind specialist în problemele privind rachetele cu combustibil lichid. În ziua răpirii, Krug se afla la München în

tovărășia unui individ de origine egipteană. Trei zile mai tîrziu, mașina lui a fost găsită abandonată pe o stradă din oraș. Cercuri bine informate afirmă că fizicianul a fost răpit și transportat la Cairo cu ajutorul cufărului. Serviciile secrete egiptene îl bănuiau că intrase în legătură cu cele israeliene, care i-ar fi oferit condiții mai avantajoase de colaborare.

Revenind la cazul lui Luk, adăugăm că serviciile de contraspionaj italiene și-au extins mult investigațiile, ceea ce le-a permis să descopere că, la Neapole, Luk întreținuse legături amoroase cu nu mai puțin de patru femei, dar că, dintre toate, numai una, Edith Domula, o nemțoaică de 19 ani, i-a reținut mai mult atenția. Această tînără era bine cunoscută în cercurile ofițerilor de la bazele N.A.T.O. din Neapole. Percheziția efectuată la domiciliul lui Luk a scos la iveală, de asemenea, mai multe costume de haine de cea mai bună calitate, numeroase fotografii de femei și un inel gros cu ascunzătoare pentru otravă sau microfilme. În plus, Interpolul a informat poliția italiană că Luk fusese în mai multe rînduri la Frankfurt, Bâle și München. În mai puțin de o săptămînă de la episodul petrecut pe aeroportul *Fiumicino*, anchetatorii italieni au ajuns la concluzia că în cazul respectiv era vorba de un cetățean israelian care-și trădase țara pentru a servi Egiptul și care, ca urmare a unei neînțelegeri cu stăpînii săi, fusese obiectul unei răpiri. Pentru că nu adusese nici o atingere intereselor Italiei, s-a dat curs cererii de extrădare formulată de către Israel.

Ajuns în Israel, Luk a fost judecat și condamnat la închisoare. Așa după cum s-a mai arătat, el era o veche cunoștință a poliției, încă înainte de a lua legătura cu egiptenii. Fie din motive familiale, fie că a vrut să scape de creditori sau de urmărirea poliției, cert este doar faptul că în 1961, luînd parte la manevrele armatei israeliene din regiunea Gaza, Luk a dezertat, cerînd azil politic egiptenilor. După cîteva luni, petrecute în închisoarea din Cairo, Luk a fost pus în libertate. Într-una din zile, soția sa, ascultînd emisiunea postului de radio Cairo adresată israelienilor, a recunoscut vocea spicherului ca

fiind cea a lui Luk. Pe un ton violent, el ataca guvernul israelian.

În timp ce Luk se afla în închisoare, serviciile secrete egiptene au intrat în acțiune, deoarece el cunoștea cîteva limbi străine, avea o înfățișare de sportiv și era destul de inteligent, spre a prezenta interes pentru ele. S-a acționat deci asupra lui și, după ce a acceptat propunerea de a deveni agent, a fost scos din închisoare și trimis mai întîi la un centru de instruire specială, unde a stat șase luni. Apoi a fost trimis în Franța, Elveția, R. F. a Germaniei, Italia cu misiunea de a contacta cetățenii israelieni care călătoreau prin Europa și de a puncta pe unii dintre aceștia în vederea recrutării lor. Din discuțiile purtate cu ei, Luk reținea numele lor, domiciliile, profesiile, ocupațiile, părerile despre evenimentele interne din Israel. Evident, era instruit să-i descopere și pe agenții israelieni din Europa, care acționau la adăpostul funcțiilor diplomatice sau de altă natură.

Luk dispunea de două pașapoarte, pe care le folosea în funcție de necesități. Într-unul îl chema Mohamed Hamdi Habal și era cetățean egiptean, iar în celălalt Joseph Dahan, de naționalitate marocană.

În anii 1962-1963, Luk a lucrat pentru egipteni mai ales în Germania și Elveția. Se pare că în această perioadă el a jucat un rol auxiliar pe lîngă agenții a căror misiune consta în recrutarea unor savanți și tehnicieni germani care să lucreze pentru industria de armament egipteană. La 1 ianuarie 1964, venind din Austria, Luk a intrat în Italia și s-a instalat la Neapole, unde s-a angajat ca ghid turistic. Fire ușuratică, el nu prea punea suflet în ceea ce făcea, cheltuind în schimb mai mult decît cîștiga. Pentru a putea duce și în continuare o viață ușoară, s-a decis să meargă la Roma, să ceară ambasadei egiptene, care îl avea în legătură, să-i mărească retribuția. Deoarece răspunsul primit la această cerere a fost că și așa primea foarte mult în raport cu valoarea informațiilor furnizate, Luk a trecut la amenințări, spunînd că israelienii l-ar plăti mai bine pentru anumite servicii. Agentul era deci nemulțumit, situație în care

nu se mai putea avea încredere în el. Ca atare, a devenit „bun pentru valiza diplomatică". Trebuia expediat imediat la Cairo.

Este necesar totuși să spunem că descoperirea lui Luk în „valiza diplomatică" egipteană nu a fost întîmplătoare. Contraspionajul italian avea cunoștință de sechestrarea lui Luk de către egipteni și luase toate măsurile pentru a împiedica dispariția acestuia, atît clădirea ambasadei cît și funcționarii egipteni fiind puși sub o strictă supraveghere. De asemenea, oficiul de vamă al aeroportului *Fiumicino* a primit instrucțiuni să examineze cu cea mai mare grijă orice colet care avea destinația Egipt. Așa s-a întîmplat deci că, în loc să ajungă la stăpînii săi din Cairo, unde urma să-și primească pedeapsa cuvenită, poate capitală, Luk avea să se trezească într-o închisoare israeliană.

DIN AMINTIRILE UNUI FOST OFIȚER DE INFORMAȚII EGIPTEAN

Aparțin unei familii nobile : tatăl meu, Mohamed Abd el Maguid Shaker, era bei, adică fiu de pașă. Încă de mic, cu banii de buzunar pe care-i căpătam de la rude, căci tatăl meu murise pe cînd eram copil, am început să cumpăr cărți polițiste și de spionaj. Pe vremea aceea, ezitam între două meserii : doream să fiu pilot de vînătoare, dar mai atrăgătoare mi se părea activitatea de spion. Așteptînd clipa în care urma să iau o hotărîre, citeam cu nesaț lucrările englezului Conan Doyle, părintele spiritual al lui Sherlock Holmes.

În anul 1947, cînd am terminat liceul comercial, vorbeam araba, engleza, italiana și franceza. Dar, cu toate că aveam de acum o profesie, doream să plec în Anglia, unde să mă înscriu la o școală de piloți. Nu am putut totuși să-mi realizez această dorință, întrucît tutorele meu îmi tocase averea pe care mi-o lăsase tata. În acest caz, nu mai aveam altă opțiune decît spionajul. Lecturile polițiste îmi înfierbîntaseră capul. Mă vedeam deja cutreierînd lumea, cu buzunarele pline de secrete de stat și cu o valiză cu fundul dublu în mînă.

Activitatea în calitate de detectiv mi-am început-o la vîrsta de 18 ani, cînd, într-o zi, mi-am luat inima-n dinți și m-am adresat patronului unei agenții de detectivi particulari, *Joe's Investigations* (Investigațiile lui Joe), din Alexandria, care m-a cooptat în una din echipele ce supravegheau magazinele cu autoservire, unde se produceau numeroase furturi. După cîteva luni, datorită unor succese pe care le repurtasem în această activitate, am fost avansat și detașat la secția a cărei speciali-

tate era filajul. În timpul misiunilor, aveam în dotare un aparat de fotografiat special, ce-l purtam mascat într-un ziar împăturit și în care făcusem un mic orificiu pentru obiectiv.

În vremea aceea, sora mea, o tînără încîntătoare, l-a cunoscut pe Mahmud Khalil, ofițer în aviația regală, care avea să-i devină în curînd soț.

După ce ne-am înrudit, cumnatul meu, în cursul unei conversații pline de aluzii și subînțelesuri, mi-a propus să-i urmez exemplul și să mă înrolez în serviciul secret egiptean, pe atunci în curs de constituire.

De fapt, în prima lui structură, acest serviciu de informații egiptean se reducea la *Secret Service of the Royal Air Force* (Serviciul secret al aviației regale), în fruntea căruia se aflau Ali Sabri, director, Hassan Kheiri, vărul regelui Faruk, și cumnatul meu, Mahmud Khalil.

Am ascultat sfatul dat de Mahmud Khalil, care m-a prezentat directorului. Acesta m-a privit îndelung și mi-a spus cu multă bunăvoință că eram avantajat în această carieră de faptul că nu aveam figură de egiptean și în plus cunoșteam mai multe limbi străine. După părerea sa, aveam să aduc multe servicii cauzei arabe.

În vremea aceea, serviciul secret egiptean nu știa exact pe cine să lucreze și de ce. Politicienii egipteni încercau să elaboreze o concepție care să stea la baza activității serviciului secret, orientîndu-ne atenția asupra străinilor și cerîndu-ne să strîngem maximum de informații despre Israel. Totuși, noi mai eram încă niște amatori și nu ne vedeam de treabă cu toată seriozitatea.

Într-una din zile, regele și-a manifestat dorința să cunoască pe toți agenții nou recrutați, printre care mă număram și eu. Regele ne-a primit la Cairo, în palatul său. De fapt, este un fel de a spune că ne-a primit. Numai cei trei șefi au avut onoarea să dea mîna cu el. Cît despre mine și cei șapte colegi, am fost onorați cu un scurt gest al mîinii, căruia i-am răspuns prin salutul militar regulamentar. După aceea, șefii noștri l-au urmat pe rege în cabinetul primului aghiotant. În acest timp,

noi aşteptam în anticameră. Din cele ce am putut auzi prin uşă şi după cum am aflat ulterior, întrevederea a fost furtunoasă. Cei trei şefi ai serviciului secret îşi apăraseră punctul de vedere. După părerea lor, activitatea principală a noului organ trebuia să constea în urmărirea străinilor care trăiau în Egipt şi a tuturor acţiunilor statului Israel. Regele era însă de altă părere. Lui nu-i păsa de străini şi de Israel, el voia să ne ocupăm exclusiv de armată şi de depistarea ofiţerilor care complotau împotriva sa. De altfel, regele se îndoia de mai multă vreme de loialitatea marinei şi a aviaţiei, fapt pentru care cerea în permanenţă informaţii despre starea de spirit ce domnea în forţele militare regale. Nici Ali Sabri, nici Khalil nu ar fi îndrăznit să-i ţină piept regelui, care se enervase. Numai Kheiri, care ştia să profite de legăturile sale de rudenie cu regele, şi-a apărat cu curaj punctul de vedere. În cele din urmă, iritat, regele a pus brusc capăt întrevederii. Cîteva minute mai tîrziu, primul aghiotant regal, Fathi Omar, a ieşit din cabinet însoţit de şefii noştri şi a rostit cîteva cuvinte vagi, potrivit cărora trebuia să ne îndreptăm atenţia în egală măsură asupra Israelului, străinilor şi a armatei egiptene.

La o lună după acest incident, printr-unul din aghiotanţii săi, regele a recomandat încadrarea în serviciul nostru a unui anume Pat Domville, refugiat politic, fost comandant de escadrilă, înalt funcţionar al serviciilor secrete britanice. De fapt Domville, irlandez de origine şi naţionalist înfocat, îi ura pe englezi, care îl căutau pretutindeni. Socotit as în arta informaţiilor, el avea misiunea să-i ajute pe şefii noştri în organizarea şi instruirea serviciului. Îl recomanda pentru această activitate faptul că avea toate cunoştinţele necesare : cunoştea Orientul Apropiat ca pe propriul său buzunar, vorbea toate dialectele arabe şi era capabil să întocmească orice fel de hartă geografică sau tactică a oricărei regiuni a Israelului. Sprijinul pe care ni-l dădea acest specialist a fost întîmpinat cu entuziasm, căci ajunsesem deja la concluzia că metodele şi modul nostru de a acţiona erau prea meşteşugăreşti pentru o activitate atît de pretenţioasă ca cea desfăşurată de noi. Domville avea pe atunci

în jur de cincizeci de ani, era scund, slab, cu un păr blond spălăcit, dar cu o privire pătrunzătoare și de un entuziasm molipsitor. Am fost foarte încîntat cînd mi s-a comunicat că eram numit secretarul său.

Noul meu șef avea un stil propriu de muncă. Subordonații săi puteau veni oricînd la el acasă, unde, dacă voiau, serveau diverse băuturi sau mîncăruri de pe o masă care îi aștepta încărcată cu de toate în holul de la intrare. Era un bun orator și știa cum să-l facă pe interlocutor să spună tot ce îl frămînta. Repetînd ceea ce văzusem sau aflasem și răspunzînd întrebărilor precise pe care ni le punea, ne dădeam seama că văzusem și făcusem mai mult decît ne închipuisem. Domville poseda arta de a pune în valoare detaliile mărunte, la prima vedere nesemnificative, și de a trage concluzii din ele.

Pe atunci, serviciul nostru se împărțea în mai multe secții, fiecare ocupîndu-se cu o anumită problemă de bază. Astfel, prima secție se ocupa de comuniști și de organizația *Frații musulmani*, care, în numele Coranului, se opunea oricărei reforme. O altă secție, cu o organizare mai puțin rigidă, se ocupa de cele mai diverse probleme, în funcție de situațiile care apăreau la un moment dat, dar, în principiu, trebuia să supravegheze manifestările proisraeliene, să se ocupe de contrabanda cu armament și de starea de spirit din cadrul forțelor armate. Această structură generală a fost ulterior modificată, pe măsură ce au apărut alte probleme sau evenimente.

O anumită perioadă am lucrat în problema care privea comuniștii, dar, foarte curînd, am primit misiunea să mă ocup de marinarii străini și, cum majoritatea echipajelor navelor care acostau în portul Alexandria erau grecești, mi-am format o rețea de informatori începînd cu consulul Greciei și terminînd cu Guido Favia, nepotul unui armator din Alexandria. Pe fiecare vapor care acosta în acest port, Favia avea cîte un prieten, prin intermediul căruia putea afla părerile, faptele și gesturile membrilor echipajului. El culegea, mai ales, informații despre Israel, pe care le afla din discuțiile cu marinarii ce veneau de

la Haifa. Astfel, vasul *Hespera*, care făcea curse regulate între Grecia și Israel, via Alexandria, în mod normal trebuia să obțină autorizație de escală într-un port arab, dar Favia ne prevenise că, întrucît îl cunoștea bine pe steward, era stupid să secăm o sursă de informații pentru o chestiune de principiu.

La rîndul meu, și eu aveam aceleași păreri, astfel încît escalele *Hesperei* în portul Alexandria nu au încetat.

Îndepărtarea de la putere a regelui a adus o serie de schimbări și în conducerea serviciilor secrete egiptene. Astfel, Khalil a fost numit director al Serviciului de informații al forțelor aeriene militare cu sediul la Cairo, locul său din Alexandria devenind vacant. Cinstea de a ocupa acest post mi-a revenit mie, deoarece, prin intermediul lui Domville, avusesem ocazia să cunosc toată munca secției din Alexandria. Totuși, în ciuda faptului că eram persoana cea mai indicată să ocupe acest post, nu o puteam face, deoarece nu aveam pregătire militară. Astfel, a trebuit să mă înscriu la Academia militară din Cairo unde, timp de șase luni, o zi pe săptămînă, m-am prezentat la antrenamente de tir și seminarii al căror obiect îl constituia studierea și însușirea prevederilor regulamentelor militare.

În ceea ce privește munca, sarcinile erau clare : trebuia să ne ocupăm de comuniști, *Frații musulmani* și spionajul israelian. Pentru aceasta dispuneam de 25 de oameni, dintre care 15 erau salariații noștri permanenți, iar pe restul îi plăteam numai pentru informațiile furnizate. Dacă pentru comuniști și *Frații musulmani* înjghebasem deja cîteva rețele, în schimb în problema israeliană nu numai că nu aveam pregătiți destui agenți pentru a spune că desfășuram cît de cît o activitate, dar nu dispuneam nici de cadre în serviciu. Am raportat acest lucru la Cairo, care ne-a trimis să ne sprijine pe Iosif Spektarov, rus alb, de origine evreiască. Spektarov fusese o vreme șef al poliției politice din Alexandria, fapt ce făcea ca el să cunoască foarte bine problemele pe care le aveam de rezolvat. El lucrase tocmai în problema evreiască.

Este cunoscută și des folosită de către toată lumea recrutarea de informatori pe baza unor materiale compromițătoare. De asemenea, este cunoscut faptul că, în majoritatea cazurilor, relațiile amoroase sînt cele care asigură obținerea unor asemenea materiale. Ofițerii serviciului nostru secret deveniseră maeștri în acest gen de operații. Primul mare succes, obținut prin această metodă, datează din 1956, cînd S.U.A. au dat un mare ajutor moral Egiptului aflat într-o situație dificilă ca urmare a agresiunii anglo-franco-israeliene. Acest ajutor s-a datorat unui ambasador american care, în timp ce era acreditat la Cairo, ne căzuse în capcană. El admirase prea mult farmecele unei tinere pe care i-o prezentase Khalil și romanul lui de dragoste în fotografii color făcuse obiectul unui album editat cu multă discreție și de negăsit în comerț. La timpul potrivit, ambasadorul a aflat de existența acestei „opere de artă", precum și de faptul că guvernul său putea primi cîteva exemplare, dacă nu răspundea unor inițiative egiptene. Lecția a fost perfect înțeleasă și ambasadorul nu a scăpat nici o ocazie să-și exprime „stima și considerația sa pentru un guvern atît de conștient de răspunderile sale și atît de demn de cinste ca acela din Egipt".

De atunci, metoda a fost perfecționată continuu, iar serviciului i s-au pus la dispoziție mijloacele necesare. Astfel, numai pentru acest scop au fost „amenajate" în mod special trei apartamente. Un asemenea apartament se compunea, de regulă, din două sau trei camere, dintre care numai una servea scopurilor libertine. A doua era totdeauna încuiată cu o cheie pe care o aveau numai ofițerii serviciului secret. În această cameră se afla un aparat de filmare automată care, printr-o oglindă specială, filma tot ce se petrecea în camera vecină. Se mai găsea, de asemenea, un proiector cu raze infraroșii, invizibile pentru ochi, care asigura o iluminare permanentă, deși, dacă nu se foloseau ochelari speciali, nu se putea ști acest lucru.

Primul apartament făcea parte integrantă din *Clubul Schera City* și era situat în plin deșert, în spatele piramidelor. Acest club select era frecventat atît de elita socială din Cairo,

cît și de turiștii bogați care voiau să-și petreacă uneori noaptea acolo.

Al doilea apartament, tot atît de tixit cu aparate foto și de filmat ultrasensibile, închiriat pe numele lui Khalil, se găsea pe strada Kasr el Nil, deasupra cinematografului cu același nume.

Eu am avut sarcina să închiriez și să amenajez un al treilea apartament pe numele meu în luxosul cartier Zamalek, în plin Cairo. Acesta a fost destinat savanților germani, care erau invitați să-și petreacă orele de destindere acolo. „Distracțiile" ce se puneau la cale în acest apartament aveau să-i coste scump pe unii dintre ei. Întrucît mi se încredințase sarcina de a le asigura securitatea, am stat de vorbă cu savanții germani și le-am cerut să respecte cîteva reguli elementare. Astfel, le-am explicat că nu era bine să intre singuri seara în cabarete, am ordonat ca un polițist îmbrăcat civil să supravegheze în permanență locuința fiecăruia, iar alți patru să-i însoțească în toate deplasările. În felul acesta eram în măsură să previn atentatele al căror obiect puteau fi savanții germani și, de asemenea, să împiedic contactarea lor de către persoane răuvoitoare, dacă nu față de ei, cel puțin față de noi.

În calitate de gazdă, eu asiguram aprovizionarea cu hrană, răcoritoare, băuturi și animatoare. Pentru misiunile de acest gen, dispuneam de o echipă de animatoare recrutate și antrenate de mai multă vreme. Nu era vorba de femei vulgare sau de femei dornice de a se căpătui. Femeile care se declarau dispuse să lucreze în această calitate semnau un contract și deveneau, în acest fel, adevărate funcționare, depinzînd de serviciul de contraspionaj și neavînd dreptul să exercite vreo altă meserie. La început, ele primeau o indemnizație lunară de 30 de lire egiptene, salariu destul de onorabil în Egipt. După un stagiu de trei luni, salariul li se dubla, iar ulterior puteau ajunge să cîștige chiar și 100 de lire lunar. Pentru fiecare petrecere la care participau, li se mai adăuga cîte un spor de 10 lire. În plus, erau libere să primească daruri de la clienții lor. Recrutarea acestei adevărate polițiii feminine era asigurată de patronii și barmanii principalelor localuri de noapte din

Cairo. Tinerele animatoare trebuiau să îndeplinească trei condiții : să aibă un fizic plăcut, să știe să susțină o conversație, să nu fie evreice.

La scurt timp după venirea mea la Cairo, am primit ordin să mă ocup de obținerea unor materiale compromițătoare în legătură cu o înaltă personalitate străină, despre care serviciul secret deținea informații certe că-i plăceau femeile. Pentru a duce la îndeplinire această delicată misiune, dispuneam de fonduri nelimitate. Aveam nevoie de o femeie frumoasă, un loc de „rendez-vous" bine ales și pregătit, de condiții favorabile și de puțin noroc. Alegerea femeii nu a ridicat nici o problemă. Am ales una dintre animatoarele mele, o grecoaică superbă, de 27 de ani, Beba, blondă ca spicul de grîu și foarte cinică. I-am mărit leafa la 250 de lire lunar, cu condiția să-mi stea zi și noapte la dispoziție. Pe de altă parte, am închiriat două apartamente, unul la Heliopolis, altul la Cairo, pe care, literalmente, le-am înțesat cu camere de filmare automată. Rămînea să creez ocazia. Am aflat că respectiva personalitate venea adesea să-și petreacă seara la un cabaret din Cairo însoțită, bineînțeles, de un secretar. Am început să frecventez cu asiduitate acest local, instalîndu-mă pe cît posibil la o masă apropiată de cea a respectivei persoane, cu care, nu de puține ori, angajam conversații amicale. Între timp, am contactat și recrutat un egiptean cu înfățișare de proxenet. În sfîrșit, într-o seară, după ce planul de acțiune fusese bine pus la punct și însușit, am luat măsuri ca portarul localului să fie înlocuit cu un agent de-al meu. Scenariul a fost respectat de toți cu o rigurozitate exemplară. Primul act : egipteanul și Beba se prezintă la ușa localului. Actul doi : portarul mă anunță cu voce tare, astfel încît să fie auzit și de comesenii din jurul meu, că domnul Tadros și soția vor să mă vadă. Actul trei : falsul Tadros și Beba intră și se așază la masa mea. Tratez cu ostentație pe egiptean, ca pe un nimic. Conversez cu voce înceată cu Beba, căreia îi arunc priviri semnificative. Apoi, pîndind momentul în care obiectivul se uită la noi, strecor în mîna lui Tadros un teanc de bancnote. Actul patru : Tadros ne părăsește, dar blonda rămîne cîteva mi-

nute cu mine, ca pentru a conveni asupra unei întîlniri. Apoi pleacă. Actul cinci : Obiectivul și secretarul său, care urmăriseră cu toată atenția ce se întîmpla la masa mea și remarcaseră farmecele grecoaicei, îmi declară cu invidie că în noaptea aceea voi fi fericit. Eu, arborînd o mină blazată, remarc neglijent că, personal, nu prea sînt încîntat de blonde. Piesa era deacum pusă în scenă și totul avea să meargă ca pe roate. Am fost de mai multe ori la local și am făcut totul ca să fiu cu masa cît mai aproape de cel care mă interesa. Apoi, într-o seară, am aranjat să fiu chemat la telefon. M-am întors la masă și, cerînd scuze încîntătoarei mele tovarășe și celorlalți meseni, le-am spus că eram nevoit să-i părăsesc, deoarece se ivise o chestiune de familie foarte urgentă. Beba a rămas în continuare cu cei doi. Obiectivul i-a propus o întîlnire. Ea a făcut, la început, cîteva mofturi, atît cît era necesar, dar a sfîrșit prin a se lăsa convinsă și a sugerat să se întîlnească în una din serile următoare în apartamentul unei rude ce locuia la Heliopolis, deoarece era mai discret. Propunea acest loc pentru că eu nu știam de el, iar ruda ei plecase pentru o lună în Grecia, la părinți, lăsîndu-i în grijă apartamentul. Cînd a aflat că această cursă a funcționat perfect, șeful serviciului a fost atît de mulțumit, încît i-a oferit Bebei o brățară de aur și o primă de 500 de lire.

A venit și seara întîlnirii. Din punct de vedere tehnic, planul meu se înfăptuia fără greș. Aparatele de fotografiat funcționau ireproșabil, iar albumul de fotografii se îngroșa mereu. Am primit ordin să finalizez acțiunea. În seara stabilită, împreună cu un ofițer, pe nume Selim Taher, înzestrat cu un aparat de fotografiat dintre cele mai perfecționate, și cu un alt ofițer din justiția militară m-am dus la apartamentul Bebei. În apropiere, mă mai așteptau încă cîțiva agenți. În momentul în care am năvălit în apartament, obiectivul era dezbrăcat în pielea goală. A fost așa de surprins, încît n-a putut să spună decît „Cum îndrăzniți ?". Era o scenă burlescă. În buzunarul hainei obiectivului am găsit un carnet care conținea peste 20 de adrese ale unor fete de moravuri ușoare. Vă puteți închipui cît de ușor a fost restul.

Se știe că Sudanul a fost mult timp mărul discordiei dintre Franța și Anglia. Cea care a reușit, pînă la urmă, să se impună, a fost Anglia. Din 1950, autoritatea britanică începe însă să fie contestată și Sudanul devine un cîmp de activitate a spionajului internațional. Pe atunci era un lucru normal ca toți agenții secreți egipteni să lucreze cîte o perioadă de timp la Khartum. Așa s-a întîmplat și cu mine. Am activat în această țară aproape doi ani. În 1953, serviciul nostru avea la Khartum două rezidenturi, una condusă de un avocat sudanez, iar cealaltă avîndu-l în frunte pe Zulfikar Sabri. Totuși, guvernul de la Cairo nu era mulțumit de rezultatele obținute de rezidenturile aflate în Sudan, ceea ce a dus la deschiderea la Khartum a unei case comerciale avînd un capital de 20 000 de lire. Numele acestei case comerciale era *Atlantic Trading Company*, iar conducerea ei mi-a revenit mie. Misiunea mea consta în recrutarea unei rețele care să corespundă scopurilor urmărite de noi și, totodată, în inițierea acțiunilor pentru contrabalansarea influenței britanice asupra oficialităților. Așa după cum am mai spus, Khartumul devenise, în perioada aceea, unul din cele mai importante centre ale spionajului internațional. Locul de întîlnire, aproape oficial, al spionilor, era un cabaret cu două baruri. Aici fiecare serviciu secret își avea loja sa rezervată. Seara ne adunam cu toții în acest local, unde ne salutam ironic de la o lojă la alta, căutînd, totodată, să memorăm figurile ocupanților. Era un curios amestec de ostilitate și camaraderie, pentru că toți aveam aceleași îndeletniciri „onorabile".

Personajele cele mai importante din Khartum, în general, și de la cabaretul *Gordon's Music Hall*, în special, erau, fără îndoială, agenții *Intelligence Service*-ului. Aceștia se schimbau adesea, dar păstrau toți aceleași acoperiri, de funcționari la *Barclay's Bank*, Compania aeriană *B.O.A.C.*, firmele *Michael Cott* și *Hankley*, toate întreprinderi care aveau interese în Sudan și în Africa neagră.

Existau și „colegi" în trecere, care se angajaseră ca dansatori la cabaret, printre aceștia numărîndu-se un grec, un german și niște francezi. Desigur că nici israelienii nu lipseau din

acest cuib de spioni, făcîndu-şi meseria, în timp ce pretindeau că sînt doar nişte liniştiţi comercianţi veniţi din Etiopia pentru afaceri. Dintre toate serviciile, cel mai agresiv şi cel mai periculos era *Intelligence Service*, care nu se dădea în lături de la folosirea unor mijloace radicale pentru a scăpa de adversarii care îl incomodau. Astfel, Barry, proprietarul cabaretului, informator al acestui serviciu, cunoştea mîncărurile favorite ale clienţilor săi obişnuiţi. Aşa se face că el reţinuse slăbiciunea mea pentru „molhokheyya", un fel de supă egipteană făcută din verdeţuri, şi pentru şniţel cu sos picant. Într-o seară, m-a invitat la masa lui pentru a mă servi cu mîncărurile mele preferate. Din fericire, nu aveam încredere în el, datorită informaţiilor pe care, pe ascuns, le primeam de la unul din bucătari. De aceea, cînd Barry mi-a trimis invitaţia, ştiam deja că mîncărurile aveau să fie indigeste. Ca atare, am pretextat o criză de ficat şi, toată seara, nu m-am atins de nimic, avînd însă grijă să iau o probă de sos pe care am trimis-o la Cairo pentru analiză. Răspunsul a fost cel pe care-l bănuiam : sosul conţinea o oarecare proporţie de otravă cu efect întîrziat.

Această confirmare nu m-a împiedicat însă să frecventez cabaretul lui Barry, în continuare. Ştiam că fusese plătit pentru a mă suprima. A dedus că mi-am dat seama de aceasta şi a evitat să mai repete tentativa.

Într-o altă seară, doi ziarişti sudanezi, care făceau parte din reţeaua mea, m-au informat că, la ieşirea din local, voi fi aşteptat de şase oameni avînd misiunea să mă lichideze. Liniştit, am telefonat la birou şi, cinci minute mai tîrziu, 25 de flăcăi de-ai mei năvăleau în local. Întrucît Barry depăşise limitele răbdării mele, oamenii mei i-au stricat puţin localul, atît ca măsură de represiune, cît şi pentru a-mi permite retragerea în timpul scandalului. Barry a depus o plîngere la poliţie împotriva celor care îi stricaseră localul, dar şeful poliţiei locale, Osman Bechir, primea de la mine 120 de lire pe lună pentru a trece cu vederea eventualele incidente în care ar fi fost implicaţi oamenii mei.

Trebuie să recunosc că *Intelligence Service*-ul avea motive serioase pentru a risca această lovitură, căci și eu le dădeam multă bătaie de cap, nelăsîndu-le nici o clipă de răgaz. Astfel, cu cîteva săptămîni înainte de acest incident, „aranjasem" un accident de circulație a cărui victimă a fost casierul băncii *Barclay*. Acesta avea misiunea să se întîlnească cu cîțiva agenți ai *Intelligence Service*-ului, cărora urma să le dea niște sume importante de bani. Deși accidentul nu a dat roadele scontate de noi, englezii aveau să pună la cale răzbunarea de care am vorbit mai sus.

Întrucît atentatele împotriva mea se înmulțiseră, am fost rechemat în țară, unde mi s-a încredințat funcția de director al unei întreprinderi, *Profitul comercial*, cu sediul la Alexandria. Aceasta era o acoperire, căci, în fapt, eu activam ca agent de legătură cu diversele rezidenturi ale serviciilor noastre ce activau în lumea arabă. Acoperirea mea era bună, deoarece toată lumea știa că directorul unei întreprinderi de comerț exterior de tipul *Profitului comercial* trebuia să-și petreacă cea mai mare parte a timpului în călătorii. Timp de mai mulți ani, m-am deplasat pe itinerarul Beirut-Damasc-Bagdad-Cairo pentru a da sfaturi, a instrui, a transmite ordine. În vremea aceea, a izbucnit afacerea Kheiri. Hassan Kheiri, vărul ex-regelui Faruk, trecuse de partea revoluției din dezgust față de monarhie, dar, la sfîrșitul anului 1955, și-a schimbat părerea și s-a refugiat la Beirut, luînd cu el doi foști miniștri. Libanul i se părea platforma ideală pentru a complota împotriva noului regim egiptean. Khalil, șeful serviciilor secrete, mergînd în Liban cu familia spre a-și petrece concediul, a organizat mai multe întîlniri cu Kheiri. Acesta i-a vorbit lui Khalil despre complotul pe care intenționa să-l pună la cale împotriva lui Nasser și i-a propus să se alăture complotiștilor. Pus într-o asemenea situație, Khalil s-a prefăcut că este de acord cu propunerea și a acceptat un aconto pentru participarea sa, în valoare de 7 000 de lire. Întors însă de la Beirut, Khalil i-a spus totul lui Nasser, care a hotărît să lase complotul să se desfășoare pentru a vedea pînă unde se ajungea și pe ce forțe se sprijinea. În martie 1957,

Kheiri a cerut să se treacă neîntîrziat la organizarea loviturii de stat. Eu nu eram la curent cu nimic și Khalil a știut admirabil să exploateze ignoranța mea. El mi-a ordonat să plec la Beirut, să-l întîlnesc pe Kheiri și, la întoarcere, să-i raportez ultrasecret despre întrevedere. Chiar în seara sosirii mele la Beirut, Kheiri mi-a destăinuit cele mai mici detalii ale operației și, mai ales, faptul că era vorba de un complot finanțat de Statele Unite ale Americii, Marea Britanie și Banca belgiană. El mai conta, de asemenea, și pe ajutorul tehnic al serviciilor secrete franceze. În acest complot, rotița de bază era Khalil, iar rolul meu consta în a strînge fonduri din străinătate și a le da șefului serviciilor secrete. Date fiind funcțiile mele comerciale și pașaportul diplomatic, puteam să execut această sarcină în cele mai bune condiții. Așa se face că am început să parcurg în mod regulat ruta Cairo-Beirut, trecînd însă prin Atena, Roma sau Zürich. Primeam bani de peste tot. Pentru fiecare transport primeam cîte o indemnizație de 500 de lire. După penultima călătorie, Khalil m-a invitat la un whisky și mi-a destăinuit tot adevărul. Nasser nu numai că fusese informat despre ceea ce se întîmpla, dar el era cel care conducea întreaga acțiune.

În noiembrie 1957, am plecat la Atena, unde mă aștepta Kheiri. Era ultimul meu transport de fonduri și, totodată, cel mai important : 800 000 de lire egiptene. Noi aveam un cod pentru fiecare transport. Astfel, de această dată, eu eram doctorul Charles, iar suma de 100 000 de lire era o lampă de 100 de wați. De aceea, textul telegramei pe care Kheiri a expediat-o lui Khalil era : „Somitate medicală sosește la Cairo cu 8 lămpi de 100 de wați. Fixați data operației". Răspunsul a fost următorul : „Așteptăm intervenția pentru 15 decembrie". Ajungîndu-se la această etapă a acțiunii, Nasser a ordonat, pe baza propunerilor făcute de Khalil, lichidarea întregii conjurații. Poliția i-a arestat pe toți complotiștii pe care i-a putut prinde în țară și, la scurt timp, a urmat procesul. La 23 decembrie 1957, în vestitul discurs de la Port Said, rostit cu ocazia aniversării victoriei egiptene asupra trupelor franco-britanice, Nasser dezvăluia lumii întregi existența complotului.

În 1959, cînd Nasser a înființat *Secția de proiecte speciale de apărare*, Khalil a fost numit șeful ei. Era vorba despre transpunerea în practică a unui vechi vis al lui Nasser. Egiptul trebuia dotat cu arme noi, deosebit de eficace, pentru a-i asigura victoria în cazul unui nou conflict cu Israelul. Armamentul clasic nu mai corespundea condițiilor unui război modern. În vederea asigurării cu necesarul de oameni de știință și cu ingineri care să se ocupe de realizarea noilor tipuri de arme, atenția egiptenilor s-a îndreptat spre R.F.G.

Dată fiind importanța operației, Khalil se ocupa personal de această problemă. Eu trebuia să-l însoțesc, formînd astfel un birou itinerant de recrutare, a cărui activitate se desfășura în trei faze. În prima fază identificam specialiștii, în a doua le făceam propuneri să lucreze în Egipt, iar în ultima fază îi duceam în țară, unde personal aveam misiunea de a le asigura securitatea fizică. Totodată, ni s-a ordonat să procurăm materiale, echipament științific și industrial, pentru a dota uzinele de armament și laboratoarele de cercetări ce se construiau în Egipt. În scopul îndeplinirii acestei misiuni, pe la sfîrșitul anului 1959, ne-am întîlnit la Zürich cu Hassan Kamil el Said. Acesta era un egiptean plecat, cu vreo 35 de ani în urmă la studii în Elveția, unde se stabilise definitiv fără a renunța la cetățenia egipteană. Încă înaintea celui de-al doilea război mondial, el se ocupase cu livrarea de arme țărilor arabe. În discuțiile purtate cu Kamil, acesta a propus un plan, potrivit căruia el să deschidă la München o firmă numită *Intra*. Firma urma să fie un intermediar pentru cumpărarea echipamentului industrial și științific de care aveam nevoie. Cum exportul anumitor piese și materiale în țările Orientului Apropiat fusese interzis printr-un acord încheiat între marile puteri în 1950, acestea trebuiau expediate în Spania, unde se putea cumpăra discreția anumitor oficialități, urmînd ca de acolo să fie transportate în Egipt. Deși atît negocierile cît și transpunerea în practică a planului au fost dificile, în cele din urmă afacerea a fost pusă pe picioare și noi am raportat îndeplinirea misiunii.

În timpul negocierilor cu Kamil, Khalil a primit un telefon de la Gehlen, șeful serviciilor de informații vest-germane. Cînd a telefonat Gehlen, mă aflam tocmai în apartamentul lui Khalil de la hotelul în care ne instalasem. Nu mi-a spus imediat despre ce era vorba, ci a deschis ușa apartamentului, spre a verifica dacă nu asculta cineva pe culoar. Părea nervos și îngrijorat. De aceea, nu m-am mirat cînd mi-a cerut să cobor la centrala telefonică a hotelului pentru a vedea dacă nu cumva convorbirea fusese interceptată. Precauție oarecum inutilă, căci pe cît este de ușor să depistezi o interceptare telefonică pusă la cale de un amator și cu mijloace improvizate, pe atît este de greu să descoperi un sistem de ascultare și imprimare al unui profesionist, care l-a pregătit din timp și în condiții perfecte de conspirare.

Cînd m-am întors în cameră, Khalil mi-a spus că Gehlen îi făcuse o propunere pe care el o acceptase. Această propunere consta în aceea că serviciile de informații germane urmau să ne furnizeze date despre Israel, în schimbul informațiilor pe care noi le puteam da despre o altă țară. Khalil a trecut imediat la acțiune. L-a chemat la el pe Hafez, șeful biroului din Frankfurt al companiei aeriene egiptene *United Arab Airlines*, și i-a încredințat misiunea de a se stabili în acea țară și de a culege informații despre aceasta. O bună parte din informațiile culese de Hafez au fost date lui Gehlen.

Nu era o întîmplare faptul că Hafez, ofițer de informații, lucra la *United Arab Airlines*. Această mare companie de aviație arabă a servit întotdeauna ca acoperire spionajului egiptean. Chiar și piloților de pe avioanele acestei companii le reveneau o serie de sarcini privind transportul de fonduri secrete, asigurarea legăturilor între diferitele rețele etc. În felul acesta, majoritatea liniilor aeriene ale U.A.A. aduc servicii mari țării lor.

COMANDOURILE PALESTINIENE

Capturarea, în iulie 1968, a unui avion Boeing al companiei aeriene israeliene *El-Al* și deturnarea lui spre aeroportul internațional din capitala Algeriei de către un comando palestinian au atras atenția opiniei publice mondiale asupra varietății grupărilor teroriste care pretindeau că făceau parte din *Frontul de eliberare a Palestinei.*

De fapt, existau trei grupuri extremiste, care susțineau că reprezintă poporul palestinian :

1. *El-Fatah*-ul, condus de Yasser Arafat, provenind din *Mișcarea de eliberare națională a Palestinei* și având o ramură operativă cunoscută sub numele de *Assifah.*

2. Fosta *Organizație de eliberare palestiniană*, care avea în subordine *Armata de eliberare palestiniană* și care era condusă de avocatul Yehja Hamuda.

3. *Frontul popular de eliberare a Palestinei* (F.P.L.P.), organizație de stînga, condusă de Georges Habache, unul dintre șefii palestinieni cei mai extremiști.

Yasser Arafat este o persoană în jur de 40 de ani, de meserie inginer, fost președinte al *Federației studenților palestinieni* din Cairo, apoi comandant al trupelor de geniu din armata egipteană. El a constituit de mai multe ori ținta incursiunilor grupurilor de comando și ale parașutiștilor israelieni. Astfel, la 21 martie 1968, armata israeliană a atacat baza organizației *El-Fatah* din localitatea iordaniană Karameh. Un grup de parașutiști evrei a încercat să-l captureze pe Yasser Arafat, dar acesta a reușit să scape și să se retragă în munți. La 4 au-

gust 1968, armata israeliană a supus baza *El-Fatah*-ului din Irbid unui intens bombardament. În această acțiune, mai mult de 100 de palestinieni, printre care și locțiitorul lui Arafat, și-au pierdut viața. Dar, din nou, Arafat a reușit să scape, fugind cu o mașină spre Beirut. Israelienii l-au urmărit și au aruncat o grenadă în mașină, dar garda lui Arafat a avut timp s-o ia și s-o arunce înapoi, înainte de a exploda.

Șeful comandourilor palestiniene duce o luptă pe viață și pe moarte împotriva serviciilor de informații și contrainformații israeliene. El este nevoit să se deplaseze continuu, să-și schimbe adăpostul în fiecare zi, să atace mereu din altă parte. Oamenii lui trec Iordanul pentru a întreprinde acte de diversiune și sabotaj pe teritoriul israelian.

Dar cine este de fapt Yasser Arafat, cunoscut și sub numele de Abu Amar? Atunci cînd sînt întrebați despre șeful *El-Fatah*-ului, cunoscut și admirat de arabi, locuitorii orașului Ierusalim sau ai oricărui sat din Cisiordania răspund că nu-l cunosc sau, în cel mai bun caz, spun că au auzit de numele lui, dar că nu știu mai mult. Tuturor le este frică să dea informații despre Abu Amar. Singurul om care a acceptat să dea asemenea informații a pus condiția ca numele său să rămînă strict secret. Este vorba de un inginer care l-a cunoscut pe șeful *El-Fatah*-ului în Kuweit. De la acesta s-a aflat că de cînd era copil, lui Yasser i-au plăcut armele și luptele. Încă de la vîrsta de 15 ani, el a intrat în gărzile arabe de șoc ce se constituiseră sub comanda lui Abd el Kadr El Husseini. Ulterior a făcut studii de inginerie și a aderat la organizația *Frații musulmani*. Cînd șefii acestei organizații au fost arestați și condamnați la închisoare pentru complot împotriva lui Nasser, Arafat s-a refugiat în Liban. Aici a început să organizeze grupuri mici de studenți palestinieni și de simpatizanți, a editat o revistă ideologică și a lansat o campanie pentru strîngerea de fonduri. Totodată, a început să studieze situația politică, socială și etnică a tuturor regiunilor din apropierea granițelor cu Israelul și a ajuns la concluzia că cel mai potrivit loc pentru organizarea bazelor trupelor de comando îl constituia zona Gaza. Aici

se aflau foarte mulți refugiați palestinieni, ceea ce i-a permis lui Arafat să înființeze organizația *Mișcarea de eliberare națională a Palestinei*. Guvernele revoluționare din Algeria și Siria au declarat că erau gata să sprijine noua organizație arabă, ceea ce, de altfel, au și făcut foarte curînd.

În momentul în care Algeria și-a cîștigat independența, guvernul acesteia l-a invitat pe Arafat să se instaleze la Alger și i-a pus la dispoziție o sumă considerabilă de bani. Din Alger, Arafat a condus acțiunea de recrutare a oamenilor pentru *El-Fatah*. Dar distanța prea mare de locul de acțiune l-a determinat pe Arafat să părăsească foarte curînd Algeria și să se stabilească în Siria. Șefii partidului *Baas* l-au primit pe Arafat cu onoruri și, nu mult timp după aceea, prin activitatea organizației sale, el a devenit un personaj celebru. *Assifah*-ul, ramura militar-operativă a *El-Fatah*-ului, colaborînd cu serviciul de informații sirian, a trecut la elaborarea și punerea în practică a unor planuri de diversiune și sabotaj pe teritoriul statului israelian.

Comandourile palestiniene care au pătruns pe teritoriul israelian venind din Liban, Siria sau Iordania au atras represaliile israelienilor asupra populației civile din aceste țări. Pentru a curma o asemenea situație, libanezii au reacționat prin arestarea și executarea unora dintre căpeteniile comandourilor palestiniene. La rîndul lui, Arafat a trimis din Siria cîteva grupuri de comando cu misiuni de diversiune în Israel și le-a ordonat să se retragă prin Liban. În acest fel, el spera să provoace un incident israeliano-libanez.

Într-un interviu acordat unui ziar francez, Arafat definea astfel obiectivele organizației sale : „Distrugerea statului Israel fără a-i extermina locuitorii ; crearea unui stat palestinian în care arabii să aibă drepturi egale cu evreii". După părerea lui Arafat, aceste obiective nu pot fi realizate decît printr-un război de eliberare dus de către unitățile de comando palestiniene.

În noaptea de 23 spre 24 iulie 1968, un avion Boeing 707 aparținînd companiei israeliene *El-Al* și avînd la bord 38 de pasageri și 11 membri ai echipajului, a fost capturat la numai 20

de minute de la decolarea de pe aeroportul din Roma. Cînd turnul de control al aeroportului din Roma i-a cerut căpitanului aeronavei să-i explice cauza schimbării bruște a direcției, răspunsul dat în limba engleză a fost : „Sîntem palestinieni. Am capturat avionul și de acum încolo acesta se va numi *Eliberarea Palestinei 007*". Acest schimb de mesaje a fost captat și de un avion al unei companii etiopiene, care a transmis imediat știrea turnului de control al aeroportului din Atena, prin intermediul căruia a aflat și Tel Aviv-ul de cele întîmplate.

În timpul acesta, în avionul capturat, trei indivizi înarmați cu pistoale și grenade atrăgeau pasagerilor atenția că, la cel mai mic gest de rezistență, erau hotărîți să facă să explodeze avionul. Unul din cei trei, fără îndoială șeful, cu revolverul îndreptat spre căpitanul aeronavei i-a dat acestuia ordin să se îndrepte spre Alger. Un al doilea membru al comandoului l-a lovit cu patul armei pe navigator, care schițase un gest de nesupunere. Datorită șocului, din armă a scăpat un cartuș care doar printr-o minune nu a produs explodarea avionului. În schimb, pentru membrii echipajului acest incident a constituit o dovadă clară privind hotărîrea teroriștilor. Unul din palestinieni avea suficiente cunoștințe de aeronautică ca să indice pilotului, pe o hartă dinainte pregătită, direcția de urmat pentru a ajunge în linie dreaptă pe aeroportul internațional din Alger. Ceea ce este mai puțin cunoscut și nu a fost niciodată explicat clar sînt motivele răpirii acestui avion. *Frontul popular de eliberare a Palestinei*, care, în dimineața zilei de 24 iulie, și-a asumat răspunderea răpirii, și-a fixat drept scop atingerea a două obiective prin această acțiune. Pe palestinieni nu-i interesau atît aeronava cît, mai ales, doi ofițeri superiori ai armatei israeliene, despre care fuseseră informați că se aflau la bordul ei. De asemenea, intenționau să pună mîna pe o importantă valiză diplomatică a Ambasadei Israelului din Roma și despre care prinseseră de veste că urma să fie încredințată pilotului. Unul din cei doi ofițeri vizați nu era altul decît generalul Ariel Sharon care, în timpul războiului de șase zile, comandase una din diviziile de tancuri, unitate ce sfărîmase rezistența armatei egip-

tene din Sinai. Şeful *Frontului popular de eliberare a Palestinei* avea motive serioase să spere că generalul se afla în avion. El ştia că generalul venise pe ascuns în Europa şi pentru întoarcere îşi rezervase un loc în avionul respectiv. Acesta însă îşi anulase în ultima clipă plecarea cu cursa respectivă, rămînînd incognito încă două zile la Paris.

Nici în privinţa valizei diplomatice, palestinienii nu au fost mai norocoşi, pentru că ambasada israeliană trimisese corespondenţa la Tel Aviv cu o cursă anterioară.

F.P.L.P.-ul a pus la cale o serie destul de mare de atentate împotriva liniilor aeriene ale Israelului şi a organizaţiilor israeliene din diverse ţări. În Europa au acţionat trei comandouri palestiniene. Este vorba de grupurile conduse de Ahmed Jibril, de Raif Hawatma şi de Sirtawi. Încă din 1968, aceste grupuri au încercat, nu fără succes, să declanşeze entuziasmul lumii arabe şi să-şi cîştige o faimă internaţională, atacînd aparatele aviaţiei civile israeliene.

Fiecare din aceste comandouri posedă cîte o reţea secretă de informaţii compusă, mai ales, din studenţi arabi şi simpatizanţi de alte naţionalităţi din unele oraşe europene cum sînt Parisul, Frankfurtul, Geneva şi altele. Deturnările de avioane şi celelalte acţiuni sînt executate de unităţi antrenate în general în Liban, Siria, Iordania sau Algeria şi trimise ulterior în Europa sub diferite acoperiri.

După răpirea Boeing-ului, care a fost forţat să aterizeze la Alger, a urmat atacul din decembrie 1968 împotriva unui alt Boeing al companiei *El-Al*, în momentul tranzitării lui prin Atena. Doi palestinieni înarmaţi cu arme automate, cu grenade şi sticle incendiare au avut misiunea să arunce în aer avionul. Pentru a-şi îndeplini misiunea, ei au pătruns pe pistă, unde, în urma schimbului de focuri cu garda aeroportului, a fost ucis un pasager şi alţi doi au fost grav răniţi. Un an mai tîrziu, un tribunal din Atena i-a condamnat pe cei doi teroriştii palestinieni la cîte 15 ani închisoare.

La 17 februarie 1969, cu ocazia unei noi tentative a palestinienilor de a arunca în aer un avion al companiei *El-Al* pe ae-

roportul din Zürich, lumea a aflat că avioanele companiei aeriene israeliene erau în permanență păzite de doi oameni aparținînd serviciilor de securitate. Patru palestinieni, printre care și o femeie, au deschis focul de la o distanță de 150 de metri asupra avionului care manevra pe pistă. Pilotul, Yoram Peres, grav rănit, a decedat într-un spital din Zürich, iar cîțiva pasageri au fost ușor răniți. Ofițerii israelieni, însărcinați cu paza avionului, au reușit însă să-i oprească pe agresori, pe unul omorîndu-l, iar pe ceilalți obligîndu-i să arunce armele în clipa în care de avion se apropiau și polițiștii elvețieni.

În septembrie 1969, palestinienii au experimentat în Europa o nouă formă de a executa acte de diversiune, folosind pentru aceasta copiii. Trei palestinieni adulți însoțiți de trei copii în vîrstă de 14-15 ani au sosit la Paris. Aici, ei s-au despărțit mergînd în trei direcții diferite. Fiecare adult era însoțit de cîte un copil și s-au îndreptat spre Bonn, Haga și Bruxelles. În aceeași zi și la aceeași oră, la îndemnul și sub controlul direct al adulților, copiii au aruncat cu grenade asupra clădirilor ambasadelor israeliene din Bonn și Haga, precum și asupra clădirii companiei aeriene *El-Al* din Bruxelles. După comiterea actelor de diversiune, adulții s-au înapoiat în Siria, iar copiii s-au refugiat la Ambasada Arabiei Saudite din Bonn, la Ambasada Algeriei din Haga și la Ambasada Tunisiei din Bruxelles.

În ianuarie și februarie 1970 au avut loc alte încercări de deturnare a avioanelor civile care se îndreptau spre Israel. Prima dintre aceste încercări a început în sala de așteptare a aeroportului din München. Cu ajutorul pistoalelor și grenadelor, doi palestinieni au încercat să oblige pe pilotul israelian Uriel Cohen și echipajul avionului respectiv să respecte instrucțiunile lor, în momentul în care aceștia se pregăteau să se urce într-un autobuz care urma să-i transporte spre locul de decolare. Dar pilotul nu s-a lăsat intimidat și a opus rezistență agresorilor. Palestinienii au aruncat grenadele în sala de așteptare și în autobuz. În urma exploziilor, un pasager israelian a fost ucis, iar actrița israeliană Hanna Maron a fost rănită atît de grav, încît a trebuit să i se amputeze un picior.

Trei săptămîni mai tirziu, dintre cei 47 de pasageri, în cea mai mare parte de naţionalitate israeliană, ai unui avion *Swiss-Air*, zburînd de la Zürich la Tel Aviv, 15 aveau să moară datorită unei bombe echipate cu detonator barometric care a explodat în momentul în care avionul a depăşit altitudinea de 3 000 de picioare. Bomba fusese expediată de palestinieni din Germania, într-un colet poştal par avion, cu destinaţia Tel Aviv. În aceeaşi zi, o bombă identică a explodat într-un avion al companiei aeriene austriece care transporta marfă de la Frankfurt spre Israel. Din fericire, pilotul a reuşit să aterizeze la timp pentru a scăpa teafăr.

În luna martie a anului 1970, palestinienii au încercat să opereze în Franţa, pe aeroportul *Orly*. Poliţia franceză, bine informată despre ceea ce se punea la cale, i-a arestat pe cei trei palestinieni înarmaţi, în momentul în care aceştia se pregăteau să atace un Boeing al companiei *El-Al*, în stilul în care se procedase la München.

Comandourile palestiniene acţionează şi pe teritoriul statului israelian. Astfel, unităţile de luptă ale *Frontului popular de eliberare a Palestinei* au reuşit să îngroape mine pe un teren de fotbal din localitatea Dishan, în Galileea de sus, au distrus mai multe porţiuni de cale ferată care leagă Tel Aviv-ul de Ierusalim şi altele.

★

În istoria confruntărilor din Orientul Apropiat, serviciile de informaţii şi contrainformaţii precum şi comandourile de toate genurile au avut şi continuă să aibă un rol deosebit de important. Ele reprezintă un element care atîrnă greu în balanţa forţelor aflate în conflict şi în istoria contemporană a acestei regiuni.

CUPRINSUL

	Pag.
Serviciile secrete israeliene	5
Serviciile secrete egiptene	57
Din amintirile unui fost ofițer ofițer de informații egiptean	87
Comandourile palestiniene	103

Responsabil de carte: căpitan CONSTANTIN GĂDEA
Corector: a.c. RADU STOIAN

Comanda nr. 119. Dată la cules: 23.11.1971
R.M. nr. 429. Bun de tipar: 17.03.1972
Lucrarea conține 112 pag.